

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת צו תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

יבמות. חמש עשרה נשים – פרק ראשון דף ו עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישיראל – תוספות" (השופר)

לא דמחי' – אורי בהמה, שהו בלא דילא תעשה אתה מלאכה אתה ובחתיך (שמות כ). ובהאי לאו ליכא ברה, דלא עבדי מעשה בנפיה, ובמאן דאמר פירק מי שחתיך" (שבת קנ"א). ודדמיח אחר בעלמא שמי פטור. ואפילו הכי לא דחי – בתמידי. וליגבר **הבא** – וכל דחיי אפילו לאו גירמא. וכי שאני לאו דשבת החמי' – דקיימא לן (עירובין ט"ב). מחלל שבת כעובד עבדו

דה, ומשם הכי אפילו לאו גירמא לאו דחי. ומעווד לאו גמירין. ואת תנא בעלמא קמי' ואלא פירי' – והא אשכחן תנא בעלמא דיליף שמי' אלא, כוון לאו דילא טעמא דבתי, ולא דילא תוכל לדחיה, ומלא דשבת לחומרי, ולא פריכין טעמי לאו דשבת דרמימי. אמר לי אבוי – לכה. והבבא – בבית הקברות להשיב אבדיה, או שהיתה שבת בחי' ואמר לו אל תחזיר, יכול ישמע לו, תלמוד תורה איש אמו אביו. וילפינן לאו דטעמא ולא דהשבת אברה מלאו דשבת. אלא – לשלם דאמר ליה שחוט לי, בשל לי, ואפילו הכי לא איצטרך 'עליה', דאיכא מפרקי' מה ליתן שחוט לי בשל לי – שכן הבשר מצוה בחיולא שבת בעיקרא לא תעשה הוא מקיים עשה דיבדו, וזהו הכשר קיומו, ואי חשיב לקיומו כיון דעקרת לאו. הלכך, אי לא כתב 'את שבתוהי תשמור' – היה אמנית ליהודי. אבל ייבום – לא תכלד הכשר קיום עשה שדרי יכול להלויך ולא יעקוד לאו של ערוה, ולא איצטרך 'עליה', מצי לאו בבונה וכו' – איצטרך למישר, אף על דאב מלאכה הוא ואיכא ברה, אי לאו אשמועינן ולא חמיצא אתי עשה דרעינטי לא מקדשי' דחי לאו דשבת. ואת תנא בעלמא נמי – לאוי דטעמא ותעלם אבה – מלאו דשבת, ולא פירי'. תיפוק לי' מהתם – מ'איש אמו ואביו תיראו' הדיבש מצוה הוא, לאו דחי. למה ליה למיחור למכתב את 'את שבתוהי תשמור', אלא לאו דהתיק מ'איש אפילו בלא הכשר מצוה, אי לא כתבי קרא בתריא דלא דחי – אמרין דדחי' אם כן איצטרך 'עליה'. ואמר' שמיצא כשבת וטורא במקדש – והקישן הכותב בפסוק אחר. לא

ליהודי דיבמו כסוף 'אלו מציות' (בבא מציעא ב"א). ודהא אמנית אי לאו קרא – ליהודי לית עשה מצוה טעמא לוי' ומש' רעשה ולא תעשה דקיל היה אמנית דליהודי. אבל לא תעשה שיש בו ברה – לא היה אמנית דרדי. והכי לא תעשה תעשה ליכא למידק. ואת בעלמא דחי, כדרייק, אלא תעשה שיש בו ברה, דרוקא לא תעשה שיש בו ברה, דבלאו קרא אמנית דלא דחי – איכא בעלמא דהא בעלמא דחי. ואם תאמר: וכיון דהשאת עבי למישר בעלמא דחי לא תעשה שיש בו ברה – כל שכן ליהודי בעלמא לא תעשה ועשו לאו לומר דאן הכי נמי, דאם כן היה ליה למישר אלא את דקיימא לן דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה – איכא בעלמא דחי – כדרישימי תעשה (ה"א) וש' לומר: והשאת דילפינן דבעלמא דוחה לא תעשה שיש בו ברה – על כן גרע מלא תעשה ועשה דאי אמנית שידחה עשה לא תעשה תעשה, דמאי אולמייה דאפי' תעשה מצוה עשה. וזהו הדין הכי למישר כסוף 'אלו מציות' (בבא מציעא ב"א) דעשה דיבדו ליהודי לא תעשה ועשה – היינו דמשה דעריך דהוקש בבדו לכבוד דמוקם, ואם תאמר אי בעלמא דחי – אם כן קרא דבלאים בעצתא למה לזי' ומש' דאיצטרך לכדריבא, וליכא שמיצטלא לזי' רבי' שמיצטלא לזי' שמיצטלא נרדש הבקן מין פק דהקא צמר לגמר ופשיטין לפשיטין. ועוד: ולקח אבתי לא ליהודי עשה דרעינטי לאו דבלאים שחן שחן גשמים, ויהי יכול דאמר נשים שטרות מציעות. ולעיל דהיה בעי למילקי מעשה דמזויע' דליהודי עשה את אל תעשה (ועשה). משמע דבעי למילקי מעשה אפילו בלאים בעצית – על כן אבתי לא קיימא איתתיה שיש שילוק בין שחן שחן, ועד דפריך ליה. ובפרק 'שני מירי' (מיד בתא), דילקי לגמרי בעלמא מראש – איכא למישר סבר דגשמי חיבתא בעצתא. ואם תאמר: דאישר' למה לזי' כיון דרדי אפילו לאו שיש בו ברה' ויש לומר: דאיצטרך דהוקש דהקפת כל היראש תני דהתם לא דחי – ובפרק ומילא תומדי לא קשיא מידי אמאי איצטרך קרא. כיון דבעלמא דחי – ודלקא דערך למילקי לענין שבת כמבידו אב דחי, ואלא דחי, והאן אמנית דבשבת לא דחי אף על גב דבעלמא דחי. **גיגמר** – מבא דלא דחי – משמע דאי איירי בשתיחה ובשול – נייא, ותמידי

דמא ליה לתנא לאוקמי קרא בשתיחה ובשול לאשמועינן דבעלמא דחי? אורבת. נוקמה בלא דחומרו נגמר מהבא ובעלמא לא דחי, אפילו לאו גירמא ויש לומר: דייקא תנא מרילא אשמינעי קרא בשאר דברים, וליכא אלא לאו גירמא. לא היה אתי למיעטי. ואם תאמר: והכי נגמר מהבא דחי דחי, דלמא שאני אבא דחי עשה ולא תעשה דהא תביב (וערף ינח שורך חומרו) וביים שבעתי (שבת) – ומשם הכי הוא דחי, אבל לאו גירמא – לשלם נילף מכלאים בעצית דרדי? ואמר רבינו יצחק: דעשה דיבדו, הואיל וערף כולי האי, דהוקש בברבו לשלם דשבת כמאן דליתיה לגמרי. והי כמאן דליכא אלא לאו גירמא. ובמו כן עשה ומקדש ועשה דבת כוון דרעינטי מעשה רשעת. משום מורא ומשם פכיה דבת כוון. ואם תאמר: נמלן דחי עשה דיבדו אפילו לאו גירמא? והא שבת וטעמא והשבת אברה – כולד עשה ולא תעשה ונעוץ שמי לומר: כיון דגלי קרא דלא ליאמנן לן טעמא דהוקש בבדו לכבוד המוקד ליהודי – אם כן אפילו לאו גירמא לא דחי, דמכלאים לא מצי נמי. משום דיבדו וחי הכשר מצוה. **והיא** תנא בעלמא קמי' אפירי' – קשה דהוקש בברבו לשלם דשבת כמאן דליתיה לגמרי. והי כמאן דליכא אלא לאו גירמא. וממו כן עשה ומקדש ועשה דבת כוון דרעינטי מעשה רשעת. משום מורא ומשם על גב דאיכא לאו תעשה, משום דהוקש בבדו לזי' ומש' רעשה ולא תעשה דחי לאו שיש בו ברה והיא לא דחי – וזו לא מהני טעמא דהוקש בבדו לכבוד דמוקם. **שכן** – פירש מהתם – פירש כהנסי' בעלמא שחוט לי בשל לי, והא בעלמא דחי – מכל מוקא לא נילקי מהבא דליהודי עשה ייבום לאו איתוחא אישה. משום דאפי' למישר, שכן בעלמא מצוה – דלא אפשי' לקיים הכבוד בלא דחיה הלכא, אבל בני ישראל – יכול לקיים המצוה בלא דחיה הלכא. ואפשי' בתליעט. וקשה לרבינו יצחק דהא אפשי' לאו אשור ליבם משום ברה חליעה נמי לאו בעי, וכל שאין עולה ליבום אין עולה לחליעה. ולקמן פירק שני (ב"א) דלפני מוקיא. ועוד אמרין בהו' שמיצטלא (ב"א) דלא חשבינן גבי יבום אפשי' לקיים שנייה על ידי חליעה. ודאי למהיק המצוה מקום יבום לאו מצוה היא. ועוד: ולקמן לפי האמת דאיכא קראי בבלאים – למה לן קראי כיון דהבשר מצוה דוחה אפילו לא תעשה שיש בו ברה. ועוד: ומקמי' דבשום מוקא אין עשה דוחה לא תעשה שיש בו ברה – משמע אפילו בהכשר מצוה. ולקמן פריך הכשר מצוה תיפוק לי' מהתם, דפרש הקונטרס: תיפוק לי' מהתם – מבידו אב דלא דחי, אלא ודאי הוה דמקדש אתי לעמר את בעלמא דחי – ואפי' בלא הכשר מצוה. ואין חז' ויקח, דלמלא לנפיה איצטרך, משום מבידו ליתן בעלמא דחי. איצטרך למישר ובן מקדש דלא דחי. ומיהו, לא איכא למישר אף על גב דבעלמא דחי – ובן מקדש הוה אמנית דלא דחי כמו כבידו. דבכל מילי דשבת הוה אמנית דלא דחי, ולכחי איצטרך מילה ופסח ומידי, וכו' אמר מורו הרב רבינו יצחק. ונראה לרבינו יצחק, וכו' פירש רבינו שניאל: דבלאו דחומרו מוקא, ולא. ומבא לאו נילקי בעלמא דחי ליהודי לאו גירמא, דמה לכבידו – שכן דביש מצוה שמיצטלא וטעמא שנתו מלחוחי' אבדו ברי' לחביא מולת אבוי, ובעת דחיה הלוא אין מאכילו וטעמא. אע"כ בעלמא, דעביד נוק מצוה – ילפינן מכלאים בעצית דחי. ואמור רבינו יצחק: דיבדו אבא, אפילו עסק בנוף מצוה לא דחי, דבכל עין אף פסיק שלא ישמע לו, והיינו משום דברבו עיניי כבידו גיגילם ליהודי על ידי הכשר מצוה. קאמר רבנא דלא דחי בכל ענין. וחסאתא לקמן פריך שפיר: הכשר מצוה תיפוק לי' מהתם דלא דחי, ואם אינו ענין לחכשר מצוה – תנודו ענין לנוף מצוה.

1 **יבול** יחידא אדם מנתיב תוקש – גבי אבוי לא דוצר לומר כן, דפשטאי שלא ישתדח
2 לו לשם אלות. אבל גבי תוקש איצטריך, משום דהוי דבר שבקדושה. אי נמי גבי
3 אבוי שייך מורא שלא יעביטנו, אבל במקוש – אין יבול למצוא אלא בדוחק, כמו שמשפש
4 הדלק.

5 **מושבות** דכתב רחמנא למה לי – והא
6 דרשיתין בפרק קמא דשבת (כ.א);
7 בכל מושבות אי אתה מבטעי, אבל אתה מבטעי
8 במדורת בית הנוקב – היינו משום דהיינו עובדי
9 למכתב "מושבות" ומכוב "מושבותיכם", ומדלא
10 כתוב יבול תבערו לכם וכתב "מושבות" – משמע
11 דאתא לברכתא. ובסוף פרק קמא דקדושין (ל.א);
12 דקאמר "מושבות" דכתב רחמנא גבי שבת למה
13 לי, שלקא דיתך אמיתא אחילי ובין דעשירות
14 כתוב, לביעי בה קודש שבת – ומבטעות – לא
15 מדלא תבערו אש בכל מושבותיכם קדושי,
16 אלא מקרא אחרינא, דאמרנא אל הכהנים,
17 דתביעי: שבת היא לה בכל מושבותיכם (ל.א);
18 ק"א בענינא דמטעי דתביעי: **א** אינו אלא אפילו
19 בשבת – משום מה לי חומרא רבה מה לי חומרא
20 וטא. הקשה הרב רבינו יודקה, הוה דהא בעי
21 לאוקמי רבי שמעאל כרבי יוסי דאמר הכתוב
22 ללא יצתה ויהא בפרק קמא דשבת (י.ב) אמר
23 דרבי שמעאל קרא ודחה, ואמר: לכשיבטע בית
24 דתוקש אבא ונתא שבתא, אלמא דבערתי ש
25 ברתו ועוד קשה, דהוי גבי יוסי היא – מכל
26 מקום אי לא איתא שבתא הוי אמיתא דמיתת בית
27 וכן גבי ידאא שבתא, משום מה לי חומרא רבה
28 אף על גב דנטילה נשמח אב מלאכה הוא, ואם כן
29 כי כתב ילא תבערו אצטריך נמי "עליה באות
30 אשה לרביא קדילה, אלא נטמ מה לי חומרא מה לי
31 ויש לומר, דבלאו הכי פריך שפיר טפי.
32 **מעבא** דכתב רחמנא לא תבערו ולא תא
33 דחי – בסמוך מוכח דלא בעי למיסר השתא
34 דמאצטריך ילא תבערו לאסור מכלל דבעלמא
35 דחי, דנפשי דאי לאו ילא תבערו הוה אמיתא
36 לירדחי ממו בכלאים ביצתא, דמה לי חומרא
37 רבה ומה לי תבערו אצטריך נמי "עליה באות
38 לגופה, ואם תאמר, וכיון דלגופה איצטריך,
39 אדרבה ילקח ממנא בית דחי, ולא אמיתין מה לי
40 חומרא רבה מה לי כיון ויש לומר, דלא מצי למתלי
41 אלא לאו שיש בו מיתה כמו בשבת, דאיכא
42 קדילה, אבל לאו שיש בו כרת גרידא – והם
43 אמיתין מה לי חומרא רבה מה לי חומרא וטא,
44 והא אמיתא דחי לאו ארית כותב איתא אשה,
45 ולא אלא דמיתה ממו כלתו ומומת, דלהכי לא
46 הוה משקטין לוח אחרדי, אי נמי השתא נמי,
47 דמאצטריך כדלעיל ואין חושש על או איתר, וכל
48 סוגיא זו לא אתיא כרבי שמעון, דלרבי שמעון

49 אצטריך ילא תבערו לאשמעינן ומתקבל כביערה חייב, ומדאסר רחמנא הבערת שריפת בת כהן נפקא ליה בפרק "האוריג" (שבת ק.א), אלא קו סוגיא אתיא כרבי יודקה דחייב תיקן
50 תקוני גברא, ממו מילה וקריעה על מת, ורבי יוסי רבין וכן נמי דלאו כרבי שמעון, דלירדחי ליבא מירושל ללא ולחלק בין דאצטריך למקלקל בהבערה, ורבי שמעון נפקא ליה לחלק מדיכא
51 דנפקא ליה לשמואל בפרק "ככל גרוד" (ע.א.ש), ועוד אמר רבנו יסחק, דאי ללמוד על מקלקל בהבערה לחוד קאמי – הוה ליה לאשמעינן במוקם שאין מצוה בהבערה, והא אמר
52 לחייב דרשין לאו או לחלק, כיון דאצטריך ילא תבערו למיתת בית דין ולא דחי שבחו ויש לומר, דדרשין מוכתיב "הבערה", דאי למיתת בית דין לחוד אתא – הוה ליה למכתב לא
53 תעשו מלאכה בכל מושבותיכם, וכן אמרנו: דהי בערתי דבישול פתילה לא דחיי שבת, ורצחא עממה, כשתבשלתה פתילה מאתמול, או נקח וסידה שבת
54 משמע מה לי חומרא רבה מה לי חומרא וטא ומיהו, לטאי דיליק חומרו עממה – עד פריך לא אתי ילא תבערו אלא לרצחא עממה, דהקל חומרו עממו הוא על דרצחא, דעל הרצחא
55 כתיב: מעם מנתיב תוקש ראל תבערו, אתא לאפוקי חלק וחומר, (לומר: כיון דגלי לן דלא אמיתין מה לי חומרא רבה מה לי חומרא וטא תביכר מנהג – והא דרין במנהג עממה לא
56 אמרנא, אי נמי (אפילו) הבער מצוה נפקא לן דמלעיל, ואם עניו על לפתילה – נהרו ענין לרצחא עממה, עד כאן, ויש לומר, דכל ודחוקן משותין מכשירי מצוה לא אפשר לעשותה
57 מערב שבת במצוה עממה כוותן בפרק רבי אליעזר דמילה (שבת ק.א) אם לא דחיי, ובפסחים פרק אלו דברים" (ט.ב) אמר רבי עקיבא בר אבהו באי אפשר לעשות הפתילה מערב
58 שבת, ומאצטריך קר למעט.

59 **לא** רבי יוסי – ראו אינר דקאמר – משום דשבת עשה ולא תעשה, (והכי קאמר: או אינו אלא אפילו מיתת בית דין), אי נמי: משום דשגאי לדשח, דחמירי.

60 **למה** עבודה

1 **לא** משבת אתה מתירא, אלא ממי שהוזהר על
2 השבת. אף מורא האמורה במקדש, לא ממקדש
3 אתה מתירא אלא ממי שהוזהר על המקדש. ואי
4 זו היא מורא מקדש? לא יכנס אדם ביהוה היתר
5 במקלו, במגעלו, בפגירתו, ובגנבא שעל גבי רגלו,
6 ולא יעשונו קפנדריא, ויקדוקה מקל וחומר. ואין לי
7 אלא במונן שבות המקדש קיים, במונן שאין בית
8 המקדש קיים מניין? תלמוד לומר: "את שבתו
9 תשמורו המקדש תיראו", מה שמורה האמורה בשבת
10 לעולם, אף מורא האמורה במקדש – לעולם. אלא
11 שילקא דיתך אמיתא, מיהו מהכנה, והתנא דבי רבי
12 יעשימאל: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם", מה
13 תלמוד לומר? מה תלמוד לומר? אי לרבי יוסי –
14 ללא, אי לרבי נתן – לחלק! תנאי: הבערה ללא
15 יצתה, דבר רבי יוסי. רבי נתן אומר: לחלק. ואמר
16 רבא: תנא – מושבות קא קשיא ליה: "מושבות" מה
17 תלמוד לומר? מנדי שבת חובת הנוף היא, וחובת
18 הנוף נוהגת בין פארין בין פחוין לארץ, מושבות
19 דכתב רחמנא בשבת למה לי? משום רבי יעשימאל
20 אמר תלמוד אחר: "לפי שאמרו: 'כיון דהוה כאיש
21 ממשב אמות והוקות' שומע אני יבין בחול בין
22 בשבת, ומה אני מקיים 'מחללה מות יומת' – כשא
23 מלאכות, חוץ ממיתת בית דין. או אינו אלא אפילו
24 מיתת בית דין, ומה אני מקיים 'הוקות' – בחול ולא בשבת. או אינו אלא אפילו
25 בשבת? תלמוד לומר: 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם', ולחלקן הוא אומר: 'יהוה אלה
26 לכם לחקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם' מה מושבות האמורים לחלק בבית דין
27 אף מושבות האמורים פאן בבית דין, ואמר רחמנא 'לא תבערו', הא לאו הכי דחי? לא,
28 רבי יוסי. ודמיהו נמי רבי יוסי, ואמר דאמר רבי יוסי הבערה ללא יצתה – הבערה
29 גרידתא, הבערה בבית דין בישול פתילה הוא, ואמר רב ששת: מה לי בישול פתילה
30 מה לי בישול סמנין? אמר רב ששמי בר אשי: האי תנא לא משום דאתי עשה ודחי לא
31 תעשה, אלא משום דמיתת מקל וחומר, והכי קאמר: מה אני מקיים 'מחללה מות יומת'
32 כשאר מלאכות, חוץ ממיתת בית דין, אבל מיתת בית דין – דחייא שבת מקל וחומר
33 ומה

1 **לא** משבת אתה מתירא – ולא כתיב ביה מורא. פתויה – ארניק שאחר בו מותו.
2 קפנדריא – לקער הילוכו, שלא לחזקו, וכנס פתחו הו יוצא בשכנגדו, ולא לשם עבודה
3 אלא לעשות ערובי, מקל וחומר – מפרש בברכות בפרק "הוראה" (ס.ב) מביי אין לבא
4 אל שער המזבח בלבדו שקי שאינו מאוס – קל וחומר לרוק, שהוא מביי אין לקדש
5 ברוך הוא. מה תלמוד לומר – והלא כבר נאמר
6 ללא תעשה כל מלאכה, ללא יצתה – לומר
7 שאין חייבין עליה כרת וסקילה, אלא לאו
8 בעלמא. לחלק – שלא תאמר אבתי חייב סקילה
9 עד שחילל שבת בכל מלאכות, לכך יצתה
10 הבערה מן הכלל לחלק מה הבערה מיוחדת
11 שהיא אב מלאכה דחייב כרת וסקילה בפני
12 עצמה – אף כל שהוא אב מלאכה בו, הכי
13 גרסינן: ואמר רבא כו', תלמוד לומר: בכל
14 מקום שאמרו יעשיבם, אפילו בחוצה לארץ.
15 חובת הנוף היא – ואינה תלויה בקרקע,
16 ככלאים וערלה ותרומות ומעשרות, או אינו בו
17 – לקמן נפרש. והוה איה לבב – גבי מיתת בית
18 דין כתיב, בפירוש רוצחיו, הכי גרסינן: מה
19 מושבות האמורים לחלק במיתת בית דין הבעות
20 מדבר אף כן הוא, מאי לאו רבי נתן היא –
21 דאמר הבערה אב מלאכה היא, ובתרא אפילו
22 הכי, אי לאו דאשמעינן – הוה אמיתא אתי
23 עשה ורדומות דהוה ליה. פתילה – על שבר
24 מתוך ודוקה לתוך פיו ויורדת לתוך מעיה, והכי
25 בישול גמור הוא, ואב מלאכה הוא, דנמשכן
26 ליעוף, ובישול סמנין הוה מלאכה השכן
27 לצבע כהתל ותולעת שני, אמר רב ששי האי
28 תנא – דאיצטריך, דנסיב ליה קרא למיסר מיתת
29 בית דין בשבת – לאו משום ידאי לא
30 דאשמעינן דחייא אמיתא דחייא משום שעתא
31 דעשה דחי, אלא משום דהוה מיתת ליה בקל
32 וחומר דרדו שבת.

רצחא

1 **אף** מושבות האמורים פאן בבית דין, ואמר רחמנא "לא תבערו", הא לאו הכי דחי? לא,
2 רבי יוסי. ודמיהו נמי רבי יוסי, ואמר דאמר רבי יוסי הבערה ללא יצתה – הבערה
3 גרידתא, הבערה בבית דין בישול פתילה הוא, ואמר רב ששת: מה לי בישול פתילה
4 מה לי בישול סמנין? אמר רב ששמי בר אשי: האי תנא לא משום דאתי עשה ודחי לא
5 תעשה, אלא משום דמיתת מקל וחומר, והכי קאמר: מה אני מקיים 'מחללה מות יומת'
6 כשאר מלאכות, חוץ ממיתת בית דין, אבל מיתת בית דין – דחייא שבת מקל וחומר
7 ומה

8 **לא** רבי יוסי – ראו אינר דקאמר – משום דשבת עשה ולא תעשה, (והכי קאמר: או אינו אלא אפילו מיתת בית דין), אי נמי: משום דשגאי לדשח, דחמירי.

9 **למה** עבודה

1 **זמא** עבודה שהיא חמורה ודוחה שבת, רציהה ודחה אותה – ושקשה דרב רביעי יעקב
 2 דאורלוניש; נמא דיו, מה רציהה אינו דוחה עבודה אלא בשב ואל תעשה – שבת
 3 נמי לא דחיה אלא בשב ואל תעשה ויש לומר: דאיתא ברבי טרפון, ר' יוחנן (בבא קמא
 4 כהא); והכא דמפרש קל וחומר לא אמרין דיו, דלא דאמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן פתח
 5 "איתו רבי מנמוני" (סנהדרין לה,א); ותא דאורייתא
 6 מת מצוה דוחה שבת מקל וחומר – אל משום
 7 דבר כרבי טרפון, אלא לא מסיק ארעתיא חזק
 8 דבין קומי לשב ואל תעשה, ר' יוחי בריא אמר
 9 ארעתיא תלמודא בפרק "יש שמונה" (ברכות כא,א)
 10 ורבי יוחנן דלא מחדר ליה דיו – משום דתוהדי
 11 ליה עשה טפי: רציהה תוכיח, דאפילו לרבי טרפון
 12 ליכא קל וחומר, ועוד נראה לומר, דהכא דינין
 13 הוי: ומה עבודה ריקאל – דחיא שבת, רציהה
 14 וקבוחה דחיה מצוה דחמירא – קרן לא כל שכן, ובמס'
 15 הם תמורים – דעבודה נדחה מפתים, ובפרק
 16 "כיצד היולי" (בבא קמא כה,א); דאמר רבנן לרבי
 17 טרפון דיו, ולא יענין; ומה שן ורגל דקדיל יחייבם
 18 בפרשות הניקוט נוק שלם, קרן לא כל שכן – משום
 19 דאי נעבדי קל וחומר דביא למפרך טובא
 20 דאיכא בשן ורגל ולכיא בקרן, כגון יש גאה
 21 לחינוך.

22 **שנאמר** משום מוכחי – ואפילו אם אין שם
 23 תבואה אחר רציהה לעבודה, שהעבודה
 24 נדחתה, ואם תאמר: ולמה האם לא משום
 25 דרציהה דחיא עבודה, אלא משום דברא הוא
 26 ולא חוי, דבראמינן (ברכות לב,ב); כיון שיהיה נפש
 27 ולא ישא טעא פפוי, שנאמר: יודים ידעם סבלא
 28 וכל שכן עבודה יש לומר: דעל כרחך חוי, דאין
 29 מוחלל עבודה, ד'מינע מוכחי', ולא מעל מוכחי,
 30 ולא ישא טעא פפוי – דחמירא בעלמא הוא, ועוד
 31 דאי לא ישא טעא פפוי, כל שדרעו ביה, אלא
 32 קטיגור נעשה טענה, ומכריכין בהדוא קרא:
 33 זופרישכם בעיביש –
 34 **תלמוד** לומר לא תכחיב, ואם תאמר
 35 אנוני איצטרך פרק "אחד דיני
 36 מנמוני" (סנהדרין לו,א); נבחיב התוהדי ללמלא
 37 רציהה ודחה אפילו צבור, תפיס לך
 38 מראצטרך לא תבעדי לאפקי מקל וחומר –
 39 שבע מצוה רציהה ודחה אפילו קרבן עובר דרוד
 40 שבת, ולא קרבן יחיד – אם כי ליכא קל וחומר
 41 ויש לומר: דאי לאו דכתיב "מוכחי" לא היה
 42 מוקמינן קרא מסברא קרבן עובר דרוד לדרוש
 43 "לא תבעדי" לאפקי מקל וחומר, אלא היה
 44 מוקמינן קרא קרבן יחיד, ולא תבעדי קרא
 45 דרשקן על כרחך לשום דהשא ארעתיא, א' נמי
 46 השתא דכתיב "לא תבעדי" לאפקי מקל וחומר קרא
 47 קרבן יחיד מקל וחומר דאיבי, דאמר בפרק "אחד
 48 דיני מנמוני" (לה,ה); השתא דאמרת אין רציהה
 49 דוחה שבת – אין רציהה חופי עבודה מקל
 50 וחומר; שבת שבת שנודתי מפי עבודה אין רציהה
 51 דוחה אותה כו, **לפי** שיצא אשם מצורע לידון
 52 דבר ארעתיא – מה שהטאת מצורע טענה בטכס
 53 ושאר חטאות און טענות – לא תשיב דבר חשי,
 54 ואין קריו דבר חשי אלא בשטוריה כללו, כי הא
 55 דשאר אשמות טענות כל הדם לגבי ממת, ואשם
 56 מצורע נתון מננו לבחונת, וכגון אשת אן
 57 שנסאר לו העירות וכו, דהשתא סותר כללו,
 58 אבל מה שהטאת מצורע טענה נטכס – אין
 59 סותר לא כללו, וזה האמר: ולמאן דאמר ברש
 60 תלמוד

1 רציהה דוחה אותה – שאם היה רוצע כהן, ורוצה לעבוד עבודה – בית דין שולוחם
 2 ומביאין אותו למוטה, אלא אם כן היה על גגו של מזבח ועבודה בידו, שנאמר מעם מוכחי
 3 תקנתו לרבות – דהאי הוה אומר, ונאי ואין קאמר – הוואיל ומקל וחומר איתא
 4 דרודאי, הדיכ מצענו למעט לא מנכר אפילו מיתה בית דין לא דחיא? קבורת מת
 5 **מצוה דחיא עבודה** – מירולאוהויה בפרק קמא
 6 דמגילה (ג,ב), ואינו דוחה את השבת, אף אני
 7 אבאי רציהה, דאף על פי שדחה עבודה – לא
 8 תדחה שבת, דהאי הוה אומר, ואינו אלא
 9 אפילו בשבת – וכי הדר ואמר: קבורת מת
 10 מצוה טפה תדחה שבת כו, ולפאי דסליק
 11 ארעתיא למיפר מעיקרא – דהאי דאיצטרך
 12 ליה קרא משום דאי לא כתביה – הוה אמיתא
 13 אורי עשה ודחי לא תעשה, אלא או אינו – הדיכ
 14 מצי למעברא או אינו, ולא דחי, ובתמי ליה
 15 דלא תדחה? אימור דאמרין כו – היינו הדר
 16 ואמר, או אינו אלא אפילו במיתה בית דין לא
 17 תדחי ולא דשבת, שדרי יש בו כרת, דהאי אפר
 18 אפר עשה ודחי וכו' – היינו הדר ואמר, או
 19 אינו אלא אפילו בשבת, לאו לא תעשה חמור
 20 מניה – שדרי לקיין עליו, אלא סלקא דעתך –
 21 לעיל קא, דאוקמינן דהא דאיצטרך
 22 תבעדי, משום דאי לא כתב דרומא – הוה
 23 מיתנין ביה קבורת חמור, ולא משום דאורי עשה
 24 ודחי לא תעשה ודחת, ריעליה? למה לי? אלא
 25 סלקא דעתך אמיתא כו, שדרי בבלי – "כי כל
 26 אורי עשה שבת מכל התועבות האלה וכו', כאל
 27 בכל הערות וכו', ונאי ונאי סלקא דלפני –
 28 אין לה גנים – תתייבב, בכלל כל הקדשים חו
 29 שבת, כולל כרת בבבול, יכל איש שקרב
 30 מכל ודעמל אל הקדשים אשר קדשתי וגו',
 31 ולמה יצאו – בפסוק וכו', שני קדשי וכו'
 32 הבית – שאם אכלו בשטותא הניף – פטור,
 33 לפי יצתה – יצתה יבא עליה, ש' ידו יצתה
 34 בכל באיורי וכו' – אויכא לעיניהו למע יצתה
 35 אבל פתם בחיתה וכלל באיורי – ולא לך
 36 דרשא וכו', דאי ברבר חוללי ילידון, אלא
 37 – לך דרשא, דרוד שהיה בבבלי רציהה לידון
 38 ברבר החדש, או אהה יבול לחתויה –
 39 ולשחוטו כלכלו, ולא לשחוט כללו על קו,
 40 שחוטויה יבול הכתוב – והלכך בלאו "עליה" נמי
 41 לא אתן לך שאר עירות לייבום, ושם את הבבש
 42 – באשם מצורע טכיס, כי בהטאת האשם חו
 43 – כדון חטאתא כד דין אשם זה, ואם תאמר
 44 לויב בהטאת – דהא אשם זה, אם לשחטה
 45 בצפון – הלא כבר נאמר בו, וזוה"א את הבבש
 46 במקום אשר ישחט את החטאת, ואם לנתן
 47 דמים ואבילתו – ידוי הוא כלל אשמות, אבל
 48 זאת תורת האשם ברצ' את אדרך, לפי שאם
 49 אשם מצורע – מכלל שאר אשמות, לידון דבר
 50 החדש – שאינו בשאר אשמות, כבבון דר ובבון
 51 רגל, והואיל ויצא מכללו – יבול לא ידא טעון
 52 מן דמים ואשורות לגבי מומת, ולתמוד לומר
 53 כו.

איצוהו יוקמינן (ובחס מטב) בכללו נמי מניה – הידו כל אשמות טענות מן בהונתו, וילפון נמי בולדו עירות נאמתי חוי ויש לומר: דלא מניה אלא דבר אלא חשי, כגון שחטת
 עפן לעכב, אבל לענן חודש לא נגר מניה, כדפריש רשי' התם, דאם כן היה יצא לידון דברבר החודש כיוצא בו למעו על הכלל מולו – וואין זה חודשו.

1 **מ**י לא מודה ועל כן שאם איר קרי בליל שמיני שאין מנמיני דיו לבחונתו - קצת
 2 קשה: רמנא ליה דמודה עלא ברא? וגם בפרק "כל הפוסלים" (ובזה לבב) תמודד
 3 עלא למאן דפריך ליה מוך ברייתא: ומשוקן, דמוצריה וואיל דוחרר ליערעו בו. דמשמע:
 4 ומשוקן מנשאט שאחא בא לבחבדי עלוי אבאי אריתוי משם. ומנא ראיא עליו לו דובריתאי?
 5 ונראה לרובינו יצחק דרדייק בליל שמיני שאל מנמיני דיו לבחונתו ראה קרי
 6 בו ביום, ששמיני בו ביום, אבל בלילה - לא שבע
 7 מינה דטעמא משום דהותר ליערעו חרתי נמי
 8 לקרוי, ולזהו שפישא ליה הבא מחר ועל
 9 בראה קרי בליל שמיני.
 10 **תרי** איסורי ומחר איסורא לא דליפנין - (אבל)
 11 שלא במקום ייבום כגון ברת חוה דליפנין.
 12 ואם האמה ולרב אסי, אמאי פטרס איילנות
 13 פטרס? והא דחי איסורא רחא כל זמנא דמנמ
 14 בעתה? אבאי, דליפנין נמי מאשר לחי - דמנמ
 15 לאיילנות. ולזהו צרתה נמי אסורה, וכן אשת
 16 אחיו שלא היה בעולמו, אבל קשיא: מאי טעמא
 17 דמאן דפליג אדרב אסי וחי זמנא דבין
 18 דאיילנות לאו חי ייבום הוא ביום שמיני -
 19 חשיבא צרתה כצרת ערה שלא במקום מצוה
 20 דשריא, ולא דמיא איילנות לחיבי עשה, דליפנין
 21 בפרק שני (לקנן כו) לחיבי. דאיילנות מיטתה
 22 הכתוב בהדיא, ולא דמיא בכלל הותר אשת את.
 23 אמאי ערה נפח לא צריכא קרא - ואם
 24 רבא אמר, והא לכל הפחות איצטרך
 25 ליעשא מת ומת, ואחר כך נשא חי, ולא תמנא
 26 הוילא ואישרי - אשתיו וש זמנא דרבא אל
 27 ליה דעילא, וסבר דבבא במקצת לא שמה באת.
 28 ועוד אומר רבנו יצחק דין הלך רבני בעל קרי,
 29 אישרי, אשתו אחת היא, ומתנין: הוילא ואשרי
 30 אשתו, דחד לאו רבא בעל קרי זמנא, אבל
 31 הבא, דשני שמות חן - לא אמרינן קנא
 32 ואישרי אחת, ואם האמה: מאי טעמא לא
 33 עובבא קרא? וכי לית ליה לרבא היקשא דרבי
 34 יצחק שני זמנא, דקסבר דלענין איסורא הוא
 35 דאקשיננה רבנא, דבבאי איירי קרא, ולא לענין
 36 היתריא. **ב** איצטרך קרא למיסר צד -
 37 ותמימה: הדיכ טע למוסר דאיצטרך למיסר צד
 38 טפי מן הערה, כיון דעיה מלצור"ר נפקא, וש
 39 דברט במו בעירוה ואומר רבנו יצחק
 40 דרשתא נמי בעי למיסר לאיסור צד, למיוד
 41 דשלא במקום מצוה שריא, כדמסיק רב אחא
 42 לבנות, והא דקאמר נמי אין לי אלא הויא משום
 43 צד, לא משום דעריך קרא לאיסור, אל
 44 למיוד היתירא שלא במקום מצוה, והא דפריך
 45 מאי שנא ערה שלא צריכא קרא בו - נמרא טע
 46 במילתיה דרבא, אבל פירש בהדיא למישרי שלא
 47 במקום מצוה אחת "עליה".
 48 **ואילו** פטורות ופטורת לא קתני - אף על גב
 49 דמסיק דלאסור צרתה נמי לא צריך
 50 קרא - מכל מקום תנן פטורות, דהוצרך
 51 להשמיעו איסור בערה, שעדיין לא השמיעו
 52 בשום מקום, אבל איסור ערה, דברט געט כל
 53 הערות בפרק קמא דברכות (כג), שלא
 54 איצטרך כאן להשמיעו דאסורה במקום מצוה
 55 דפשיטא דאן עשה דורה לא תעשה שיש בו
 56 דורה

1 תינח היבא דנשא המת - את אשה זו חוללה, ונעשתה אשת האה על זה, ואחר כך נשא
 2 חי - את אחותה, ותיפסות איסור אחות אשה על יבמתה. וכשמת אחיו בלא בנים,
 3 ואישרתי איסור אשתו את המוקדם - אישרתי נמי אחות אשה המאוחר, כדעילא.
 4 דאמה הוילא הותר ליערעו, שהיא ראשונה - הותר לקרוי, שהיא אחרונה. אלא נשא
 5 חיי - אותו חוללה, ועמדה עליו באיסור
 6 אחות אשה, ואחר כך נשאה אחיו זמנת ומתקני
 7 איסור אשת את, איסור אחות אשה קדים. ואף
 8 על גב דהותר איסור אחרון - עומד ראשון
 9 במקומו. ואפילו נשא מת נמי - ברישא, קודמס
 10 ליה איסור אשת את - לא דמיא דעילא.
 11 דהתם הוראה קרי בשמיני שלו - כבר היה
 12 מותר מאיסור הראשון קודם ראיית הקרי,
 13 משתריא חוללה, והבא נמי תינח היבא דנשא
 14 מת אחותה הותר, והותר איסור אשת את, ואחר
 15 כך נשא חי את אחותה. אלא נשא מת ולא היה
 16 - עד שנשא חי את אחותה, והא לא איתחיא?
 17 כלל ומי לא מודה שלא כבבאי גונא, שאם
 18 ראה קרי בליל שמיני - שאין מנמיני דיו
 19 מחר לבחונתו, משום קרי דמעבט עליה, הוילא
 20 ולא יצא מעצרתו לשעה הראויה להבאת
 21 קיבמות. וקודמס שוחרת מעצרתו - בא עליו
 22 קרי הכי נרטיק, כי איצטרך "עליה" לנשא מת
 23 ופת ואחר כך נשא חי. ואיבעית אימא -
 24 איצטרך "עליה", דאי לא תבביה היה אמאי:
 25 תחיי ייבום אחת אשה להתייר בהיקשא דרבי
 26 יונה. דאמר רבי יונה: "כי כל אשר יעשה מכל
 27 הערות האלה" - היקשו כל הערות זו
 28 ולענין הערהא קנסיב ליה ר' יונה בריבא על
 29 קיבמות. הכי נמי היה אמאי: היקשו כולן לאשת
 30 את, ואף על גב דהבא חד איסורא והבא חרי
 31 איסור - אין משביח על היקשו ליה
 32 איצטרך "עליה", מבי כל הערות - דמתני,
 33 איבא לאקשיננה לאשת את - להתייר ייבום
 34 ואיבא לאקשיננה לאחות אשה - דאסורי
 35 לייבום, דפרט בה קרא "עליה", מאי חזית
 36 דאקשת ליה לאחות אשה - כדמתיני ברש
 37 פוקן: מה אחות אשה מיוחדת בו, משום צד
 38 - משום דבעי למיטעי צרתה מנין, ולקחה לו
 39 לאשה יבבא - וזה מצי למימר ולקח אשה
 40 ויבום, ותבין ולקחה, משמע מיטע: זו ולא
 41 אחרת. וחד למישרי צד ערה שלא במקום
 42 מצוה - מרובאי דקרא ותיירא ד"ויבמת" דרשנין
 43 דבכי במוקם צד, ודאמנא כל מיטע
 44 ו"ולקחה" דמיטע ערות אבל שלא במקום יבום
 45 כגון ברת מנכר - שריא. מתניתין נמי
 46 דקא - כרבא, דערה פשיטא לו, צד נמי לא
 47 תביע - "עליה" קרא לדרשא דאן עשה דורה
 48 לא תעשה שיש בה ברת, דכתיב "לצורה",
 49 דמשמע לא אחת אשה ולא צרתה, ובתיב ברת
 50 בסוף הערות, למישרי צד שלא במקום מצוה
 51 - דאי לא תבין "עליה", הוה ילפנין מלצור"ר
 52 דצרת אחת אשה אסורה בכל מקום.
 53 מאי

39 קרא משום דאין עשה דורה לא
 40 מר לרבנא: הכי קאמרינן משמיה

1 **למישרי** צרה שלא במקום מצוה - ואם תאמר להנהו שנינו לעיל ומצרכי קרא לערה
 2 גופא, מנא להו למישרי צרה שלא במקום מצוה? ויהי לומר: דנפקא להו מחובא
 3 דנפקא ליה לרב.
 4 **מאי** ולקחה בו - מצעו למימר מיתוואה דהא דרשין תרין לקוחין, כדרוששן פקק

5 שני קרושין (מנא.א): "ושלח" ו"ושלחה"
 6 - מלמד שהשלח עושה שליח, אבל קונטרס
 7 פרש דר"ק "ולקחה" משמע ונפלו לו שהים, ואמר
 8 רחמנא "ולקחה" - לאות ולא לשלח, וליבא
 9 להקשות לפירושו: ולמאן לאה גופא אימרוך?
 10 לכפנפלו לו שתי יבמות מתא אביה, שלא יזב
 11 אלא אחוה, מנא מלי למדרש כל היבא דאביא
 12 תרין לקוחין בוי? דהא דרשין להו ביהחולץ?
 13 (יבמות מ"ד.) לאות בית אורי - בית אורי הוא
 14 בונה ונאב ונתן שתי בתים, ואם כהו: תאמר: ולמאן
 15 אתא קרא למימר שייבם הערה ולא הערהו
 16 לתמן? דאמר ערה לא ירביא קרא - רחמ.
 17 **כל** היבא דאביא תרין לקוחין בו - ואם
 18 תאמר: חיבי עשה בני לחיסי ליה רבא
 19 דליבא למימר דאי בעי האי נסיב ואי בעי האי
 20 נסיב: ותר: תימה: דהשתא ליבא כתיב ערה ברית,
 21 ואם כן מינא חליצה מנו חיבי עשה דרבינן
 22 להו מיבמתו בפקי עשי (יבמות כ"א.) ויהי לומר
 23 דחיבי עשה דאריתורו חליצה, ואת בוי זיק
 24 קעט - הוה ככלל בוי לקוחה, ואם כן ערת ערה? הו
 25 כדף לא בעיא חליצה, דאי בעיא הוי בכלל
 26 "ולקחה", ועו "ולקחה" משמע לשון תפיסה
 27 קדושה, הלכך חיבי עשה דרפת בוי קדושה הו
 28 בכלל "ולקחה", מלמד שגורשה בגט
 29 מותרה - וביפא חולץ (יבמות ט"ז.) אמרין
 30 דאימרוך, דספקא דעיקר מצוה דרמא רחמנא
 31 עליה עברת, תימה: השתא היקום עליה היבא רחמנא
 32 את, תימה: ומשמע דליבא עשה לא עירך קרא
 33 להחיר, ואמאי? הוה מצוה דרמא רחמנא עליה
 34 עברת בהוה ראשונה, דהא כתיב: ויהי לומר:
 35 דהא חיבי לאוין כדאמר בפקי עשי (יבמות כ"ב.)
 36 ויהי לומר: דביא עשה לא ירביא קרא, ודסדר
 37 הוה ולא אמר רחמנא יבא עליה לנרשה אתר
 38 ביא ראשונה, ומנא, ביא עשה לא דהא חיבי
 39 לאין, דרשות היא וליבא עשה אלא ביבא
 40 ראשונה. **ויבמה** כעל כרחה - ויהא משמע
 41 דמא דריש לה. ותימה: דברקא קמא קדושה
 42 (ד"ה.) משמע דרדש מבי: ביא גומר בה כרחו
 43 בוי דפרקיה תהם. ויהא חיבי עליה ויבמה על כרחו
 44 אם כן לימא קרא ויבם ויהי לומר דרפת בוי פרך.
 45 קרא כן, דליבא ומרת בה נרדא אתא, נימא
 46 קרא אי יבם? וכענין וי יש לקמן ב"א אלמנה
 47 (פ"ה.) אם כן לימא קרא "ויהי לקדושה" אל
 48 תאבלי, וקשה: לקמן בפקי עשי (ט"ז.) דרשין
 49 מייבמה: עיין בימין וראשונים עליוהו ואי
 50 יצחק דרשין ויהי חליצה דרשות מייבם" ריבם
 51 "ויבמה וכענין וי בריש "האיש מקדש" (קדושין
 52 מ"ג.) ויהי שפתי מירחא מושלחה, שלת
 53 ושלת, ודרשה **אין** דרשין אלא על דבר שזוהו
 54 בר - למעטי חיבי לאוין, ועל שגנתו תזאת
 55 למעטי פסי מירחא וליבא בהו תזאת, כדזון
 56 פקק קמא רחמנא ד"ה. ולא ללא בעבודה וזה אלא
 57 על דבר שזוהו ברית, למעטי גומף ומנשק
 58 ושגנתו תזאת למעטי רבב שאין בו משעה.
 59 מה

1 **למישרי** צרה שלא במקום מצוה. **מאי טעמא?**
 2 **אמר קרא:** "עליה", במקום "עליה" הוא דאסירא,
 3 **שלא במקום "עליה"** - שריא. **אמר ליה רמי בר**
 4 **חמיא לרבא:** אימא ערוה גופיה שלא במקום מצוה
 5 **תישרי! ולא קל וחומר גופיה?** במקום מצוה -
 6 **אסירא, שלא במקום מצוה** - שריא? **אמר ליה:**
 7 **צרה תוכיח, דבמקום מצוה - אסירא, ושלא במקום**
 8 **מצוה - שריא! אמר ליה:** עילוי **אמר קרא "בתיחה"**
 9 **- כל שבתיחה, היא "בתיחה" מיבעי ליה אלמעוטי**
 10 **לאחר מיתה: תהיא מ'ואשה אל אחותה" נפקא.**
 11 **אי מ'ואשה אל אחותה" הוה אמינא: הנרשה**
 12 **שריא, תלמוד ואמר "בתיחה" - בכל שבתיחה, דאף**
 13 **על גב דנרשה - לא, אלא אמר רב הונא רבי**
 14 **התלפא משמייה דרבא, תרי קראי פתיבי: פתיב**
 15 **"אשה אל אחותה לא תקח לצרו" וכתבי "לגלות**
 16 **ערוה", דהרא משמע, הא ביצד? במקום מצוה -**
 17 **שתיקה אסורות, שלא במקום מצוה - היא אסורה**
 18 **וצרחה מותרה. איפוך אמא: במקום מצוה - היא**
 19 **אסורה וצרתה מותרת, ושלא במקום מצוה - שתיקה**
 20 **אסורה! אם כן, לא אמר "עליה". אמר ליה רב**
 21 **רבי לרב תנאי: מנא דהא "עליה" לאיפורה?**
 22 **דקא לתתיה, והכי קאמר רחמנא: "אשה אל**
 23 **אחותה לא תקח לצרו" - לא היא ולא צרתה,**
 24 **שלא במקום "עליה", אבל במקום "עליה" שתיקה**
 25 **מותרת! אם כן "לגלות ערוה" דהיא הוי משבתת**
 26 **ל? אי במקום מצוה - שתיקה מותרת, אי שלא**
 27 **במקום מצוה - שתיקה אסורות, גופא, רבי אמר:**
 28 **"ולקחה" כעל כרחה - "ויבמה" - "ויבמה" - צרות -**
 29 **וערוה. מדי צרות פתיבא? ועוד: צרות -**
 30 **מ'לצרו" נפקא! "לצרו" מפיך ליה רבי לרבדי**
 31 **שמעון, צרה הקא פתיב? הכי קאמר: אם כן לימא**
 32 **קרא "ולקחה", מאי "ולקחה" - כל היבא דאימא**
 33 **תרי לקוחין, דאי בעי נסיב האי ואי בעי נסיב**
 34 **האי - שריא, ואי לא - תריוהו אסורין, "ויבמה",**
 35 **במקום יבום - הוה דאסירא צרה, שלא במקום**
 36 **יבום - שריא צרה. ורבנן, האי "ולקחה" מאי עבדי**
 37 **ליה? ויסי בר תנאי: "ולקחה" מלמד שמגרשה בגט**
 38 **ומתוודה, "ויבמה" - דעל פרתיה, ורבי? דרבי יסי**
 39 **בר תנאי מ'ואשה" נפקא. על פרתיה מ'ויבמה יבא**
 40 **"עליה" נפקא, ורבי, האי "עליה" מאי עבדי ליה?**
 41 **מיבעי ליה לדתתיה: אין תיבין בית דין אלא**
 42 **על דבר שזוהו פרת ושגנתו תזאת, וכן המשיח.**
 43 ולא

1 **מאי טעמא** - כלומר, היכי מדרשא דהיר מהבא, במקום עליה הוא - דכתבי "לצרו"
 2 למישר צרה, ולא במקום אחר. **אימא ערוה גופיה שלא במקום מצוה השתרי** - מדכתבי
 3 "עליה", דקאי נמי אחותה אשה. **כל שבתיחה - אשתך, לא תשא את אחותה, תרי קראי**
 4 **כתבי** - מעיקרא כתבי "לצרו", משמע - ויהא ויהא ולא אחת, והדר כתבי "לגלות"
 5 ערוה, ומשמע חזא ודא אסירא. **במקום**
 6 **מצוה שתיקה אסורין** - דכתבי "עליה",
 7 משמע שתיקה עליה. **איפוך אמא: במקום**
 8 **מצוה היא אסורה וצרתה מותרת** - דהא
 9 "עליה" אילגול ערוהו? **סמין, דמשמע חזא**
 10 **למדרש הכי: במקי עליה הוה דלא אסירן לן**
 11 **אלא חזא, וקרא דר"ל: חזא, אשלא במקום**
 12 **מצוה, אם כן לא אימר עליה** - דבלא "עליה"
 13 נמי, כן קעל לן קראי אחרדי - ואימנן להו
 14 מנכרי, וכתי הוירדא - למעשה, וישתרי -
 15 שלא במקום מצוה, הלכך "עליה" לחרושי
 16 אתא. **למדרשה "לצרו", למישר צרה**
 17 **במקום מצוה כערוה, פפאי דהא עליה**
 18 **לאסירא** - אצרה ולא לערוד? **למאן למישר**
 19 **תריוהו במקום מצוה אתא, והכי משמע**
 20 **ואשה אל אחותה לא תקח לצרו** - לא היא
 21 **למאן כתיב, "עליה" דר"ל: חזא, אשלא במקום**
 22 **אפילו בחייה יתקיים (בגט) ויבמה יבא עליה**
 23 **דיבום, לבריבי שמעון** - בפרק "איבעה אהיס"
 24 **(בבב. כ"ח.)** שלשה אשתך, שנים מהם משמע
 25 שתי אחיות, או אשה ובתה, ומתו, ונפלו לפני
 26 תלשיה, היא אלו תולצות ולא תתיבמת, לפי
 27 שתיקה וקוחת לו מקדושה עני אחיו, וקוחה הו
 28 כקצת קדושה, ואי מייבם חזא מנייהו קסבי
 29 אחותו וקוחתו בחייה, וקוחתו הויא בשותה, אבל
 30 חליצה בעיא, דלא אסירא מליהי כאתחא אשה
 31 מנש לחפשי בלא כלום, ותנאי בברייתא: רבי
 32 שבעוק פוסט בשתיקה מן החליצה ומן היבום,
 33 וליק טעמא מ'לצרו, בשעה שעשע צרות לו
 34 חלה, וכן הבא - דנעשה חזאי צרות לו
 35 בויקה - לא ידא לן לקוחין אפילו באחת מהן,
 36 אם כן - דהאי "ולקחה" לעפיה הוה תזאת,
 37 נימא קרא, "ולקחה", מאי "ולקחה",
 38 דרשתם נפלו לו מאוהו, ואמר רחמנא "ולקחה"
 39 לאחת ולא לשתיקה, אי קריא "ולקחה" בכל
 40 חזא מייבדי - שרין כל חזאי מנייהו, ואי לא
 41 קריין "ולקחה" בכל חזא מנייהו, כגון שהאחת
 42 ערוה - תריוהו אסורין, וצרת ערוהתן גון
 43 מהבא נפקא, דמשנפלו לו צרה ערוה מאוהו
 44 דרשין נודחת הערה מנט - נאסור עליו
 45 עלמית משום אשת אתא, וכן בשתיבמה לאוהו
 46 השני ולו אשה ארתו מנה וזוהו הנפל לפני הו
 47 באשתו, ולא קרינא בה, בוי כתיב "ולקחה",
 48 הלכך תריוהו אסורין, וכן לעולם. **מלמד**
 49 **שמעיה נפחו ויבמה** - לארש שמעיה נעשית
 50 באשתו, ואם רצה לנרשה - מגרשה בגט,
 51 ואינה צריכה חליצה, ומזוהיה - אם רצה
 52 להחיר, ולא אמרין: מצוה רמא רחמנא עליה
 53 ערוה, ומתשאת היקום עליו באיסור אשת
 54 את, לחכי כתיב "ולקחה" לו לאשה, דכין
 55 שלקחה נעשית וליבא בהו רב, כעל כרחה -
 56 קטא, שם אבא עליה יבם, אפילו בעל כרחה - קטא
 57 וירשה, וממאן לה, ולכל רבא דהא אשתו בויך
 58 ביאה, אין חיבין בית דין - להביא פר על
 59 הערוב דבר.

1 **מה** להלן דבר שחיבין על זדונו ברת ושנתנו חטאת - אגב שטיפפ נטק לישנא מנתוחן
 2 דהדיות (חא) ראייתו לעיל, רשגנתו חטאת לא קים ליה באחות אשה אלא מזבא.
 3 **בעבודה** וזה אתאי 'מעני' 'מעני' - לא מעניא למימר אתאי 'מעות', 'מעות' דכל
 4 'מעות' דכתיב בעבודה וזה אינטיק כדוריש בנפך את 'מעות' - ו
 5 עבדה וזה ששקלה בנפך כל המעות.

6 **וילמד** החתן מעלין - אם האמה תופס ל
 7 דכתיב והם ברת כהדיא, כדרישי
 8 רבנן בסמוךן ויש לומר: דלריב הודא ברת במיבך
 9 את השם, דכיב כתיב: 'את ה' הוא מנקה
 10 ונכרתה', ובפרק 'מי שיהיה מצד' (ספחים עג.)
 11 יאת ליה לרבי מנקה היינו מנקה את רהט.
 12 **ורבנן** האי סברא מנא ליה - ואם האמה
 13 כלה מילתא תופס ליה מעליה דהודא
 14 שיה נתנה דליריש לכל מילא ויש לומר: דהודא
 15 דכתיב גבי אחות אשה וגיב חטאת לא מופנה
 16 הדואו דריבס מופנה. וכתיב וזה אמר: דאפילו
 17 מופנה הודא דאחות אשה, כיון דהודא דהאטא
 18 לא מופנה - שביקט ליה למופת מצד אחד
 19 ודרשנתו מופנה משני ערוך, כדארמין
 20 ב'דפולת' (נדה כבב.) **מה** עבדה וזה דבר
 21 כדאמר רבנן: 'ואם האמה, ואינא: מה'
 22 עבדה וזה שחיבין על זדונו שקלה ויש לומר:
 23 לא תרמיין אלא מה דכתיב בהודא אשה, וזה
 24 כתיב והם אלא רהט. כדרישי ענדון שיה עובד
 25 עבדה וזה, והכי גבי לרנבן רלא גמרי מה עבדה
 26 וזה שיה על לא ורתא, וליא עובד, כיון דלא
 27 כתיב חטאת פרישה, תודע, דבפרק תרתי דמכות
 28 (ג.) ממעט פסח ומילת מישוס דבעינן זמתי
 29 ועבדה וזה, דאמר רומנא לא מעביד - הני
 30 קום עשה ניהו ולא ממעט ליה, משום דליא ביה
 31 לאו כמו עבדה וזה, ומיהו, לרבי דנפקא ליה
 32 ואתי מעליה - בלא ורתא כמו באחות אשה.
 33 ואתי פשיה, דבשבתות (ג.) דרישי ברת דבפרק
 34 על הפסח ברת ומגלה פסח את ברתא, וזה
 35 חשיב ליה כהדי ששה ושלשים כריתות - משום
 36 דלא אשכחן ביה לאו.

1 **ורבנן** ליה ליה ברת מפרק על ומפר ברת
 2 ומגלה פסח, אלא מוקמי שלש כריתות
 3 בעבדה וזה מסוף פרק 'ארבע מיתות' (סנהדרין
 4 טד.) וזה כאן גליה. **מאי** ליתיה ליה פר כר
 5 - קסבר דכיון שחלקם מכל חיביב מיתות בת דין
 6 דמומתן מלט - ולקיימן ליה מכל מתפרסם.
 7 וקשיא: דליתו כשב איל, ואפילו איכא שום
 8 מתפרסם ומיתין - מכל מוקס הוה ליה לאקשייה
 9 **והרי** איסור מוצא ואיסור קדושה דמלני רבי
 10 עקיבא ורבנן - בכל דוכתי פשיטא איל
 11 להתלמוד דחיביב לאויין עקיבא, דאמר אן
 12 קדושיין תופסין בחיביב לאויין - לאו בני הלצה
 13 וייבוס ניהו בני חיביב כריתות. וזה אמר: 'הא
 14 (בכותוב עג.) בני פועה דכא ורתא שפחה, ובפרק
 15 'ארבע מיתות' (סנהדרין גב.) וזמנה לרבי
 16 יתק: דאמאי לא אמרין בני לרבי עקיבא דליתיה
 17 עשה ולידחא לא תעשהו
 18 ברו

1 ולא בעבדה וזה - אן חיבין עבדו להביא פר לשה ושערי לחטאת. אלא על דבר
 2 שחיבין על זדונו ברת ועל שנתנו חטאת - כגון זבוח וקטור ונסך והשתחוואה, אבל
 3 מביב, שהוה ואלא דקר ורשא מ'עליה' נפקא, כדמפרש ואילו, ואמר לתלן 'עליה' -
 4 בתיב, עבדא מופנה לדרשא, ואשפת תהם
 5 **בעבדה וזה** - קרבן עבדה וזה, אשפת תהם
 6 לר: 'וכי תשור' מעני מעני - מפר העלם
 7 דבר, אלא נפש אחת - החם כתיב, בפרשת
 8 'שלח לך' - מעלין - מצבור, והחם וליפני ליה
 9 מפר העלם. וזה אחת - לענין קרבן כתיב
 10 בפר עבדה וזה, וזה - כל התורה במושג.
 11 חקשה כל התורה לענין קרבן לעבדה וזה, מה
 12 עבדה וזה על דבר שזדונו ברת ושנתנו חטאת
 13 - כדכתיב 'ועל קראי חתיבי בפרשת יצאם נפש
 14 ונברתה', אלאם כולה פרישה בדבר שזדונו
 15 ברת ושנתנו חטאת משתעי. אשכחן יוד
 16 ונשיא ומשה - יודן הקישא לא משמע אלא
 17 דבי דכתיב 'ותפס', ואלו לבדן במשמע, שהן
 18 יחדיק, דהני קראי חתיבי בפרשת יצאם נפש
 19 אחת, בעבדה וזה. אפר קרא - בני יוד
 20 ונשיא ומשה, ואם נפש - ר'ו מוסף על ענין
 21 ראשון, וליפן עליון מתתוין - צבור מחדשים.
 22 יליף מעני מעני - שאר מצות מעבדה וזה.
 23 יטובים - וזה נודחת. ויכל תולק ב'קדושתו' -
 24 - אם עבדו בני עזר יתא עבדה וזה שנתנו -
 25 יתו חלוקים בקרבנם, שלא יביא כל אחד קרבנו
 26 שיער כיהדי. הלמוד ליפר פי' - אן חלוקים
 27 מתורת יודי אלא כשראלי אן כולן, כדכתיב
 28 'זאם מילת הערוד (מבדרי טו) אלא בני עזר'
 29 אחת - יחידים הם, בתוראם - היינו העלם
 30 דבר, שחורו יתן דין שבעבדה וזה ומותרת
 31 ועשר עשר פיהם. 'א בני' - אפילו לא
 32 משבחת לה קרבן חלוק, נשיא: יטובים יתי
 33 מרובים חלוק כן יחיד וליבא, הלכך אן ליה
 34 בפרק, עקב יודא אן אבוי אבוי -
 35 שנשאה אחיו מאבוי אחרי כן ומת בלא בנימ
 36 ונפלה לפני בני עזר לייבוס. כדפליגין רבי יוד
 37 ורבנן - כדארמין לעיל (ד.) ורבי יוד
 38 אוסר באונס אבוי, ולרבי יודיה לא משבחת
 39 לה אם נפלה לפני בני עזר בלא קרבן:
 40 באונסה, וליה לא תנא לה, כדפליגין רבי יוד
 41 מיהו, והרי איסור מוצא ואיסור קדושה - לקמן
 42 בפרק 'כיצד' (ב.) כ'ו) לא פשיטא איסור ערה
 43 - אלא וזולת וליא מתייבמת, איסור מוצא -
 44 כגון שרות מרובי סופרים כדמפרש לקמן בפרק
 45 שני (בא.) אלא איסור קדושה - כגון שנפלה
 46 לפני ממורת או נתנה, שהיא בלאו, וזולת
 47 וליא מתייבמת, ולפוע - דלא אילם אלא
 48 בלא ברת לאפקועי ייבוס למגרי, וליא מתייבמת
 49 - דהא איסוריה ליה, ופליגי רבי עקיבא, דאמר
 50 בפרק 'החולץ' (כותוב מטא.) חיביב לאויין
 51 כחיביב כריתות, דקדשה איהוה ממוז - כל שאר
 52 שיש שיהוה ב'לא יבא', דש ממוז מחיביב לאויין,
 53 ולרבי עקיבא אילם לא למיפסדה ברת כלום
 54 כערה ומורה, את הגיות - ברא ערה
 55 מתייבמת.

1 **ולא בעבודה וזה**, אלא על דבר שחיבין על זדונו
 2 ברת ושנתנו חטאת. והנן נמי: כל מצוה שצבתורה
 3 שחיבין על זדונו ברת ועל שנתנו חטאת - יוד
 4 מביבא אן שיערה, נשיא מביבא שיערי, משיה
 5 ויבית דין קמיה פרי. ובעבודה וזה - יוד, נשיא
 6 ומשיה מביבאן שיערה. צבור מביבאם פרי ושיערי, פרי
 7 לעולה ושיערי לחטאת. מנא הני מילי? דהנן רבנן:
 8 'והודעה התפאת אשר המאז עליה', רבי אמר:
 9 'אמאי קאן 'עליה' ונאמר להלן 'עליה', מה להלן
 10 - דבר שחיבין על זדונו ברת ועל שנתנו חטאת,
 11 אף קאן - דבר שחיבין על זדונו ברת ועל שנתנו
 12 חטאת. אשכחן צבור, משיה מביבאן משיה
 13 'ואשמת העם' - הרי משיה מצבור. יוד ונשיא
 14 'אתאי מצות' 'מצות' - ולא בעבודה וזה אלא
 15 על דבר שחיבין על זדונו ברת ועל שנתנו חטאת.
 16 צבור בעבודה וזה יליף 'מעני' 'מעני', נשיא
 17 ומשיה - מ'אזאם נפש אחת', אהד יוד ואהד נשיא
 18 ואהד משיה במשיה, ו'ו' מוסף על ענין ראשון,
 19 'ולמד תחתון מן העליון' ורבנן, האי סברא מנא
 20 להו? - נפקא להו מדמקרי ליה רבי הושע לבריה:
 21 'הורה אחת וזהו לכם לעושה שבגנה והתפשט אשר
 22 תעשה ביד רמה' הוקשה כל התורה כולה לעבדה
 23 וזה, מה עבודה וזה - דבר שחיבין על זדונו ברת
 24 ועל שנתנו חטאת, אף כל דבר שחיבין על זדונו
 25 ברת ועל שנתנו חטאת. אשכחן יוד ונשיא ומשיה,
 26 כין בעבודה וזה וכן בשאר מצוה, צבור בעבודה
 27 וזה מנין? אמר קרא: 'ואם נפש', וילמד עליון
 28 מתחתון. אלא צבור בשאר מצוה מנין? יליף 'מעני'
 29 'מעני', ורבי, האי 'תורה אחת' מאי עבד ליה?
 30 מיבנה ליה לברתנאי: לפי שמעני שחלק תכתוב בין
 31 'יחידים למרובים, ויחידים - בסקיקה, לפיכך ממוזן
 32 פלט, מרובין - כסיוף, לפיכך ממוזן אבד. ויכל
 33 תולקו כקדושתו? תלמוד לומר: 'תורה אחת וזהו
 34 לכם'. מתקין לה רב חלקה מהוהווי: משמא יכתב
 35 ורקמא 'תורה אחת וזהו לכם', הא לאו כתי - תהו
 36 אמנא תולק, מאי ליתו? ליתו פרי - צבור בשאר
 37 מצות ויהי מיתוה, פשפה - יוד בשאר מצות וזה
 38 מיתוה ישיערי - נשיא בשאר מצות האו מיתוה,
 39 פרי לעולה ושיערי וזה - צבור בעבודה וזה הוא
 40 דמיתוה וקמא מאי, שיערה - יוד נמי היינו קרבנאן
 41 וצבור בתורה מיתוה פרי לעולה ושיערי לחטאת -

1 וכן
 2 וכן
 3 וכן
 4 וכן
 5 וכן
 6 וכן
 7 וכן
 8 וכן
 9 וכן
 10 וכן
 11 וכן
 12 וכן
 13 וכן
 14 וכן
 15 וכן
 16 וכן
 17 וכן
 18 וכן
 19 וכן
 20 וכן
 21 וכן
 22 וכן
 23 וכן
 24 וכן
 25 וכן
 26 וכן
 27 וכן
 28 וכן
 29 וכן
 30 וכן
 31 וכן
 32 וכן
 33 וכן
 34 וכן
 35 וכן
 36 וכן
 37 וכן
 38 וכן
 39 וכן
 40 וכן
 41 וכן
 42 וכן
 43 וכן
 44 וכן
 45 וכן

רבי שמעון – פליגי באשת אחיו שלא היה בעולם בפרק שני (יבמות י"ב) ומצריך ליה חליצה, ואפילו הכי קתני לך במתנין דפרוסה. ומשנה בגיזר ולבסוף ייבם אל פליגי רבי שמעון
 – היבא דמת ראוהו בלא בניו, ועד שלא יבמה שמעון נולד ליה אחיהם ועדה וזקקה ליבם, והיתה לה אסורה בפילהא ד משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ויבמה שמעון ומת בלא
 בניו – מודה רבי שמעון שאסורה ללוה, והאלן נאסרה עליו שעה אחת בפילהא ראשונה. וכי פליגי רבי שמעון – ביביבם שמעון את אשת ראוהו, ואחר כך נולד ליה, ומת שמעון –
 דהתם שרי לה רבי שמעון ליבומי, דלא נפלה לפניו מבח ראוהו אחיו שמת בלא רבי נאסרה עליו בלא, שכשנפלה לפניו – מבח שמעון שהיה בעולמו נפלה. והאמר רבי אושעיא –
 פרק שני (יבמות י"ב). חלוק היה רבי שמעון

1 בתו מאנטוהו – שריך לומר דנשדא אנטוהו
 2 לא נאסי ראוהו, דשמעון נשאה – אם כן
 3 לשמעון אסורי תרתייהו, אחת משום ביה ואחת
 4 משום בת אשתו. **באנטוהו** לא קמירי –
 5 דבבולן אני קורא בתו – משמע ברובל לדחות.
 6 **משבחת** לה בשתא אחים – בפרק
 7 "ארבעה אחין (יבמות כ"א) פריך דבמשע נמי
 8 משבחת להו
 9 **דפליגי רבי שמעון ורבנן, וקתני! גיזר ולבסוף ייבם**
 10 **לא פליגי רבי שמעון, והאמר רבי אושעיא: הלוקח היה**
 11 **רבי שמעון אף בראשונה! הא איתיהב רבי אושעיא.**
 12 **והאמר רב יהודה אמר רב, וכן תני רבי חייא: גבולין**
 13 **אני קורא בתן האסורה לה מותרת לה, והאסורה**
 14 **לה מותרת לה, ואיתיהב שתיא יבמותה חולצת או**
 15 **מתייבמת, ורב יהודה מתרנס מהמותו ואילך, אבל**
 16 **שתיא גבי דדישא – לא, מאי מעמיא? פון דבתו,**

9 **באנטוהו משבחת בגישויו לא משבחת לה, בגישויו קמירי באנטוהו – לא קא מירי. ואפי**
 10 **מתרנס אף בתו מאנטוהו, פון דאשפירו משבחת לה, אי בגיא מן האנטוהו – תהוי, ואי בגיא**
 11 **מן גישויו – תהוי, אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו – לא, מאי מעמיא? פון דלרבי שמעון**
 12 **הוא דמשבחת לה לרבנן לא משבחת לה – בפלתא לא קא מירי, ורב ספרי מתרנס אף**
 13 **אשת אחיו שלא היה בעולמו, ומשבחת לה בשתא אחים, ואילכא דרבי שמעון**
 14 **ומימני:**

תמות היא, ולא אסורה ליהודה ומותרת ללוה, ואינה אחת וזקוקה, דרזל לא זקקה לה דהא תמות היא. וקתני תהם: ו היא שאמר אוחזקה חסדאי יבמותה או חולצתה או מתייבמת.
 שתי אחיות שהן יבמות זו לזו, שנשאו לשני אחין ונפלו לפני שני אחים – או חולצות או מתייבמות, ואייתו לחליצה או ליבום, ובגין שהיתה כל אחת אסורה על האחר איסור ערה
 כדפרשינו. וקאמר רב יהודה בבבולן, המש שרדה יתרות, אבי קרא בהם משנה ו האסורה לה מותרת לה, כו, כלומה: אפשר דלתקיים, ומשבחת בבולן שיהו שתי אחיות נפולות
 לפני שני אחים, וזו אסורה לה משום ביה וזו אסורה לה משום בתו, וכן בתו וכן בולן, ותהא האסורה לה מותרת לה והאסורה לה מותרת לה ותייבמו שתוקן אף על פי שזו
 שתי אחיות, ולא אמרין אחת וזקוקה היא. בתו – לא משבחת לה ולא בתו מאנטוהו. שאי אפשר לבתו של ראוהו ובתו של שמעון לדחות אחיות מן האם, שהרי אמר ראוהו שילדה
 לו בת וברשה – לא נישאת שוב לשמעון, שרודתש אתו היא. אלא הכי משבחת לה ראוהו אנס אשה וילדה לו בת, וזו שמעון ואנס את אנטוהו, שנותרה לו, דלא אסרה
 וזרה אלא אשת על ידי קידושין, וזורה וילדה לו בת לשמעון, הרי בת ראוהו ובת שמעון אחיות מן האם, ונישאו ללוה ויהיה אחי אביהן, ומתו, ונפלו לפני ראוהו שמעון – בת
 שמעון מתייבמת לאסורה, דלא אחת וזקוקה היא, ובת ראוהו ובתו של שמעון שתי אחיות מן האם, ונישאו ללוה ויהיה אחיות מן האם, ונפלו לפני ראוהו שמעון
 וכן בתו של רבי שמעון ששתי אחיות מן האם, וכן בת אשתו של ראוהו ובת אשתו של שמעון ששתי אחיות מן האם, כגון: נחשק עשש שתי נשים וילדו לו שתי בנות, ומתו נחשק ונישאו
 שתי נשים לראובן שמעון ושתי בנותיו ללוה ויהיה, ומתו לוי ויהיה – באשת שמעון תתייבם לראובן, ואחותו לשמעון, וכן בת בתה של אשת ראוהו ובת בתה של אשת שמעון
 ששתי אחיות מן האם, וכן בת בתה של אשת זה ושתי אחיות מן האם, וכן חמותו של ראוהו וחמותו של שמעון ששתי אחיות, וכן אף חמותו וכן אף חמותו, וכן אחותו של
 ראובן מאמו ואחות שמעון מאמו היו אחיות מן האם, ונפלו לפניהם מלוי ויהיה, כגון: ראובן ולוי בני יעקב מרזל היו, ולזה בת מנחשק, וכן שמעון ויהודה בני יעקב ממלהה, וגם לה
 היה בת מנחשק, וישא לוי בת בלהה מנחשק, ויהיה נשא בת רזל מנחשק, וכן שתי אחיות, ומתו לוי ויהיה, ונפלו לפני ראוהו שמעון, בת בלהה אשת לוי אחות שמעון מאמו
 ואסורה לו – מתייבמת לראובן, ובת רזל אשת יהודה אחת ראוהו מאמו – (ואסרה לו ומותרת לשמעון, וכן אחת אמו של ראוהו ואחות אמו של שמעון היו אחיות מן האם, כגון:
 כלב נשאו שתי נשים תלוא וערה (רבי דהימי א' ד') וילדו לו שתי בנות מותו, ונשא יחצאל לאחד מיתות את שתי נשים, וילדו לו שתי בנות, ונשא יעקב את שתי בנות יחצאל זו
 לאחד מיתת אחותה, וילדה לו בת תלואה מיחצאל את ראובן, ובת נערה מיחצאל את שמעון, ולוי בני יעקב מאשה אחת נשא את בת כלב מנחלה, שהיא אחת אמו של ראובן מן
 האם, ויהיה נשאו את בת כלב מנערה שהיא אחת אמו של שמעון מן האם, ומתו לוי ויהיה – אשת לוי אחת אף בלהה ולזה נפלתו משעון, שהיא בת כלב מנחלה, ואם שמעון
 ויהיה בת יחצאל מנערה, ואשת יהודה אחת אמו של שמעון – מותרת לראובן שמעון, וכן אשת אחיו מאמו, ויבמה חלצה וזה נפלתו מאיש, ויהיה בתו ונולד וייבם, כגון:
 נשא ולפה, ולזה יששכר מאיש אר, וילדה ליעקב שמעון ויהיה, ונשאו נפתלי ויששכר שתי אחיות, ומתו, ועמד לוי ונשא אשת יששכר בן ולפה של זה היה קרוב לו, ויהיה נשא
 אשת נפתלי בן בלהה, שהרי נברית אצלו, ומתו בלא בניו, ונפלו לפני ראוהו שמעון, אשת לוי אסורה לשמעון מפני יששכר בעלה שהיה אחיו מאמו, ומותרת לראובן, ואשת יהודה
 אסורה לראובן מפני נפתלי בעלה דראקוהו היא, ובת רזל אשת זה ושתי אחיות מן האם, וכן חמותו של ראוהו וחמותו של שמעון ששתי אחיות, וכן אחת אמו של ראוהו ואחות אמו של שמעון היו אחיות מן האם, כגון:
 את נעמה, ומתו, ונישאו נשיא לאחד, וילדו שתי בנות, ונשאו ראובן ושמעון את הבנות האחרונות: ראובן נשא את בת עדה, ושמעון בת עזר, ולוי ויהיה נשאו את שתי בנות נפתלי,
 לוי דינה בת עדה ויהיה נעמה בת עזר, ומתו בלא בניו, ונפלו אחיות הללו לפני ראוהו ושמעון, ונמצאת אשת לוי אחת אשתו של ראוהו מותרת לשמעון, ואשת יהודה אחת
 אשתו של שמעון מותרת לראובן, אשת אחיו שלא היה בעולם – לא משבחת לה אלא אליבא דרבי שמעון ושרי ביביבם ולבסוף נולד, וסימנין: ומת נולד וייבם, ומת נולד וייבם, כגון:
 ראובן ושמעון ולוי יהודה בני יעקב, ונשאו ראובן ושמעון שתי אחיות, ומת ראובן בלא בניו ותלד יששכר ליעקב, ומצאה ליבמותו וזקקה ליבום – אסורה לו משום אשת אחיו שלא
 היה בעולמו, ויבמה לוי, ומת שמעון אחריו, כו, ונולד ויבולן, ומצאה עליה באיסור, ויבמה יהודה, ומתו לוי ויהיה, ונפלו אחיות הללו לפני שמעון ויבולן – אשת לוי אסורה לישישכר
 מפני שבאמצע אשתו נפילת אחיו שלא היה בעולמו, ומותרת ליושקן שבא ומצאה ברותה, ובעולו בולין בתי יחמנה וזו ללוה, ויביבם ולבסוף נולד שרי רבי
 שמעון, ומצאה יהודה אסורה ליושקן, מפני שבא ומצאה באיסור נפילת נישואי שמעון אחיו שלא היה בעולם, ומותרת לישישכר שראה שמעון ויהיה: כלתו – כגון בן ראובן וכן
 שמעון נשאו שתי אחיות ומתו, ומתו לוי ויהיה אחי ראובן ושמעון ומתו בלא בניו – כלתו של זה ומותרת לזה, ושל זה ומותרת לזה, ומצאה שתי אחיות מתייבמות, ורב יהודה
 פתירם – דלא דרב – תמותו ואילך, אבל שתי ערות דבבא דדישא – לא תני בן אבי קורא בתו, ואף על גב דרבבולן משבחת לה, כיון דבתי – לא מתוקמה אלא בת אנטוהו,
 ודפרשינן: באנטוהו – לא קא מירי מתנין, ואידי דלא תני בתו, לא תני להו דבולין ערות משום דזו בתו.

1 **לעולם** לית ליה לרבי הני כוללי בפלוגתא קמיירי — ואם תאמר: ליתני אשת איש
 2 שפוטרת צרתה, כגון דאמר לה זרי הני גיטך על מנת שלא תנשא לפלוני,
 3 דפלוגי ב"הוגרש" (גיטין פב.א) רבי אליעזר ורבנן, דלרבי אליעזר הני גיטין לאסורו לפלוני,
 4 ואם נשאת לאחור ומת שפוטרת צרתה, ואף על גב דאסורה לכל אדם, אפילו לרבי אליעזר
 5 מדרבנן, ועל שישמח הגמיר או לפלוני, ודחישינן
 6 שגמח נשאל לו לאחור שתתאלמן או תתגרש
 7 מזה, ומצאנו בניה ממזרים, כדחישינן שתתאלמן או תתגרש
 8 (גיטין קכ"ו), ועל מנת שלא תבעיל לפלוני שגמח
 9 תבעיל לו אחר שתתאלמן או אחר שתתגרש,
 10 ובשדה חתוני ליכא ליתויז עיזר שגמח ואבך
 11 מכל מקום לוי דקתני נמי "דאי", כדאמרינן
 12 לקמן — קשה, וליתני נמי לך לוי ולמאן דנפקא
 13 ליה דעתא אשה — נתיא, ולא דמי לך לאחות
 14 אשה, ועל מנת שלא תבעיל שריא ליה בנות,
 15 ועל מנת שלא תבעיל — יכולה היא להקדש
 16 לו, ולא דמיא לאחות אשה, ובעל מנת שלא
 17 תנשא אחר לא תבעיל נמי, אי חביב שרי כמו
 18 ברוחן פלוגי — אם כן שריא ליה כי נשאת
 19 מקום קודם, ואפילו אי לא תשיב שיר — מכל
 20 לאשקו לא דמי לאחות אשה, והדחם בשעת נפילה
 21 הוי אחת ששית, אבל הכא, בשעת נפילה אשת
 22 אשת איש ועו שחמכל לו, ואפילו תחשבה אשת
 23 איש כיון שמשעת אשת איש אסורה ליבעיל לו
 24 משכח מן שם אל זמי, כיון שאם תבעיל לבס
 25 שנאסרה עליו — הויא אשת איש, ולא הוה
 26 אשת אחיו מעולם, ולכך לא סרה מיהו, ומיהו
 27 למאן דנפק ליה להקדשה, לא הכא דנאכ
 28 תרי לקדוש — קשה ויש לומר, אף על גב דלוי
 29 הני "דאי", בפלוגתא קמיירי — לא כוונתיה אל
 30 בפלוגתא סבירא ליה לתאן ומתניחין בווהת.
 31 תרע, ולא עני לוי חיביב אפילו, אף על גב דלרבי
 32 עקיבא לאו בני הלצה ייבום נהו, ומאן דמסתיף
 33 לעיל אשת אחיו שלא היה בעלמו, ומשכח לו
 34 כרבי שמעון, אף על גב דשמעון מדרבנן
 35 לא סבר לה כרבי שמעון — הויה מושם דבבבלי
 36 אני קורא בתן — משמע לוי דקאי אבולתו, אבל
 37 אי מרוב רבני אליעזר בקדושין, ומספקא
 38 ליה לאביי מדיקארי בריש "הוגרש" (גיטין פב.ב)
 39 דאם אחיה לרבי אבא קשיא, ליתני אשת איש,
 40 ומשכחתי לה אפילו לרבנן, כגון שבא רבון
 41 וקדשה חוץ משמעון, ובא שמעון וקדשה סתם.
 42 ומשכחתי לה, כגון שקדשה רבון חוץ משני אחיו,
 43 ויש לומר, לוי קרינא לגביה אשת המת, דבר
 44 נאסרה (ועליו לפני קדושי איתם) משה ואהרן,
 45 ולא חשיבו ערוה במקום מצוה, מיהו, אי אשת
 46 רבי יוחנן בפרק "האומר" (קדושין סא.א) דאפילו תן גמא — תופסינן, ומשכחתי בתן נמי ערוה מצוה, ובפרק שני מתים גזיה
 47 דרבנן, קשה אפשר, ויורשעל בריש "הוגרש" פריך לה מתיב רבי תינאי בשם רבי ערוב: ליתני שיש ערשה נשים כרבי אליעזר ומשני: תמן הוהיה אסורה עליו, הבא — הוא אָפְרָה עליו.
 48 ופרש רבתי יתמן: תמן הוהיה אסורה עליו, ומשנשא מתא אן לה הוהיה לתיבם בשמות, מפני שאן איסור שבה תלוי בשום אדם, אלא בתורה ששמה עליו, אבל אשת איש האיסור
 49 תלוי בקניגש שאם ירעה — יחיהנה ליבם קודם שימות אחיו שנקשא, ולרבי לא תני לה, ולא דמו להו, לפי שבריש הגמרא תלתייהו.
 50 **דקתני** שש עריות מפורשות אמלו בר — ותוספת: ומאי מלקא דערך דהוה, דלעיל דלא רידיק מסיפא: ומנה פנין, כיון דהני לוי לבי שיש עריות — לא אפשר ליתנינהו ברישאו ויש
 51 לומר: וקשיא ליה ליה, הוה ליה למיתני ברישא שש עריות ובסיפא אל הוה ליה למיתני אלהו כרבי יהודה — הוה ליה למיתני ששה עשרה, דאי עבר
 52 תסבי, ושני ליה רבי בפלוגתא לא קא מיירי, דרבי לא קא מיירי.

1 **וסמך** קט נולד ויבם כו' — כדפרישית, אלמא מדרבני רבי חיאי בבבלי אני קורא בך,
 2 ואפילו באשת אחיו שלא היה בעלם — אלמא תנא דמתניתין תני פלוגתא, הוא רבי
 3 חיאי אמתי' קאי, לרבי לית תני בבלי — דרבי חיאי, הלכך לא מוקמי מתניתין
 4 בפלוגתא, אלא בנולד ולבסוף יבם לרבי: אבל אפוא אנוסת אביו בחרמא שפסכת לה —
 5 לרבי לא נקט לה כדמתניחין, שאי אחיה קורא בה
 6 האסורה לה מותרת להו, ואחותרה כשהיא
 7 יבמתה מתייבמת, שיהו שתי ארוות נפולת
 8 להתיבם ויהא זו אסורה לזו משום אביו, וכן ו
 9 על זה, ומותרת לשני, אלא חיה משכחת לה
 10 או האסורה לה מותרת להו, או אחותרה כשהיא
 11 יבמתה, ויש עקב שתי ארוות אבם — ויהיה לו
 12 אחת לו והאחת יהודה, ונשא רבון אנוסת
 13 אביו, אמו של זה, ושבעון נשא אשת אביו,
 14 אמו של יהודה, אחותרה כשהיא יבמתה —
 15 נפולת ליבום לפני לוי והיה בניה, משכחת
 16 לה, האסורה לה מותרת להו לא משכחת לה
 17 — לפי שתרוקן אסורות על שניהם אמו של לוי
 18 אסורה לו משום אביו, ואחותרה משום אחות
 19 והאב, וכן ליהודה, ושתיקן פסותמן מן הלצה
 20 ומן היבום, ואי שתי נבריות אבם — יהיה לו
 21 שני בנים, ושקצא שני בנים משום אחות, ונפלו
 22 לפני בניהם — האסורה לה מותרת להו
 23 משכחת לה, אבל לאו אחות ניהו, ועיקר
 24 מלתא דרבי חיאי משום יבום שתי אחות
 25 נקט, הכי רסיקין: רב אשי אמר לעולם לית לה
 26 ליה תני בבלי, ובפלוניא קא מיירי — כולמה
 27 לא תהא דהא דלא תני אמו אנוסת אביו משום
 28 דלא משכחת ובהו תני כוללי, דלרבי למה לו תני
 29 כוללי, אלא תימא לרבי שבעת דלא מיירי
 30 בפלוגתא, דבפלוגתא דרבי קמיירי, ומאי אן לו
 31 מוח קאמרינן — ודאי קאמרי ליה רב, דאמר
 32 באנוסת אביו — ולא משכחת לה שחמכל אב
 33 לפני בניו מאיביו ומתניחין ומאביו, דאי עבר ונסיב
 34 — לא תיבם אביו, ונפלה אנוסת אביו משום
 35 וליתני, בלא דאי נמי משכחת — שלא עבר זה
 36 המת בנישואיה, אבם בלתי — ועבר על זה ופאי
 37 על פי — למתניח ליה רבי ללתי: ממונהני אבי
 38 שאן לו מוח בקדקדק, בדיקא לוי כפתניתין —
 39 הנהיה חושפיה אלמנו אביו במשנתו.
 40 היתה אמו נשואת אביו ונשאת לאחיו אמתי
 41 ופת — לא תפסי קדושין בה, שדרי אשת אב
 42 כבת, ואומרינן לקמן: תן קדושין תופסי חיביבי
 43 בריהו דרבי הבל, הלכך, כשומר רשע זה או לא
 44 נפלו זו ליבום לפני בניו, דלא אשת אחי הואי,
 45 ואינה שפוטרת צרתה.

1 **לרבי** יתדן נמי משכחת לה דאי עבר ונסיב — תימה: דבלאי "דאי עבר ונסיב" נמי משכחת לה אף קדשה ולא בעל, דאפילו אבי דאמר בחרמא ודקדושי (ע"א), גבי אלמנה
 2 ורבי גזל: משכחתי לה — היינו משום דרתיב "לא קח", אבל הכא "לא יגלה" כתיב ויש לומר: דשנא אסור לקדשה מדרבנן שגמח יבעל, ואפילו דאי מותר לקדשה —
 3 חשיב "דאי עבר משום אסור לובא עליה, ואם תאמר: אפילו על ידי "דאי", הכי משכחת לה: הוה רבי יהודה סבר כרבי עקיבא בפרק "ארכע מיתוח" (מתירין גא) דאמר: אי קדושין
 4 תופסי חיביבי לאתניו ויש לומר: לוי סבר לה להלכות כבריהו דהוה, אלא במתניתין דפליג עליה, ועוד, דעל כרחך מתניתין דהכא לא סברה בה כרבי יהודה, והא קתני בפרק
 5 שני (בבא כז.א) איסור מצוה ואיסור קדשה — חולעת ולא מתייבמת, ואי קדושין תופסי חיביבי לאתניו — חליגה נמי לא תיבעי, ואם תאמר: חיביבי לאתניו דשאר, מנל דלא
 6 סבר מתניתין כרבי יהודה? דאיסור מצוה קדשה מופש לקמן נמי אלמנה לבתן דרול גרושה הלוצה לבתן חיביבי מותרת ותיבם לישאל, ואמר רבי יתדן: על כרחך
 7 מתניתין

8 **דקתני** שש עריות מפורשות אמלו בר — ותוספת: ומאי מלקא דערך דהוה, דלעיל דלא רידיק מסיפא: ומנה פנין, כיון דהני לוי לבי שיש עריות — לא אפשר ליתנינהו ברישאו ויש
 9 לומר: וקשיא ליה ליה, הוה ליה למיתני ברישא שש עריות ובסיפא אל הוה ליה למיתני אלהו כרבי יהודה — הוה ליה למיתני ששה עשרה, דאי עבר
 10 תסבי, ושני ליה רבי בפלוגתא לא קא מיירי, דרבי לא קא מיירי.

1 מנתנין סבר דאפילו בחיבוי לאון דאשר קודשין תופסין, מוקדנין שש ערוה ולא קתני
 2 שמונה ערוה גרשוה והלוצהו, דאם היו יכולת לעשא לאחורו היו פסולות ערוהו בחיבוי
 3 כריתות, כיון דאין קודשין תופסין, אלא אחי – קודשין תופסין ביה, ולבוי לא שיק
 4 למתנינה, אפילו היה יכולת לעשא לאחור – לא היו פסולות ערוהו, ועוד יש לדרקש:
 5 מנדקט אנוסה אביו שהיא אמו, ולא נקט אנוסה
 6 אבי סתם, ודא תאמינן כיון דמתנינן סבר כרבי
 7 יהודה דאמר באנוסה אביו, אבן כן ברע כרבי
 8 בני דאין קודשין תופסין בחיבוי לאון, דהא ברא
 9 תליא, כדמוכח בסוף 'החולץ' (יבמות ט"א),
 10 דמפש טעמא דרבי עקיבא דאמר, שי ממזר
 11 מחיבו לאון, משום דסבר לה כרבי יהודה דמוקי
 12 'לא יגלה' באנוסה אביו, ומשק' ליה 'לא יבא
 13 ממזר', ואבן כן מתנינן בני דהי ממזר, וכל דהיא
 14 דהי ממזר – אין קודשין תופסין, כדמוכח במנה
 15 דוכתי לה דמר, דאף על גב דמתנינן מוקדמא
 16 לקרא באנוסה אביו מכל מקום לא דחי ממזר, ובג
 17 לרבי יהושע דמוקי 'לא יגלה' באנוסה אביו, סב
 18 אביו – אפילו הכי סבר דלא היה ממזר אלא
 19 מחיבו מיתת בית דין, ודרשנין מילא יוקח' ער
 20 חיבוי מיתת בית דין ער 'לא יגלה' דהיי דהיי
 21 כריתות דהי ממזר, ולא חיבוי כריתות, וחיבוי בני
 22 תלגא דמתנינן מילא יוקח' ער 'לא יגלה' שהוא
 23 חיבוי לאון – דהי ממזר, ולא חיבוי לאון בכלל.
 24 לפי שאין שום ערוה חיה – הקשה רוב רביע
 25 משה כהן; דרבי שמעון איתא בערוה חיה.
 26 כגון שנולדו אחים לתוך אחי שהלך ליבמותו
 27 וקדשהו, ולא קיימין עלה בלא יבנה' בראמיתין
 28 לקמן בסמוך, ולוי מיידי פלגומתא, כיון דקתני
 29 אנוסה אביו בני שש ערוה סיפא, דהיינו כרבי
 30 יהודה ויש לומר: דבפלגומתא דלא אכל – לא
 31 קמיירי, כדפרישתי לעיל. ולוי לא סבר כרבי
 32 שנקטן באנוסה אחיו שלא היה בעלמה.
 33 החולץ' ליבמות אחי וקדשה – וליבא
 34 למיבט ונקט חזרו וקדשה
 35 לאשמעוהו דהוה אית חיבוי על החלוצה חיה.
 36 אבל לאו איבא – לפי שקדשה בראמיתין
 37 בקדושין (שע"א), אית ביה ממזריה גרשוה, שאם
 38 קדש וילא בעל – שאין לוקח, דרך ביה בית
 39 אסרה חודה, אלא נקט קדשה משום דאם נת
 40 פלגי רבי יוחנן וריש לקיש אם וקוקה בלא לאחור
 41 אי לאו, ולא נקט חזרו ובא עליה – דברא לא
 42 מלפי רבי יוחנן וריש לקיש, דלכולי עלמא אב
 43 חיבוי על החלוצה חיה, והוא דרוה חיה מצוי
 44 למנשק חזרו ובא עליה אחר מן האהין.
 45 אלוה' הוא דקאי בלא יבנה' – אל היה
 46 תכין 'לא יבנה' דהוה אמינא אפילו על
 47 החלוצה חיה, והשתא איתרי 'לא יבנה' לנתקח
 48 מברת ללאו, אבל אוקח ורעה – כדקמימי קמימי,
 49 ולא קאי לא יבנה עליהו. והתמה דב'חולץ' (יבמות מ"א) משמע דאיתרי קרא דלא
 50 יבנה אלא איצטריך דלא לחולץ' לחדא וליבנה' לחדא, ודהתם פריך אמונתנין ומי שהיה נשוי
 51 בשתי נשים בו וליבנה' לתרויהוה אבד קרא 'כתי אחיר' – כתי אחיר הוא מנה, ואינו מנה
 52 שתי בתים, ולחולץ' לחדא וליבנה' אמר קרא 'כתי אחיר' – כתי אחיר הוא מנה, ואינו מנה
 53 אל תופריך, דאם אפי' – מיבנה, וכל שאנו עולה ליבנה אינו עולה לחלוצה, ומיהו, אית ספרים דלא גרסוהו להו, ואף לספרים הירושלמי אבא למיבט רכי משיב ביה וכו' אית הפך מיבנה
 54 וכל שאין עולה ליבנה – תו לא איצטריך 'לא יבנה' דלא לחולץ' לחדא וליבנה' לחדא, דכיון דאין עולה לחלוצה, דאין חולץ' שתי בתים – אינו עולה נמי ליבנה, והשתא איתרי 'לא
 55 יבנה' לנתקח מברת ללאו, ובפריך 'אריבעה אחין' (יבמות ל"א), דקאמי א' מיבנה' חולץ' – וכו' בני, אלא רלמא חולץ' ברישא חזרו מיבנה, וקם ליה בלא יבנה' – הוה עולה אילכין
 56 דרבי יוחנן, ומקט לאו בני אשה, אבל לריש לקיש שם קל ביה ב'ר' ו'ליתני' – לרבי עקיבא אן לו עליו בלוס – תימה דבפריך 'מוצרי' (מבנות ט"ב) איבא בו דאינו חייב, ודקת' דהו
 57 בה מומים ועודה בבית אביה – האב עריך לחביא ראייה, בנכסה לרשות הבעל – הבעל עריך לחביא ראייה, ומסקי במזר דרישא רבי יהושע וסיפא רבן גמליאל, ולא פריך ולימא לדברי
 58 רבן גמליאל נאמנת ועל הבעל לחביא ראייה, ולא דהו עריך למינתי רבי ב"י

1 היתה אמו אנוסה אביו ונשאת לאחיו מאביו – קודשין תופסין בה, ואפילו לרבי יהודה
 2 הקדושין תופסין בחיבוי לאון, וכשנת – נמצאת ערוה צרת ערוה, ופסולה, ללוי דאמר
 3 דאי נמי קתני – דהא מתנינן רבי יהודה, ובריק' לל' לוי: אמו אנוסה אחי, חזרו וקדשה
 4 – וקודשין תופסין לו בה, דאינה עלוי אלא בלא ב'א – דבתיב: 'אשר לא יבנה את בת אחיר
 5 היתה אמו אנוסה אביו, ונשאת לאחיו מאביו ומת –
 6 זו היא אמו שפוקרת צרתה, ואף על פי ששני הקמנים
 7 כגמ'שנתנו "קמ'ש עשרה", יש לנו להוסיף שש עשרה,
 8 כגון זו. אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן: ללוי דאמר
 9 "דאי" נמי קתני, הלמי: החולץ ליבמותו חזרו וקדשה
 10 ומת בלא בנים, דמנו דאייהו אסוקה – צרתה נמי
 11 אסוקה אמר ליה: לפי שאינה בערת צרה, ולימא
 12 ליה: תיבי לאון היא, ותיבי לאון בני הליצה יבוס
 13 ניהו? לרבי קאמר ליה: לדידי תיבי לאון הם,
 14 ותיבי לאון בני הליצה יבוס ניהו, לפי שצרת תיבי
 15 כריתות ניהו, לפי שאינה בערת צרה.
 16 הוה אין תיב על החלוצה חיה, והאחין תיבין על
 17 החלוצה חיה, על הצרה – בין הוא ובין האחים תיבין
 18 על הצרה חיה, ורבי יוחנן אמר: בין הוא ובין האחין
 19 אין תיבין לא על החלוצה חיה, ולא על הצרה חיה.
 20 מאי טעמא דריש לקיש? אמר קרא: "אשר לא יבנה"
 21 כיון שלא בנה – שוב לא יבנה, איהו הוא דקאי ב'א
 22 יבנה", אבל אביו – כדקמימי קמימי, ועלה חיה הוא
 23 דקאי ב'א, ולא יבנה", הא צרה – כדקמימי קמימי, ורבי
 24 יוחנן: כ'א איבא מדי דמעיקרא, אי בעי האי חליץ ואי
 25 בעי האי חליץ, ואי בעי להאי חליץ ואי בעי להאי
 26 חליץ, והשתא קאי עלה כקרת? אלא: איהו שליחותא
 27 דאחים קעבדי, איהו שליחותא דצרה קעבדי.
 28 איתביה רבי יוחנן וריש לקיש: החולץ ליבמותו חזרו
 29 וקדשה, ומת – צריכה חליצה מן האחין, בשלמא
 30 לדידי דאמינא תיבי לאון ניהו, היינו צריכה חליצה
 31 מן האחין, אלא לדידי, אמאי צריכה חליצה?
 32 ולמטעמין, אמאי סיפא: עמד אחר מן האחין וקדשה
 33 אין לה עליו בלוס? אמר רב ששת: סיפא אתאן לרבי
 34 עקיבא, דאמר: אין קודשין תופסין בחיבוי לאון.
 35 ויתני: לרבי רבי עקיבא אין לו עליו בלוס!
 36 קשיא

1 היתה אמו אנוסה אביו ונשאת לאחיו מאביו – קודשין תופסין בה, ואפילו לרבי יהודה
 2 הקדושין תופסין בחיבוי לאון, וכשנת – נמצאת ערוה צרת ערוה, ופסולה, ללוי דאמר
 3 דאי נמי קתני – דהא מתנינן רבי יהודה, ובריק' לל' לוי: אמו אנוסה אחי, חזרו וקדשה
 4 – וקודשין תופסין לו בה, דאינה עלוי אלא בלא ב'א – דבתיב: 'אשר לא יבנה את בת אחיר
 5 היתה אמו אנוסה אביו, ונשאת לאחיו מאביו ומת –
 6 זו היא אמו שפוקרת צרתה, ואף על פי ששני הקמנים
 7 כגמ'שנתנו "קמ'ש עשרה", יש לנו להוסיף שש עשרה,
 8 כגון זו. אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן: ללוי דאמר
 9 "דאי" נמי קתני, הלמי: החולץ ליבמותו חזרו וקדשה
 10 ומת בלא בנים, דמנו דאייהו אסוקה – צרתה נמי
 11 אסוקה אמר ליה: לפי שאינה בערת צרה, ולימא
 12 ליה: תיבי לאון היא, ותיבי לאון בני הליצה יבוס
 13 ניהו? לרבי קאמר ליה: לדידי תיבי לאון הם,
 14 ותיבי לאון בני הליצה יבוס ניהו, לפי שצרת תיבי
 15 כריתות ניהו, לפי שאינה בערת צרה.
 16 הוה אין תיב על החלוצה חיה, והאחין תיבין על
 17 החלוצה חיה, על הצרה – בין הוא ובין האחים תיבין
 18 על הצרה חיה, ורבי יוחנן אמר: בין הוא ובין האחין
 19 אין תיבין לא על החלוצה חיה, ולא על הצרה חיה.
 20 מאי טעמא דריש לקיש? אמר קרא: "אשר לא יבנה"
 21 כיון שלא בנה – שוב לא יבנה, איהו הוא דקאי ב'א
 22 יבנה", אבל אביו – כדקמימי קמימי, ועלה חיה הוא
 23 דקאי ב'א, ולא יבנה", הא צרה – כדקמימי קמימי, ורבי
 24 יוחנן: כ'א איבא מדי דמעיקרא, אי בעי האי חליץ ואי
 25 בעי האי חליץ, ואי בעי להאי חליץ, והשתא קאי עלה
 26 חליץ, והשתא קאי עלה כקרת? אלא: איהו שליחותא
 27 דאחים קעבדי, איהו שליחותא דצרה קעבדי.
 28 איתביה רבי יוחנן וריש לקיש: החולץ ליבמותו חזרו
 29 וקדשה, ומת – צריכה חליצה מן האחין, בשלמא
 30 לדידי דאמינא תיבי לאון ניהו, היינו צריכה חליצה
 31 מן האחין, אלא לדידי, אמאי צריכה חליצה?
 32 ולמטעמין, אמאי סיפא: עמד אחר מן האחין וקדשה
 33 אין לה עליו בלוס? אמר רב ששת: סיפא אתאן לרבי
 34 עקיבא, דאמר: אין קודשין תופסין בחיבוי לאון.
 35 ויתני: לרבי רבי עקיבא אין לו עליו בלוס!
 36 קשיא
 37 לאון קרי הכל.
 38 קשיא

יבמות. חמש עשרה נשים – פרק ראשון דף יא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (טשוינזליץ)" קצא רש"י

קשיא – לרב ששת עשרה הבן. **רב איש סבר** לה כיוש לקיש – דאמר בבבא, וסיפא נזיא. ומתוך לה – לרישא דברייתא דקטני צריך הלצה – באהים שגורלו לאור חליצה וקדושין של שני, וכריכי שמעון, דאמר: ייבם ולבסוף גרול לא מנהיגי פגילתא מן הראשון למדחי עלה אשת אחיו שלא היה בעלמנו, הלך ויקח אשה נפילה לא אסרה לה עליה ברית. והאיל ובגורלו כבר קדשה לו.

רבנא סבר לה כיוש – וקטני – דאמר: רחבי לאוין.

ג. ונהו, ורישא נזיא. ומתוך לסיפא דקטני אין לה.

ד. עליו בלוש – באחיו שגורלו לאור מבאן.

ה. וכרבנן דאמרי אשת אחיו שלא היה בעלמנו.

ו. היא, ולא תקשי רישא לסיפא. הילויים – שגורלו אחר קדושין של לו, ולא איתסיא.

ז. עליוהו בחליצה, דהא זיקה קמייתא לא רמיא.

ח. קמייהו לביבוי. משום אשת אחיו שלא היה בעלמנו – ולא איתסיא. כריכי שמעון, דאמר: ייבם ולבסוף גרול שני. עמי אחר מן הגולדים – שדחי בשעת הלצה ראשתה. אין לה עליו בלוש – כריש לקיש, דאמר האחין חייבין על הלצה ברית. עמי אחיו מן הילויים – אחר חליצה, או אפילו אחר קדושין, וכשתהוה החולץ קדשה אותו ילוד, אין לו עליו בלוש. ולאו משום חליצה, אלא משום ודחיא אשה.

י. אשתו שלא היה בעלמנו מנפילה ראשתה. כפיאן כרבנן – דאמר: אפילו ייבם ולבסוף גרול אסירה. בעשה – בתא אחוה הוא בנה, וקח את שני בתים, ולא הבא ממכלל עשה – עשה. מאן דאמר איהו דכתיבה בשבי ויהו – דאמר: איהו שלוחתא קדשה ובי, והכי נדרש ליהויה האיש.

יא. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יב. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יג. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יד. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

טו. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

טז. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יז. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יח. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

יט. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כ. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כא. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כב. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כג. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כד. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כה. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כו. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כז. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כח. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

כט. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

ל. צרה בעשה – לאחים מן האשה. ושמן דאמר כבשה ברית לקיש – דאמר לאו שלוחת אהים קעבי. וזה הכי נדרש ליהויה האיש.

1 לרבות טוטה שנותרה - ואם אמרה: הדיכי מפני רבנן קרא מפתיה; דרפשיה דקרא
2 במחזיר גרשתו כתיב ויש לומר: דלא מסתבר להו למקרי טומאה לנשואי
3 גרשתה. וכן דבעילה דהוי היא.
4 מא' סתרה בעלה - ואם אמרה: כיבן לא תביב ולא בטוטה ספק. אמאי אמר בטוטה

5 (הא) דאם בא עליה בעלה בדרך לוקה
6 ויש לומר: דלרבותיה עשה הכתוב ספק בוראי,
7 דברייסיה לעיל.
8 הויה ואישות כתיב בה - פירש בקונטרס
9 ודהוא ענינא במחזיר גרשתו כתיב
10 ותימה: דרפשיה דבמחזיר גרשתו איירי קרא
11 ואפילו אבדן לא פליגי ורואה לרבי שמעון בן
12 אלעזר לפרש: דהויה ואישות כתיב בה, פירש
13 אר"הטמאה דכתיב: לא יוכל בעלה הראשון
14 אשר לשלש קלותה ליהויה לו לאשה אחרי
15 אשר הטמאה - אלמא במחזיר גרשתו איירי,
16 דראיירי אשר הטמאה - אלהויה לו לאשה
17 קא, ובטוטה לרבי יהוה ואישות, שרדי לא
18 גירשה מטעם.

19 צרתה בכו - היא נופה לא מיבעי ליה
20 דלרבי יוסי בן כיפא - ר"ה דרא עיניהן
21 החליעה ומן הידיבום, וטומאה כתיב בה כפירות
22 ולרבנן נמי, היא נופה פשיטא דחולצת ולא
23 מתייבמת. דאפילו אם התנא לומר קרא דאיתקף
24 איתקף - אינה מתייבמת מקל תומה דהשתא
25 במורה לרבי אמרה, באסור לה לא כל שכן? ואם

26 תמצא לומר נמי דאין מקרא יוצא מדיי פשוט -
27 אין לפתרה מן החליעה. כיון דעיקר
28 וטומאה בסוטה כתיב ולא במחזיר גרשתו, משום
29 דלא מסתברא למקרי טומאה נשואי גרשתה
30 דברייסיה לעיל. כי שמעון לבקן קאמרה. אלא
31 או היא או צרתה חולצת, וכפי למפשט דרבנן
32 אין מקרא יוצא מדיי פשוט, ופילו היא אין
33 פותרת מחליעה. דברייסיה, אבל צרתה בעי
34 לרבי יוסי בן כיפא אם פטורה מן החליעה,
35 אפילו מתייבמת. ולרבנן בעי או מתייבמת
36 דרפשיה ליה ולא אלים קל וחומר למיחזיר צרה.

37 או חולצת לא תרומה למשום דאין מקרא יוצא
38 מדיי פשוט.
39 אמר ר' הנינוח - למיפשט בעיא קמייתא
40 הוא דאחא. דלמיאבא דאמר דרפשיה
41 ליה לרבנן כיון דאיתקף איתקף - איאב
42 למישר תראוי רבנן.

43 דהא או צרתה - אף על כן בחליעה פסולה
44 צריך לחזור ועל כל האדון - היינו דוקא
45 כגון הלך אחיות, דלא נפטרו צרות. וכן הלך
46 לבעל גזט לא נפטרו צרה, דהוה חוק
47 וקלשה לה. אבל משאר וכו', דאית עלה
48 דאסורה להתייבם, כיון שחוקה שלמה -
49 פותרת.

50 לרובי קא מותרת לה תריץ הכי -
51 תימה: במאי מותרין לה דאף על כן דבעי
52 למישר או היא או צרתה - שיק למישר שפיר
53 היא וצרתה, כמו הלך ונשוא בה מצויה ובפסק
54 יערה גבריהם (ס"ט). דקתני: אביה ובעלה מפדיון
55 נדירה, איתקף למישר סיפא. והר אהרן דהר
56 הבעל דהר איתקף, ולא דהר האבא, אין מפת, דלא
57 תמוא אביה ובעלה - אביה או בעלה קאמר.

58 מי אלים קל וחומר למיחזיר לצה - לאסורה
59 לייבום קא מיבעיא ליה. ולמפרה מן
60 החליעה לא מניח קל וחומר אפילו
61 דלוא

62 דלא אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
63 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
64 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
65 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
66 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

67 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
68 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
69 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
70 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

71 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
72 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
73 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
74 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

75 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
76 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
77 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
78 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

79 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
80 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
81 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
82 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

83 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
84 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
85 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
86 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

87 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
88 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
89 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
90 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

91 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
92 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
93 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
94 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

95 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
96 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
97 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
98 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

99 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
100 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

101 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
102 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
103 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
104 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

105 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
106 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
107 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
108 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

109 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא
110 אלים קל וחומר למיחזיר לצה, לא

1 ולא מתייבמת - טעמא מפרש בפרק קמא דסוטה. וקתני מיהוא חולצת, קשיא לרב. מן
2 תנשואין - משניטת לאורי, ומת או גירשה. אסורה לחזור - לראשון, מן הארויסין -
3 שנתיאסרה לאורי ומת, מותרת לחזור לראשון. חופסא - ובעלה אחת או ויחא זו
4 אסורה - דכתיב: ויהיה לאיש אחי, ויהיה חזק קדושין, ובתיב: ולא יוכל בעלה
5 דראשון אשר שלחה וגו'. ורבי יוסי - דמוקי

6 כולה קרא במחזיר גרשתו. לאו כפשוט -
7 המגזן חתם בעלה ליה ליה, אפילו כתיב על
8 המזגן מאי טעמא הויה ואישות כתיב בה -
9 באותה הנאסרה לבעלה ית שבה הויה, דכתיב
10 ויהיה לאיש אחי, אישות דכתיב: או כי ימות
11 האיש האחרון, לא יוכל בעלה הראשון,
12 וכן גירשה ראשון, הוא קראי בעל יובל, וכן
13 גירשה הראשון, הוא קראי בעל יובל, וכן
14 אבל מגזן תחתיו - לא יצרתה מוח -
15 להתייבם צרתה כמותה, וגמיר טומאה מעריית
16 ואי משום דכתיב: "הא תעבה אחי" - דמשמע
17 מיעוטא: דכתיב: ולא יצרתה, איבא למיחזיר
18 מיעוטא אבניה, דאין בתה הימנו פסולה
19 לכהונה. אחת אחת כשרה - מי שפלו לפניו
20 שתי יבמות מאח אחי, ביאהא או לחליעה על
21 אחת כשרה פטורה צרתה. ויהיה אחת כשרה
22 ונחת פסולה וכו', כשרה לעילא - מוחסת
23 וכשרה לכהונה. פסולה לעילא - כגון שהיתה
24 גרשתה או חולצה מבעל אחי, ומסולה לכהונה.
25 כיון דלדירה חויה - דהוא ישראל, מאי נפקא
26 ליה סיבה - הי דלביעי לחלוץ, ואי בעי לייבם
27 - הי דלביעי לייבם. פסולה פסולה הי -
28 וכשרה לעילא לכל העולם, ומאי נהו - כגון
29 שחזיר אחיו גרשתו ולא אשה אחרת ומת.
30 דהיה הנהוה פסולה ולא נשוא ראיה לאחיו,
31 ואשמועינן דאף על גב דכתיב בה טומאה -

32 צרתה כשרה, דכתיב: ויהי תעבה, ויהי שאר
33 יחיבי לאחיו, כגון אלמנה לבתן גדול ונותרה
34 לבתן הויית - מאי איתא אשמועינן? פסולה
35 לעילא - לכהונה, כאן כשרה - במשנה זו,
36 דאין חולץ לפסולה, למדנו רבי - שיק
37 רבתי מי מרור אף על פי שאין צריך להם, ואחריים
38 צריכים להם, כגון הבא מניין דיבול לחלוץ
39 לפסולה ותפטר הכשרה - ואי יחלוץ לכשרה
40 ויפסולה לכהונה, והא דרב יוסף פסק "חולץ"

41 (בכמת מרא), עלה דהא משנה, היא וצרתה
42 פליקא עדיין - החליעה לתרייהו ממה ליה
43 צרתה מוח - לייבום, במפורז לה - בעלה, זה
44 שמת נאסרה תחלה כשנשאת לשני, וחזר
45 הראשון וחזרה באיסור, ולמדנו מי באסור
46 לה - כגון יבמה, לא כל שכן. פי אלים קל
47 וחומר - האי קל וחומר דאמרן במנור, לה
48 נאסרה.

49 אמר
50 ופסולה לתרייהו ממה ליה
51 ופסולה לתרייהו ממה ליה
52 ופסולה לתרייהו ממה ליה
53 ופסולה לתרייהו ממה ליה

54 ופסולה לתרייהו ממה ליה
55 ופסולה לתרייהו ממה ליה
56 ופסולה לתרייהו ממה ליה
57 ופסולה לתרייהו ממה ליה

58 ופסולה לתרייהו ממה ליה
59 ופסולה לתרייהו ממה ליה
60 ופסולה לתרייהו ממה ליה
61 ופסולה לתרייהו ממה ליה

62 ופסולה לתרייהו ממה ליה
63 ופסולה לתרייהו ממה ליה
64 ופסולה לתרייהו ממה ליה
65 ופסולה לתרייהו ממה ליה

66 ופסולה לתרייהו ממה ליה
67 ופסולה לתרייהו ממה ליה
68 ופסולה לתרייהו ממה ליה
69 ופסולה לתרייהו ממה ליה

70 ופסולה לתרייהו ממה ליה
71 ופסולה לתרייהו ממה ליה
72 ופסולה לתרייהו ממה ליה
73 ופסולה לתרייהו ממה ליה

74 ופסולה לתרייהו ממה ליה
75 ופסולה לתרייהו ממה ליה
76 ופסולה לתרייהו ממה ליה
77 ופסולה לתרייהו ממה ליה

78 ופסולה לתרייהו ממה ליה
79 ופסולה לתרייהו ממה ליה
80 ופסולה לתרייהו ממה ליה
81 ופסולה לתרייהו ממה ליה

82 ופסולה לתרייהו ממה ליה
83 ופסולה לתרייהו ממה ליה
84 ופסולה לתרייהו ממה ליה
85 ופסולה לתרייהו ממה ליה

86 ופסולה לתרייהו ממה ליה
87 ופסולה לתרייהו ממה ליה
88 ופסולה לתרייהו ממה ליה
89 ופסולה לתרייהו ממה ליה

90 ופסולה לתרייהו ממה ליה
91 ופסולה לתרייהו ממה ליה
92 ופסולה לתרייהו ממה ליה
93 ופסולה לתרייהו ממה ליה

94 ופסולה לתרייהו ממה ליה
95 ופסולה לתרייהו ממה ליה
96 ופסולה לתרייהו ממה ליה
97 ופסולה לתרייהו ממה ליה

98 ופסולה לתרייהו ממה ליה
99 ופסולה לתרייהו ממה ליה
100 ופסולה לתרייהו ממה ליה

101 ופסולה לתרייהו ממה ליה
102 ופסולה לתרייהו ממה ליה
103 ופסולה לתרייהו ממה ליה
104 ופסולה לתרייהו ממה ליה

105 ופסולה לתרייהו ממה ליה
106 ופסולה לתרייהו ממה ליה
107 ופסולה לתרייהו ממה ליה
108 ופסולה לתרייהו ממה ליה

109 ופסולה לתרייהו ממה ליה
110 ופסולה לתרייהו ממה ליה

111 ופסולה לתרייהו ממה ליה
112 ופסולה לתרייהו ממה ליה

יבמות. חמש עשרה נשים – פרק ראשון דף יב עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שנינויליץ)" קצה רש"י

1 **אמר** ליה גניחה – אריווידי לישני מדרה, דקנטה אחת כשרה ואת פסולה, אלמא
2 היא אסורה וצרתה מותרת. צרת פסולת – נפלו פשוט יבמות מאח אחר, גדולה
3 וקטנה, ויבמה מותרת לה קטנה – צרתה אסורה. למאן אסורה – אלימא אף לשאר אתק,
4 השתא דהא גימיה מותרת ליה. אלמא דלידיה – ליבם שמיאנה בא אסורה, דמיאון עקר ליה
רש"י

לוקה, וקאי עליה באשת אתא, ואם תאמר מיאון
נישואין קמאי עקר, והרי היא בריית אעל
ומותרת ליה גזירה דרבנן דהו, והוא לא מיאנה
ברישא, ומכח נישואין נפלה לתחיבם
נראית באשת אחיה, והכי אמרנן לקמן משעת
נפלה נראית בכלתו, והא דרשומא – בפרק
"בית שמאי" (יבמות ק"ב), משום צרת בתי
פסגתא – דאיתי למישרי צרת בתו קטנה
שנפלה לו ליבום נישואנה בו, אמרנן: נישואין
קמאי אף עקרא, ואין זו צרת ערוה, והכי נמי
מיאון בבתי, והוא הוה קיים, אף מיאון אלא
ביתומה שלא קבל אבה דקדושה! משבת
לה ביתומה כחיה אבה, כדון בפרק "בית
שמאי": קטנה שהייתה אבה בתגורשה – הרי
היא ויתומה כחיה אבה, דפקע לה ובחיה מניה
משיתהה מרשותו, ואם הלכה באשת לאחי
אבה – ויכלה למאן ביבם בחיי אבה, מיאנה
בגלל – קטנה ויתומה נכרית שמיאנה בעל –
מותרת לתחיב, לפי עסקיהה קדושה, והרי
היא נכחפתה, ולא כלתו הוא, וכיבם אחר
לאביו – הכין דאשני נישואין קמאי לוקה
ליבם – וקמאי נישואין ונראית בכלתו
של זה, ובא נמי – בבתי פסגתא, משעת נפלה
שנפלה בתו לפני ליבום, והוצרכה למאן בו
– נראית באשת אחיה, ונראית צרת
רבת, צרת אילנות – הרי ערוה שבתו לא
נשים, והאחת אילנות, אילנות = חברותיה
ללא לידה, לשון אלו וכו' מן אצאן, ופת כלא
גינים – שתיהן אסורות לתחיבם, ופטורות מן
החליצה, ומהו ההבדל ביניהם? נראית אילנות
ליד פרש אילנות – וכוין דפטורה – קיימא
עליה באשת אתא, וצרתה שתי אילנות, ואל
דחיי – וזהו הבדל שער חלפי' שותינק
במכילתין לקמן (ברא), בגדול האחים, והבא
נפקא לן מציה בגדול ליבם – מכל מקום
דרשין קר פרת אילנות מיאשר תלדי', דקרא
יתירא איהו – כיון דהבדל ביביב נפלה משתי:
משאב – קדושי יבמה, הרי אלו – שתי נשים,
חולצות – דאלו כנסה הוה פקעה ויקה
קמיהא, ולא הוה עליה אלא צרת נישואין
אחריון, אבל משאב – לא נפקע ויקה, והוא
עלה קצת ויקה ראשון וקצת ויקה אחריון,
דכתיב ופת אחר פתם – ולא זו שמתו שני
בעלה וזקת שניהם עליה, ותתיקן אסורות
מדרבנן, וקראי אסמכתא בעלמא, כדמרפס
בפרק "אביהו אריך", ובחליצה דהוא לא
מיפטר אידך, דלאו מביית אחר קמאי, והוא
ולא כנסה, ואי לא עבד בה משאב – לא הוה
עלה אלא ויקה ראשון, והוה ליה שתי יבמות
הבאות בתי' בתי', ושתיהן מתיבמות, שאישר
נפלה גיבם לה – שנפלה שתי פגעים מתיק
אחת, שלא בעל בני התורה – שתאשר, אלא
מדרבנן הוא דמיתוסרא, שאין כאן איסור ערוה,
ואסורה צרתה, אח דאריוימא – תלדי' – למעטי צרת אילנות דאסירא, ואפילו חליצה לא בעיא, והא דרבנן – כדמרפס שעמא בפרק "אביהו אריך", וקאסיר עלי לה לשליש
כאן שהכיר בה – דבר אסי בשכריו בה כשנשאה שהיא אילנות, וכן אמן כמן טעה, והרי היא אשתו, וצרתה היא צרת אילנות, ורחמנא פטרה מיאשר תלדי', ומתניתין בשלש
הכיר בה כשנשאה שתיהן אילנות, ומקום מקום טעה, ולא אשתי היא, לפיכך צרתה מותרת, ולא צרת אילנות היא, שנמצאו – לא צרת נישואין,

1 לדיא נופא, כדאמרנן פרק קמא דסוטה (א.י.) דספק סוטה חולעת ולא מתייבמת משום קל
2 וחומר, מ"י אמרנן קל וחומר במקום מצוה ב – ואם תאמר: ופשוט מפרק קמא דסוטה
3 (ב.א.) דקטני: חולעת ולא מתייבמת, ומרפס בגמרא משום קל וחומר ויש לומר: דיבאית הים
4 שעמא אחרניא, כדמרפס דהם. **צרתה** – שתינויליץ
תוספת

אמר ליה: תניתיה, היתה אחת פשרה ואחת פסולה, אם היה חולץ – חולץ לפסולה, ואם היה מייבם – מייבם לפשרה. מאי פשרה ומאי פסולה? אלימא פשרה – פשרה לעלמא, פסולה – פסולה לעלמא, בין דלדידיה חוץ מאי נפקא ליה מיה? אלא לאו פשרה – פשרה ליה, פסולה – פסולה ליה, ומאי ניהו מחזור גרושהו, וקתני: אם היה מייבם – מייבם לפשרה! לא פשרה – לעלמא, פסולה – לעלמא. ודקאמרת: בין דלדידיה חוץ מאי נפקא ליה מיה – משום דרב יוסף, דאמר רב יוסף: כאן שנה רבי לא ילפוד אדם מי בורו ואחרים צריכים להם. תא שמע: מחזור גרושהו משניפס – הוא וצרתה חולצת, היא וצרתה פסולת איתיה? אלא אימא: או היא או צרתה. ולא תרביץ קא מתרביץ? ליה? תרביץ הכי: היא חולצת, צרתה – או חולצת או מתייבמת. אמר רב לילי בר כמל אמר מר עקיבא אמר שמואל: צרת מקמאנת אסורה, למאן? אלימא לארום – השתא היא גופה שרייא, דאמר שמואל: במיאנה קוה מותרת קוה, צרתה מפיצא? אלא דלידיה, ומאי שנא מקמאנת שרייא לאחיון? דלא עבדא בהו מעשה, צרה נמי לא עבדא בהו מעשה! גזירה משום צרת בתו מקמאנת וצרת בתו מקמאנת? ויהו? וקתני: וכו', אם מתו או מיאנה צרותיהן ומותרת! דמאיאנה במאן? אלימא דמאיאנה בעל – היינו גרושה, אלא לאו בכיבם? לא, לעולם בעל, ותרין גוניו גרושהו, ומאי שנא בי מיאנה בעל, דעקרינהו לנישואין, בי מיאנה בכיבם נישואין קמאי קראי? משום דתני רמי בר יחזקאל, דתני רמי בר יחזקאל: מאנה בעל – מותרת לאביו, ככלתו, הקא נמי – משעת נפילה נראית כצרת בתו.

אמר רב אסי: צרת אילנות אסורה, שנאמר: 'והיה הבכור אשר תלד' – דרבת לאילנות שאינה יולדת. מתיב רב ששת: שלשה אחיו נישואין שלש נשים נכרות, ומת אחד מהם, ונשאה בה שני מאמר ומת – הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, שנאמר: 'ומת אחד מהם יבמה יבא עליה' – מי שעלה וזקת יבם אחיה, ולא זקת שני יבמיו. וקתני עלה, אמר רב יוסף: זו היא צרת אשת אח מאב, שאישר נפילה גרם לה, שליש מציונו בכל התורה פולה בנותן זאת. 'זו היא' למעטי מאי? לאו למעטי צרת אילנות דשריא? לא, למעטי צרת אילנות – דאסירא, ומאי 'זו היא' – זו היא דאיסור נפילה גרם לה – צרתה פצא חליצה, אילנות – אפילו חליצה לא בעיא. מאי שנא? הנה – דאריוימא, הא – דרבנן. תנן: וכו', אם מתו או מיאנה או נתגרשו או שנמצאו אילנות – הנה – דאריוימא, לא קשיא: אלא שותיבר בה, כאן – שלא הכיר בה. דקא נמי, דקתני: שנמצאו, ולא קתני שהיו. שמע מיהו אמר רבא:
הלכתא

1 למעטי צרת אילנות דאסירא, ואפילו חליצה לא בעיא, והא דרבנן – כדמרפס שעמא בפרק "אביהו אריך", וקאסיר עלי לה לשליש
2 כאן שהכיר בה – דבר אסי בשכריו בה כשנשאה שהיא אילנות, וכן אמן כמן טעה, והרי היא אשתו, וצרתה היא צרת אילנות, ורחמנא פטרה מיאשר תלדי', ומתניתין בשלש
3 הכיר בה כשנשאה שתיהן אילנות, ומקום מקום טעה, ולא אשתי היא, לפיכך צרתה מותרת, ולא צרת אילנות היא, שנמצאו – לא צרת נישואין,
4 הלכתא

קצה רש"י
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

מחרוזות של דגים ובתוכן גרס אחד או לכים אחד – תיב להכריו.

הלכה ב' מתני' רבי יהודה אומר: כל שיש בו שני – תיב להכריו. כיצד? מצא עגול ובתוכו חרס, כפר ובתוכו מעות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל כלי אנפוריא – אינו תיב להכריו:

גמרא תני: במשוקע בו.

הכא את מר במשוקע בו, וכא את מר בנתון בו דרף הינוח! הן דתימר במשוקע בו – ברשות הרבים. והן דתימר בנתון בו דרף הינוח – ברשות התיחיד. ואפילו ברשות הרבים, בנתון בו דרף הינוח, אני אומר דרף נפילה נפלה עליו.

רבי שמעון בן אלעזר אומר: כלי אנפוריא – אינו תיב להכריו. אמרה רבי יוחנן ותני לה, ואילו הן: כגון בדי מחטין, וצינוריות, ומחרוזות של קרדומות.

אמוריה דרב יצחק בר טבליי אשפח עזיל כריה במקטורה. אתא גבי רבי יצחק, ואורי ליה כהדא דרבי שמעון בן אלעזר דמתניתין.

אמוריה דרבי יוחנן אשפח עזיל כריה במקטורה. אתא לגבי רבי יוחנן, אמר ליה: הן אשפחתיניה בכימטא בפלמאי? די בעי מיפתייניה כהדא דרבי שמעון בן אלעזר דמתניתין.

הלכה ג' מתני' ואילו תיב להכריו, מצא פרות בכלי, או כלי כמות שהוא. מעות בפנים, או כים כמות שהוא. צבורי פרות, וצבורי מעות, שלשה מטבעות זה על גבי זה, כריכות ברשות התיחיד, וכפרות של בעל הבית, וגזי צמר הקלוחות מבית האמן, בדי יין וכדי שמן – תיב להכריו:

גמרא רב יהודה אומר: שלשה מטבעות של שלשה מלכים.

אמר רבי לעזר:

[דף ז' ע"א]

ואפילו שלשתן של מלך אחד ועשויין גודלין. של שלשה מלכים ועשויין שלשה גודלין, או אפילו שלשתן של מלך אחד ועשויין גודלין.

כדי יזו וכדי שמו תיב להכריו. אמר רבי יוחנן: אין תורה בגזון אהז מצובה – אין תיב להכריו. מהו בגזון אהז מצובה? בגזון אהז קרפיפא של שלשה בני אדם, מפנין דלא ידע למאן מחורה – אין תיב להכריו.

אמר רבי יוסי: את שמע מינה, בר נש תורה מהלך חורי רבי תלפתא, נפל מינייהו חד דינר, מפנין דלא ידע למאן מחורה – אינו תיב להכריו.

שמעון בר וזה תורה מהלך חורי רבי לעזר, נפל מיניה דינר, אושטייה ליה שמעון בר וזה. אמר ליה: כבר נתתיאשתי מיניה. אמרי: לא איתכזיב רבי לעזר אלא לזבוייה לרבי שמעון בר וזה בגזון דתורה אינש מסבין.

הלכה ד' מתני' מצא אחר הנפה או אחר הגדר גזולות מקשרין, או בשבילין שבשדות – הרי זה לא ינע בהן. מצא כלי באשפות, אם מכסה – לא ינע בו, אם מגלה – נוטל ומכריו. מצא בגל או בכתל ישן – הרי אילו שלו. מצא בכתל חדש, מחציו ולחוץ – שלו, מחציו ולפנים – של בעל הבית. אם היה משכירו לאחרים, אפילו מצא בתוך הבית – הרי אילו שלו:

גמרא רב יהודה אמר: ובלבד גזולות מקושרין בכנפיהן.

רבי בא בר זבדא אשפה חמר מפסי בהפיסה ונסתיה. אול שאל לרב, אמר ליה: לא עבדת טבות. אמר ליה: חזריה. אמר ליה: לא, דנימא אתא מריה בעי ליה ולא אשכחיה ואיתיאיאש מיניה.

תני: מצא באשפה – תיב להכריו, שדרך האשפה להיטלטל.

מצא בגל ובבתל ישן – הרי אילו שלו. שאני אומר:

[דף ז' ע"ב]

של אמורים היו.

תני: מצא בין פסים לפסים, מן האגף ולפנים – בלפנים. מן האגף ולחוץ – בלחוץ. אם היה מפולש לפנים, אפילו מחציו לחוץ – הרי אילו של בעל הבית. אם היה מפולש לחוץ, אפילו מחציו ולפנים – הרי אילו של מוצאייהו.

היה משכירן לאחרים, אפילו מצא בתוך הבית – הרי אילו שלו.

אמר רבי ירמיה: בפונדק איתפלגון. אבל בהצר – כל עמא מודו שהייב להכריו.

אמר רבי יוסי: בהצר איתפלגון. אבל בפונדק – כל עמא מודו שהוא של מוצאו:

הלכה ה' מתני' מוצא בהנות – הרי אילו שלו. בין התכה להנני – הרי הוא של הננני. לפני השולחני – הרי הוא שלו. בין הכפא ולשולחני – הרי הוא של שולחני.

לקח פרות מחברו, או ששילח לו חברו פרות, ומצא בתוכו מעות – הרי אילו שלו. ואם היו צרוורין – נוטל ומכריו.

אף השמלה היתה בכלל כל אלה, ולמה יצאת? להקיש אליה, אלא מה השמלה מיוחדת שיש בה סימניו ויש לה תובעין, אף כל דבר שיש לו סימניו ויש לו תובעין – הויב להכריו:

[דף ח' ע"א]

גמרא אמר רבי לעזר: ביני מתניתא, על גבי כפא שלו, על גבי תיבה שלו.

שמעון בן שטח תוה עסיק בהדא ביתנא. אמרין ליה תלמידוי: רבי! ארפי מינך ואנן זבנין לך חדא חמר, ולית את לעי סגין. ואולון זבנן ליה חדא חמר מחד סירקאי, ותלי ביה חדא מרגלי אתון לגביה, אמרין ליה: מן דדון לית את צריד לעי תובן. אמר לון: למה? אמרין ליה: זבנינן לך חד חמר מחד סירקאי ותלי ביה חדא מרגלי אמר לון: וידע בה מרה? אמרין ליה: לא! אמר ליה לון: איול חור.

לא בן אמר רב הונא ביבי בר גולון בשם רב: התיבון קומי רבי: אפילו כמאן דמר גולון של עכו"ם – אסור, כל עמא מודי שאבידתו – מותרת!

מה אתון סברין, שמעון בן שטח ברברין תוה? בעי תוה שמעון בן שטח משמע, "בריה אלתהון דיהודאי"! מאגר כל הדין עלמא .

ויידא אמרה דא? רבי חנינה משתעי הדין עובדא, רבני סבייא זבנין חד פרי דהיטין מאילין דאיסרוס, ואשכחון ביה חדא צררא דדינרי, וחורגייה להון. אמרין: "בריה אלתהון דיהודאי"!

אבא אושעיה איש טורייא, אמרה: אהין להן לי? אהן מהו חשוב עלי? אית לי טבין מיניה! אית לי סגין מיניה! אמר ליה: אורייתא גזרת דנחזור! "בריה אלתהון דיהודאי"!

רבי שמואל בר סוקרטאי סלק לרומי, אוכדת מלכתא דילגניה. דידה, ואשכחיה, אפקת פרוז במדינתא, מאן דמחזר לה בגו שלשים יומין יסב אבן ואבן, בתר שלשים יומין איתרים רישיה לא חזריה גו שלשים יומין. בתר שלשים יומין חזריה אמרה ליה לא הוית במדינתא? אמר לה: אין. אמרה ליה: ולא שמעת קלא דכרוזא? אמר לה: אין. אמרה ליה: ומה מר? אמר לה: מאן דמחזר לה גו שלשים יומין יסב אבן ואבן, בתר שלשים יומין יתרים רישיה. אמרה ליה: ולמה לא חזרתגניה גו שלשים יומין? אמר לה: דלא תימרון בגין דחלתיה עבדית אלא בגין דחלתיה דרחמנא. אמרה ליה: "בריה אלהון דיהודאי!"

אלקסנדרוס מקדון סליק גבי מלכא קצייא. תמא ליה דהב סגין כסף סגין. אמר ליה: לא דתבך ולא כסף אנא צריד. לא אתית אלא מיחמי פרוכסין דידכון היד אתון ותיבין, היד אתון דייגין.

עד דו עסקי עימיה, אתא בר נש חד דאין עם חכריה, דזבן תדא תלקא וחספתה, ואשכחון בה סימא דדיגרי. אהן דזבין תוה מר: קיילתא זבנית, סימא לא זבנית. אהן דזבין תוה מר: קיילתא וכל דאית בה זבנית.

עד דאינון עסקיון דין עם דין. אמר מלכא לחד מינייהו, אית לך בר דכר? אמר ליה: אין! אמר לחכריה: אית לך גרת נוקבחה? אמר ליה: אין! אמר לון: אסבון דין לדיו, וסימא יהוי לתרויהון!

[דף ה' ע"ב]

שרי גחיד. אמר ליה: למה את גחיד? לא דנית טבאות? אמר ליה: אילו תוה תדין דינא גבכון היד תויתון דנין? אמר ליה: קטלין דין ודין, וסימא עלת למלכא!

אמר ליה: כל חכי אתון רחמין דהב סוגי? עבד ליה אריסטון, אפיק קומיי קופד דהב, תרנגולין דדהב. אמר ליה: דהב אנא אכיל? אמר ליה: תיפח רוחיה דההוא גברא! דהב לית אתון אקליו, ולמה אתון רחמין דהב סוגין?

אמר ליה: דנחא עליכון שמשא? אמר ליה: אין! נחית עליכון מיטרא? אמר ליה: אין! אמר ליה: דילמא אית גביכון בעיר דקוק? אמר ליה: אין! תיפח רוחיה דההוא גברא! לית אתון חיון אלא בזכות בעירא דקיקא! דכתיב (תהלים לו, ז): אדם ובהמה תושיע ה'!

הלכה ו' מתני' עד אימתי תיב להכריו? עד כדי שידעו בו שכנים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: שלשה רגלים, ואחר רגל האחרון שבעת ימים, כדי שילך לביתו שלשה, ויחזור שלשה, ויכריז יום אחד:

גמרא תני: בראשונה – היו מכריזין שלשה רגלים, ואחר רגל האחרון שבעת ימים כדי שילך שלשה ויחזור שלשה, ויכריז יום אחד. משחרב בית המקדש, התקינו – שיהו מכריזין שלשה ימים. מן הספנה ואילך, התקינו – שיהא מודיע לקרוביו ולשכניו ודייו:

הלכה ז' מתני' אמר את האבדה ולא אמר את סימניה – הרי זה לא יתן לו. הרמאי אף על פי שאמר את סימניה – הרי זה לא יתן לו, שנאמר עד דרש אחיד אתו – עד שתדרש את אחיד אם רמאי הוא ואם אינו רמאי:

גמרא איזהו רמאי? עבד גרמיה מחזור מציאן, ועבד חדא רבא ומבא. היך הוא עבד רבא ומבא? חמי ליה בריריתא מחזור מציאן, ומפקדין גביה, והוא נסיב בולא ואזיל ליה.

ואית דמרין: אזיל לבגישתא ושמע סימניו, ואזיל לבגישתא חורי, ואמר סימנא, ונסב ליה:

הלכה ח' מתני' כל דבר שהוא עושה ואוכל – יעשה ויאכל. ודבר שאינו עושה ואוכל – ימפור, שנאמר: והשבתו לו – ראה היאך תשיבנו לו.

מה יהא בדמים? רבי טרפון אומר: ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו – תייב באחריותן. רבי עקיבא אומר: לא ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו – אינו תיב באחריותן:

גמרא תני: שלא יאכל עגל לעגלים וסייח לסייחין ותרגול לתרגולין. עובדא הוה בחד פר נש דאשבח חמישה עגלין והוה מזבין ומזבלינן עד דקמון על חד. רב יהודה בשם רב: הלכה ברבי טרפון בדבר שיש בו סימן.

רבי בא ורב יהודה בשם רב: מעשה הוה והורה רבי ברבי טרפון בדבר שיש בו סימן.

רב יהודה אומר: תלמידי חכמים – אין צריך ליתן סימן.

אמר רב הונא:

[דף ט' ע"א]

הכל מודין שאם הנה צרור מעות – לא יגע בהן.

יהודה ברבי עאל לבנישפתא, שבק סנדלוי ואולין. אמר: אילו לא אולית לבנישפתא, לא אולון סנדלוי.

רבי יוסי הנה יתיב מתני, ועל מיתא, מן דקם – לא אמר ליה כלום, ומן דיתביב ליה – לא אמר ליה כלום:

הלכה ט' מתני' מצא ספרים – קורא בהן אחת לשלשים יום. ואם אינו יודע לקרות – גוללן. אבל לא ילמוד בהן בתהלה. ולא יקרא אחר עמו. מצא כסות – מנערה אחת לשלשים יום. ושומחה לצורכה, אבל לא לכבודו. כלי כסף וכלי נחשת – משתמש בהן לצורכן, אבל לא לשוחקן. כלי זהב וכלי זכוכית – לא יגע בהן עד שיבא אליהו. מצא שק או קפה, אם אין דרכו לטול – הרי זה לא יטול:

גמרא תני: מצא ספרים – קורא בהן אחת לשלשים יום. אם אינו יודע לקרות – גוללן. ולא יקרא פרשה וישנה, ולא יקרא פרשה ויתרגם, ולא יפתח בו יותר משלשה דפין, ולא יקרו בו שלשה בדרך אחר. במה דברים אמורים? בהדשים, אבל בישנים – שנים עשר חדש.

כלי כסף – משתמש בהן בצונין, אבל לא בחמין מפני שמשחרין.

כלי נחשת – משתמש בהן בחמין, אבל לא על ידי האור מפני שמופחיתן.

מגריפות וקרדומות – משתמש בהן ברה, אבל לא בקשה.

מגריפה – מקבל בה את המיט ומדיחה ומניחה במקומה.

קורדום – מבקע בו עצים, אבל לא צינים ועצי זית.

כשם שאות אומר במוצא, כך אותה אומר במפקיד.

והמפקיד כסות אצל חבירו – מנערה אחת לשלשים יום, ואם היתה מרוכה – גובה שכו' מפנה.

הלכה י' מתני' אי זו היא אבידה? מצא חמור ופרה רועין בדרך – אין זו אבידה. חמור וכליו הפוכין, ופרה רצה בין הפרמים – הרי זו אבידה. החזירה וברחה, החזירה וברחה, אפילו ארבעה וחמשה פעמים – חייב. שנאמר: השב תשיבם.

היה בטל מן הסלע – לא יאמר לו: "תן לי סלע", אלא נותן לו שכרו כפועל בטל. אם יש שם בית דין – מתנה עמו בפני בית דין. אין שם לפני מי יתנה – שלו קודם.

[דף ט' ע"ב]

מצאה ברפת – אינו חייב בה. ברשות הרבים – חייב בה. היתה בין הקברות – אל ופמא לו. אם אמר לו אביו: היפמא, או שאמר לו: אל תחזיר – הרי זה לא ישמע לו.

פירק וטעון פירק וטעון אפילו ארבעה וחמשה פעמים – חייב, שנאמר (שמות כג, ה): עזוב תעזוב. הלך וישב לו, אמר לו: "הואיל עליך מצודה, אם רציתה לפרוק פרוק" – פמור, שנאמר (שם): עמו. היה חולה או זקן – חייב.

מצודה מן התורה לפרוק, אבל לא לטעון. רבי שמעון אומר: אף לטעון. רבי יוסי הגלילי אומר: אם היה עליו יותר ממשואו – אין זקוק לו, שנאמר (שם) תחת משאו – משאוי שהוא יכול לעמוד בו:

גמרא בכל אתר אתר מר: מצות עשה קודמת למצות לא תעשה. וכא אתר אומר: אין מצות עשה קודמת למצות לא תעשה! שנייא היא, שהוא ואביו חייבין בכבוד המקום.

תני: רובין ולא רבצין, ודחור תני: פורק עמו אפילו מאה פעמים ביום! הן דתימר רובין ולא רבצין – בדהוה דמפיל גרמיה. והן דתימר פורק עמו אפילו מאה פעמים – בדהוה דאנים.

בי תפגע, יכול פגיעה מפושט? תלמוד לומר: כי תראה, אי כי תראה יכול אפילו רחוק מאה מיל? תלמוד לומר כי תפגע. הא פיצד? שיערו חכמים, אחד משבעה ומחצה במיל, וזהו רים.

עזוב תעזוב – זו פריקה. הקם תקים – זו טעינה. רבי שמעון בן יוחי אומר: בשם שפורקו מן התורה, כך טוענו מן התורה.

חמור ישראל ומשאוי של עבו"ם – דברי הכל פורק וטעון. חמור עבו"ם ומשאוי של ישראל, כדברי חכמים – לא פורק ולא טוען, כדברי רבי שמעון – פורק ולא טוען.

הלכה י"א מתני אבדתו ואבדת אביו – שלו קודמת. אבדתו ואבדת רבו – שלו קודמת. אבדת אביו ואבדת רבו – של רבו קודמת לשל אביו, שאביו הביאו לחיי העולם הזה. ורבו שלפדו חכמה הביאו לחיי העולם הבא.

אם הויה אביו שקול כנגד רבו - אגדת אביו קודמת.

הויה אביו ורבו נושאים משאוי - מניח את של רבו, ואחר כך מניח את של אביו.

הויה אביו ורבו בבית השבי - פודה את רבו, ואחר כך פודה את אביו. אבל אם הויה אביו תלמיד חכם - פודה את אביו, ואחר כך פודה את רבו.

גמרא תני: אי זהו רבו שלמדו חכמה?

כל שפתח לו תחילה; דברי רבי מאיר.

רבי יודן אומר: כל שרוב תלמודו ממנו.

רבי יוסי אומר כל שהאיר עיניו במשנתו.

רב - כרבי מאיר, ורבי יוחנן - כרבי יודה, שמואל - כרבי יוסי.

רב כרבי מאיר, חד בר נש פתח פומיה דרב, ושמע דדמו, ובעו עלוי.

רבי יוחנן כרבי יודה, רבי יוחנן הוה סליק מטיבריה לצפורי, קמא חד בר נש

[דף י"ע"א]

נחת מן תפון, אומר ליה: מה קלא במדינתא? אומר ליה: חד רבן דמוד וכל עמא פריין מיטפלא ביה. ידע רבי יוחנן דהוא רבי חנינא. שלח ואייתי מאנין טבין דשובתא ובעוין.

ולא בן תני: כל קרע שאינו של בהלה - אינו קרע! רבי יוחנן בעה מיעבד דרבה ומוקרייתה.

ולא ידעין אין משום דהוא רביה, אין משום שמועות הרעות.

מילתיה דרבי הויה בר ווא, בצפורי קמא כל עמא פריי. אומר ליה: למה בולי עלמא פריי? אומר ליה: רבי יוחנן יתיב דריש בבי מדרשא דרבי בגייה וכל עמא פריי מישמענייה. אומר: "בריה רחמנא דחמי לי הורין עד דאנא בחיים", ובאגדתא פשטית ליה, חוין ממשלי וקהלת.

הדא אמרה: כל תלמיד ותלמיד .

שמואל – פּרבי יוסי, אָמר, חד פר נש אָסבר לשמואל, בשני מפתחות, אחד יורד לאמת בית השיחי, ואחד פותח בין. שהיה מוריד ידו עד שיחיו היה פותח בין. ושמע דדמדי, ובוע עלוי.

הדרן עלך פּרק אלו מציות

פּרק שלישי

הלכה א' מתני' המפקיד אצל חברו בהמה או כלים, ונגנבו או שאבדו, שלם ולא רצה לשבע, שהרי אמרו: "שומר הנם נשבע ויזא", נמצא הנגב – משלם תשלומי כפל. טבח ומכר – משלם תשלומי ארבעה וחמשה. למי הוא משלם? למי שהפקדון אצלו.

נשבע ולא רצה לשלם, נמצא הנגב – משלם תשלומי כפל. טבח ומכר – משלם תשלומי ארבעה וחמשה. למי הוא משלם? לבעל הפקדון.

גמרא מנן תיתי ליה? (שמות כב, ג) אם המצא תמצא כידו הנגבה. וכי אין אנו יודעין שאם ימצא הנגב ישלם שנים, ומה תלמוד לומר שנים ישלם? אם אינו עניין לו, תניהו עניין לשלפניו.

רבי עאל לפירקא דרבי יודן, אמר קומיה דא. אמר ליה: אמור דבתרה: נשבע ולא רצה לשלם, נמצא הנגב – משלם תשלומי כפל, טבח ומכר – משלם תשלומי ארבעה וחמשה. למי משלם? לבעל הפקדון. וישלם למי שהפקדון אצלו?

[דף י"ע"ב]

רבי נסה בשם רבי יונה: (שמות כב, ג) חיים שנים ישלם, למקום שהקרן מהלך – שם הכפל מהלך.

רבי יוחנן ורבי לעזר, רבי נסא מוסיף בשם רבי יוסי בן חנינה: לא סוף דבר שילם, אלא מבין שקיבל עליו לשלם – במו ששילם. אמר: "משלם אני" – הוששין שמוא שלה בו יד.

אמר: "נשבע אני", וראה אותן שמנגלגין עליו שבועות אחרות, וזור ואמר: "משלם אני" הוששין.

אמר רבי יוסי: לא הייבה אותו התורה שבועה לתחמיר עליו אלא להקל, שאם רצה לשלם – ישלם, ואם רצה לישבע – ישבע.

היו לו עדים שננבחה באונס? הדין היא דמר רבי לעזר: המוכר קנסיו לאחר – לא עשה פלוג. היו לו עדים שננבחה בפשיעה – הרי הוא בכלל ישרים, ואחר כך נמצאת הנניכה, למי משלם? לראשון? או לשני? או לשניהן?

[דף י"א ע"א]

הלכה ב' מתני' השוכר פרה מחברו והשאלה לאחר ומתה בדרבה – ישבע השוכר שמתה בדרבה, והשאל משלם לשוכר.

אמר רבי יוסי: כיצד הלה עושה סחורה בפרתו של זה? אלא תחזור הפרה לבעלים.

גמרא ויש לו רשות להשאיל? ולא בן תני רבי יהודה: אין השואל רשאי להשאיל, ולא השוכר רשאי להשכיר, ולא השואל רשאי להשכיר, ולא השוכר רשאי להשאיל, אלא אם בן נמל רשות מן הבעלים. רבי לא בשם רבי ינאי: והוא שנתן לו להשכיר. וכא והוא שנתן לו רשות לעשות בה אפיקורפא!

רבי אבהו שאל: שאלוה בעלים משוכר ומתה בדרבה – ישבע השוכר שמתה בדרבה, והשואל משלם לשוכר! ואין ביני, אפילו אכלוהו?

אמר רבי אבינא: אכלו, שלחן אכלו.

אמר רבי יוסה: היאך הלה עושה סחורה בפרה של זה? אלא תחזור פרה לבעלים.

הלכה ג' מתני' אמר לשנים: גולתי את אחד מכם מנה, ואיני יודע אי זה מכם. אבי של אחד מכם הפקיד אצלי מנה, ואיני יודע אי זה הוא – נתן לזה מנה ולזה מנה, שהודה מפי עצמו.

שנים שהפקידו אצל אחד, זה מנה וזה מאתים, זה אומר: "מאתים שלי" וזה אומר: "מאתים שלי" – נתן לזה מנה ולזה מנה, והשאר יהא מנה עד שיבוא אליהו.

וכן שני כלים, אחד יפה מנה ואחד יפה אלה זוו, זה אומר: "יפה שלי" וזה אומר: "יפה שלי" – נתן את הקטן לאחד מהן, ומתוך הגדול נתן דמי קטן לשני, והשאר יהא מנה עד שיבוא אליהו.

אמר רבי יוסי: אם בן מה הפסיד הרמאי? אלא חבל יהא מנה עד שיבוא אליהו!

[דף י"א ע"ב]

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כּאן – בעורריו, כּאן – בשותקין.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: כּאן – בשׁישׁ עדים יודעין, וכּאן – בשׁאין עדים יודעין!

רב ירמיה בשם רב: כּאן – בנשבע, כּאן – בשלא נשבע. תּמן אמרין בשם רב: שם – בנשבע, כּאן – בשלא נשבע.

רבי ירמיה בעי: אם בשנשבע הוּה לזו לשתוק, רבי ירמיה סבר מימר? הוּה לזו לשתוק ולא להודות!

רבי יסא סבר מימר: הוּה לזו לשתוק ולא לישבע!

רבי יוחנן אמר: אם בשנשבע, הוּה לזו לעשות שליח בית דין? רבי יוחנן סבר מימר: שליח בית דין שעישה גזל.

תניי חורן תני: שליח בית דין שעישה גזל, ולא שליח בית דין שעישה גזל.

אמר רבי אילא: אוף אַנן תנינא, ואמר, הוּה גזילה, הוּה בעילה, הוּה מלוה.

הכל מודין בפיקדון דמתניתא, מהדא: אמר לשנים: גזלתי אחד מכם מנה ואיני יודע אי זה הוא!

הלכה ד' מתני' המפקיד פרות אצל חברו, אפלו הן אובדין – תרי זה לא יגע בהן. רבן שמעון בן גמליאל אומר: ומכור בפני בית דין, מפני השב אבידה לבגלילין.

גמרא אמר רבי אבהו: אם אומר את אבודין הן – אל יגע בהן, אף הוא מוציא להן?!

רבי אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הלכה ברבן שמעון בן גמליאל. בהדא רבי יוחנן חוקקה אפקד גבי רבי חייה רובה חד

[דף י"ב ע"א]

דיסקיא מלייא חמוין, אתא שאל לרבי! אמר ומכר על פי בית דין בשעת הביעור.

חד בר נש אפקיד גבי רבי חייה בר אשי חד גרב דפותרה, אתא שאל לרב, אמר: ומכר על פי בית דין בשעת הביעור.

הלכה ה' מתני' המפקיד פרות אצל חברו – הרי זה יוציא לו הסרונות; לחמין ולארוז – תשעה תצאי קבין לכור. לשעורין ולדחן – תשעה קבין לכור. לבסמין ולזרע פשתן – שלשת סאין לכור. הכל לפי הפודה, הכל לפי הזמן.

אמר רבי יוחנן בן נורי: וכי מה אכפת לו לעקבר, והלוא אוכל בין מהרבה בין מקמעא! אלא אינו מוציא לו אלא לכור בלבד.

רבי יהודה אומר: אם היתה מדה מרבה – אינו מוציא לו הסרונות, מפני שהן מותרות. יוציא לו שתות לזין. רבי יהודה אומר: הומש.

יוציא לו שלשת לזין שמן למאה, לג ומחצה שמרים, ולג ומחצה בלע. אם היה שמן מזקק – אינו מוציא לו שמרים. אם היו קנקנים ישנות – אינו מוציא לו בלע. רבי יהודה אומר: אף המוכר שמן מזקק לחברו כל ימות השנה – הרי זה מקבל עליו לג ומחצה שמרים למאה.

גמרא אומר רבי אמי: בשעת הגורן שנו.

תמן אמרין: אילין עקבריאי – רשיעיאי, פד חמיין פירי סגין קריין לחביריהון ואכלין עמהון. אומר רבי יוחנן: אובדות הן, מתפוררות הן.

יוציא לו שתות לזין. רבי יהודה אומר: הומש. אומר רב אושעיה: בשלא אומר לו: "שמן מזקק אני מעמיד לך כל השנה", אכל אם אומר לו בן – חייב להעמיד לו שמן מזקק.

הלכה ו' מתני' המפקיד חבית אצל חברו, ולא יחדו לה הפעלים מקום, ומלמלה ונשברה, אם מתוך ידו נשברה, לצורכו – חיב, לצורכה – פטור. ואם משאנחתה, בין לצורכו בין לצורכה – פטור. יחדו לה הפעלים מקום, ומלמלה ונשברה, בין מתוך ידו ובין משאנחתה, לצורכו – חיב, לצורכה – פטור.

[דף י"ב ע"ב]

גמרא לא בן אומר רבי לעזר: למה תדבר דומיה? לגונב חבית מפרתה חבירו, אף על פי שלא ידעו הפעלים בגניבה – צריבין לידע בחורה! אומר: שגניה היא, שיש רשות עליה.

אמר רבי לעזר: אית אומר, שיש רשות לשומר עליה, מהו לצורכה? בשייחדו לה הפעלים באותו מקום, אכל במקום אחר, בין לצורכו בין לצורכה – פטור.

אית אגז אמרין, שאין רשות לשומר עליה, לא שנייא בין באותו מקום בין במקום אחר, לצורכו – תיב, לצורכה – פטור.

הלכה ז' מתני' המפקיד מעות אצל חברו, צררו והפשילן לאחוריו, מסרן

[דף י"ג ע"א]

לכנו ולכתו הקטנים, ונעל בפניהם שלא פראוי – תיב, שלא שומר בדרך השומרין. ואם שומר בדרך השומרין – פטור.

גמרא אמר רבי יוסי: ותשמע מינה, בר נש דיתב להכריה פליטורין בשוקא, מסרן לכנו ובתו הקטנים, נגנבו או אבדו – פטור מלשלם, שאני אומר לא על דעת פליטורין בשוק!

מתי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא? בזמן ששימר בדרך השומרין. נעל פראוי, קשר פראוי, נתנן באפונדתו, צררו בסדינו, והשליכן לפניו, נתנן בשידה ובתיבה ובמגדל, נגנבו או אבדו – תיב בשבועה ופטור מלשלם. ואם יש עדים שעשה כן – אף משבועה פטור.

נעל שלא פראוי, קשר שלא פראוי, הפשילן לאחוריו, נתנן פראש גזו ונגנבו – תיב לשלם!

נתנן במקום שנוהג ליתן שלו, אם היה ראוי לשמירה – פטור, ואי לא – תיב:

הלכה ח' מתני' המפקיד מעות אצל השלחני, אם צררוין – לא ישתמש בהם. לפיכך אם אבדו – אינו תיב באחירותן. ואם מותרין – ישתמש בהן. לפיכך אם אבדו – תיב באחירותן. אצל בעל הבית, בין כך ובין כך – לא ישתמש בהן. החנוני כבעל הבית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בשלחני.

גמרא רב הונא אמר, רבי ירמיה בעי: מה "צררוין"? בהותם, או צררוין שלא בהותם? אין תימר בהותם, שלא בהותם – מותר. אין תימר שלא בהותם, כל שפן בהותם!

הלכה ט' מתני' השולח יד בפקדון – בית שמאי אומרים: ילקח בתר ויתר. ובית הלל אומרים: כשעת הוצאתו, ורבי עקיבא אומר: כשעת התביעה. החושב לשלח יד בפקדון – בית שמאי מקייבין. ובית הלל אומרים: אינו תיב עד שישלח בו יד. ביצד? הטא את התכית ונטל ממנה רביעית, ונשברה – אינו משלם אלא רביעית. הגביה ונטל ממנה רביעית, ונשברה – משלם את הכל.

גמרא ביני מתניתא: כשעת תביעתו בבית דין.

רבי ירמיה בשם רב: הלכה כרבי עקיבה אפילו בית הלל חלוקין עליו.

רבי בון בר חיה: מעשה הוה והורה רבי כרבי עקיבה.

אמר רב הושעיה: בשאין עדים. אבל אם יש עדים – כל עמא מודיי על הדא דרבי עקיבה.

אתא עיבדא קומי רבי נסא והורי כרבי עקיבה.

ומה מעמא דבית שמאי? על כל דבר פשע. מה מקיימין בית הלל על כל דבר פשע?

[דף י"ג ע"ב]

יכול אין לי אלא הוא וכו'.

ומאי מעמא דבית שמאי פשע, על כל דבר פשע. מה מקיימין דבית הלל פשע, על כל דבר פשע?
תפתר: ששלח בו יד על ידי השליח.

רבי יוסי בר חנינה בעי: מה את אמרת ליטול נטל, והתני רבי אושעיא: נשברה או שהחמיצה – נתן
לו דמי בלה, בלום החמיצה אלא מחמת טלטול.

רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי לעזר: שלחות יד שנאמרה בשומר הנם – אינו חייב עד שעה
שיחסר.

רבי שמואל בעי קומי רבי אבהו: מה את אמרת חיסר או אפילו לא חיסר? אמר ליה: ולא הא היא
שאלתיה דרבי יוסי בר חנינה ליטול נטל, אין תימר ליטול – אפילו לא חיסר. ואין תימר נטל – עד
שעה שיחסר. אין תימר ליטול, החזירה במקום למקומה בין למקום אחר – פטור. ואין תימר נטל,
החזירה למקומה – פטור, למקום אחר – חייב.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: נאמרה שמירה בשומר הנם, ונאמרה שמירה בשומר שכר, ולא דמיא
שנאמרה בשומר הנם לשמירה שנאמרה בשומר שכר, אפילו הקיפו חומה של ברזל אין רואין אותו
כאילו הוא שמור.

הוה יכול להציל – חייב, שאינו יכול להציל – פטור. אין אומרים אילו הוה אחד שם הוה יכול להציל.

רבי אלעזר בשם רבי אושעיא: נאמרה שליחות יד בשומר הנם ונאמרה שליחות יד בשומר שֶׁכָּר, שליחות יד שנאמרה בשומר הנם – אינו חייב עד שעה שימשוד. שליחות יד שנאמרה בשומר שֶׁכָּר, בין שהניח מקלו ותרמילו עליו – חייב.

שמע רבי יוסי בן יהוראי ואמר: אני איני מקבל עלי את המודה הזו, אלא: אחת זו ואחת זו – אינו חייב אלא עד שימשוד.

רבי אמי בשם רבי אלעזר, ותני רבי אושעיא בך: לא יאמר שליחות יד שנאמרה בשומר שֶׁכָּר שאינו צריך, הייתי למד משומר הנם, מה אם נושא שֶׁכָּר שהחמירה בו תורה אינו חייב עד שעה שימשוד! לאיזה דבר נאמרה שליחות יד בנושא שֶׁכָּר? שאין צריך להחמיר עליו, בין שהניח מקלו ותרמילו עליו – חייב.

אמר ליה רבי יוסה: אם אומר את בך, נמצאת למד קל מחמור להחמיר עליו, דיכיל מימר ליה: מה אם נושא שֶׁכָּר שהחמירה תורה בו, אפילו משוד יהא פטור!

אלא כיני: לא יאמר שליחות יד שנאמרה בשומר הנם שאינו צריך, הייתי אומר עד שעה שימשוד, נושא שֶׁכָּר שהחמירה בו התורה בין שמשוד (חייב).

לאיזה דבר נאמרה שליחות יד בשומר הנם שאינו צריך? להחמיר על נושא שֶׁכָּר, בין שהניח מקלו ותרמילו עליו – חייב.

הדרן עלך פירק המפקיד

פירק רביעי

הלכה א' מתני' הפסך – קונה את הזקב, והזקב – אינו קונה את הפסך. הנחשת – קונה את הפסך, והפסך – אינו קונה את הנחשת. מעות הרעות – קונות את היפות, והיפות – אינן קונות את הרעות. אסימון – קונה את הפטבוע, והפטבוע – אינו קונה את אסימון. המטלטלין – קונים את המטבוע, והמטבוע – אינו קונה את המטלטלין. זה הכלל: כל המטלטלין – קונין זה את זה.

גמרא זה כלל של דבר: כל תרוד מתכירו – קונה את חברו. אמר רבי חייה בר אשי: מאן תנייה? רבי שמעון ברבי.

אמר ליה אבוי: חזור בך ותני בהדא: הנהב קונה את הכסף. אמר ליה: לינא חזור בי, דעד הוא תילף עליך אתגיתני: הכסף קונה את הנהב.

מילתיה דרבי אמר: זהב – בפירות. מתניתא אמרה: כסף – בפירות.

ברת רבי חייה רובה אוזפת לרב דינרין. אתת שאלת לאביה. אמר לה: שקילי מיניה דינרין טבין ותקילין. מברת רבי חייה ילפין? אמר רבי אידי: אוף אבה אבוי דשמואל בעא קומי רבי: מהו ללות דינרין בדינרין? אמר ליה: מותר! אמר רבי יעקב בר אהא: אוף רבי יוחנן וריש לקיש תגריהון מרין: מותר ללות דינרין בדינרין.

[דף י"ד ע"א]

קרט בקרט – שרי. לקן בלקן – אסור.

תמן תנינן: כל הנעשה דמים באחר, פיון שזכה זה – נתחייב בתלפיו. אמר רבי יוחנן: לא שנא אלא שור בפרה או חמור בשור, הא ציבור בציבור – לא קנה.

רב ורמיה בשם רב: אפילו ציבור בציבור – קנה.

רבי אבא בר מינה בשם רב: המקליף אברוקלון באמבורוקלון – קנה.

רבי זירא רב יהודה בשם שמואל: לזה פרה, ולזה חמור, ותחליפו זה בזה, ומשך פעל החמור את הפרה, ובא פעל הפרה למשוך החמור ומצאה שבורה – פעל החמור עליו להביא ראיה שהיה החמור שלם בשעה שמשך.

מאן דלא סבר הא מילתא – לא סבר בגזקין בלום. אמר רבי זירא: לינה סבר תדא מילתא, ולינה סבר בגזקין בלום.

תמן תנינן: היו בה מומין ועודה בבית אביה כו'.

רבי הונא רבי פינחס רבי הונקיה סלקין גבי רבי יוסי לגדפה. אמרין קומי תדא. ואמר לון: אמור דבתרה, נכנסה לרשות הפעל – הבעל צריך להביא ראיה, ולא האב שהוא צריך להביא ראיה! ותימר הבעל צריך להביא ראיה, אוף האב הבעל צריך להביא ראיה.

רבי בא רב יהודה בשם שמואל: לזה פרה ולזה חמור ותחליפו,

מסכת מנחות פרק שביעי

א. קנמון יש בו חצאים, שנאמר (שמות ל, כג): "וקנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים, וקדה חמש מאות שקל בשקל הקדש ושמן זית היו שנים עשר לוג". קטרת שלא קרבה חציה בבקר - תקרב כלה בערב, חובת בין הערבים. כהן גדול שלא קרב חציה בבקר - תקרב כלה בין הערבים, חובת בין הערבים. שעירי הרגל, לא קרבו ברגל - יקרבו בראש החדש, לא קרבו בראש החדש - יקרבו ביום הכפורים. לא קרבו ביום הכפורים - יקרבו לרגל הבא, שמתחלה לא הקדשו קרבנות צבור אלא על מנת לקרב במזבח חיצון. מוספי שבת שלא קרבו בשבת זו - יקרבו בשבת אחרת, חובת שבת הבאה אחרת. מוספי ראש חודש שלא קרבו בראש חודש זה - יקרבו בראש חודש אחר, חובת ראש חודש הבא. לא הקריבו כבש בבקר - יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיו בית דין אנוסין, או שווגים, אבל אם היו מזידין, שהיתה חנפת המזבח ולא הקריבו כבש בבקר - לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר - לא יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון: כלה היתה קרבה בין הערבים, שאין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטורת סמים, ולא את מזבח העולה, אלא בתמיד של בקר, ולא את השלחן, אלא בלחם הפנים בשבת, ולא את המנורה אלא בנרות בין הערבים.

ב. רבי יוסי אומר: כל שבעת ימי מלוואים - היה שלחן בטל בלא לחם, לפי שלא נגמרה מלאכתן למוצאי שבת. לא סדרו עליו את הלחם, אלא בשבת בזמנו, הרי הוא אומר (שמות לט, מג): "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' וגו'". היכן צוהו? וועשו לי מקדש וגו' (שם מ, כב): "ויתן את השלחן באהל מועד וגו'". (מ, כג): "ויערך עליו ערך לחם לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו? (ויקרא כד, ח): "ביום השבת, ביום

השבת יערכנו לפני ה' וגו'". (שמות מ): "וישם את המנורה באהל מועד וגו', ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה'". היכן צוהו? "על המנורה הטהורה יערוך את הנרות וגו' (ויקרא כד, ד). "וישם את מזבח הזהב באהל מועד וגו', ויקטר עליו קטרת סמים כאשר צוה ה'". (שמות מ, כד). היכן צוהו? "בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה" (שמות לז, ז). "וישם את מסך הפתח למשכן ואת מזבח העולה שם פתח משכן אהל מועד, ויעל עליו את העולה ואת המנחה כאשר צוה ה'". (שמות מ, ו). היכן צוהו? "את הכבש האחד תעשה בבקר וגו' (שמות כט, לט).

ג. דבר אחר, "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה ויברך אותם משה" (שמות לט, מג); מה היה ברכה שברכן? אמר להם: 'תשרה שכנינה על מעשה ידיכם! רבי מאיר אומר: כך ברכן - ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים" (דברים א, יא). אמר להם: כשם שנתעסקתם במלאכת משכן ושרתה שכנינה על מעשה ידיכם, כך תזכו ותבנו לפניו בית הבחירה, ותשרה שכנינה על מעשה ידיכם. והם אומרים: "ויהי נעם ה' אלהינו עלינו" וגו' (תהלים צא, יז).

ד. בזמן שישראל ברצון לפני המקום, מהו נאמר בהם? (במדבר כח, ב): "את קרבני לחמי" - כבנים שמתפרנסים מאביהן. בשעת תוכחות, מהו אומר? "לאשי ריח ניוחתי" - כל קרבנות שאתם מקריבים, אינן אלא לאש. וכן הוא אומר: (תהלים נ, ח): "לא על זבחיך אוכיחך וגו' לא אקח מבידתך פך ממכלאתיך עתודים, אם ארעב לא אמר לך וגו', ידעתי כל עוף הרים וגו', פי לי כל חיתו יער וגו', האכל בשר אבירים וגו'. וכי יש רעבון לפניו? ואומר, אם יש רעבון לפני, כבש שאתה מקריב בבקר, וכבש בין הערבים, הן היו דיי? אילו היו דיי, בידך אני מוסר מזונותי? שאמרתי לך (תהלים נ, יד):

תוספתא

השלים

"זבח לאלהים תודה", אלא שתהא מודה בי! (שם): "ושלם לעליון נדריך".

ה. כהן שהקריב מחצה שחרית ומת, ומנו כהן אחר תחתיו - לא יביא חצי עשרון מביתו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עשרון שלם וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה. כהן שהקריב מחצה שחרית, ונטמא חציה שני - הרי זה מביא עשרון שלם, וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ו. לא מנו כהן אחר, משל מי היתה קרבה? רבי שמעון אומר: משל צבור, שנאמר (ויקרא ו, יא): "חק עולם". מי שהברית כרותה לו. רבי יהודה אומר: משל יורשיו, שנאמר: (שם ו, טו) "מבניו יצשה". ושלמה היתה קרבה, בין בבקר בין בערבים, שנאמר (שם): "כליל תקטר".

ז. כל המנחות, אין לשין אותן ברותחין, מפני שהן חולטין. ולא בצונן, מפני שהן רוטשין. אבל לשין אותן בפושרין, ומשמרן שלא יחמיצו. ואם החמיץ את שריה - עובר משום ארבעה דברים, משום בל תלוש, ובל תירך, ובל תקטר, ובל תאפה. אפיה בכלל היתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, מה אפיה מיוחדת, מעשה יחידי, וחיבין עליה בעצמה, אף אני מרבה את לישתה ועריכתה ואפיתה, וכל מעשיה שיש בה לחוב עליו בעצמו. רבוכה, לשין אותה ברותחין, אין לה טעון רבוכה אלא שלשת מינין בלבד. חביתי כהן משיח, ורבוכה שבתודה, ואיל המלואים.

ח. אלו דברים שבין מנחת כהן גדול לבין מנחת כהן הדיוט: מנחת כהן גדול באה תמיד, באה תדיר, באה רבוכה, וקרבה וצאין, וטעונה שני קמצין, אחד שחרית ואחד בין הערבים וחובה. שלשה לוגין שמן, לוג ומחצה שחרית לוג ומחצה בין הערבים. במה דברים אמורים? במנחת חובה של כהן גדול, אבל במנחת נדבה של כהן כהן גדול - הרי היא כמנחת נדבה של כהן

הדיוט. מנחה שבבמה, זר קומץ ומקטיר על גבי האישים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין מנחה בבמה.

ט. כיצד מחלק את השמן? מנחה של עשרון אחד - נותנין לה לוג. של ששים עשרון - נותנין לה ששים לוג. אבל קמץ לבונה, קמץ אופרה - קמץ אחד לכלן. רבי נתניה ורבי אלעזר: כשם שהקמץ של לבונה ושל אופרה קמץ אחד לכלן, כך מנחה של עשרון אחד, ושל ששים עשרון - לוג אחד לכלן, שנאמר: "למנחה ולוג שמן" - לכל המנחה לג שמן. כיצד מניף? שלמי יחיד היה מפריש מהן שתי כליות, ויותרת הכבד, ואליה מן הכבש, חזה ושוק, ומוסיף עליהן הזרוע והלחיים, ונותנין לידי הבעלים, וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכן היתה תנופתה. חזה ושוק וזרוע, ותרומת הלחם - נאכל לכהנים, ויותרת הכבד, ואליה, וחזה ושוק - נותנה לכהן אחר, ומניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד. וכן היתה תנופתו, וחזה ושוק - נאכל לכהנים, והשאר קרב לאשים.

י. כיצד מניף שתי הלחם? נותן חלה אחת על גבי כבש זה, וחלה אחת על גבי כבש זה, כהן מניח ידו תחת ידו של כבש, וכהן אחר מניח ידו תחת ידו של כהן, ומוליך ומביא, ומעלה ומוריד, וכך היתה תנופתם. רבי יוסי בן המשלם אומר: כבשים על גבי הלחם, שנאמר (ויקרא כג, כ): "והניף הכהן אותם על לחם הכפורים תנופה" וגו'. אמרו לו: והלא כבר נאמר: "תנופה לפני ה' על שני כבשים". אמר להם: מה מצינו, עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: מה מצינו באיל המלואים, הלחם למעלה, אף כאן - הלחם למעלה. כל המנחות, אין באות כשרות אלא בתניור, עשאן בכפח וברעפים - פסולות. רבי יהודה אומר: כפח כתניור.

מסכת מנחות פ"ק שמיני

א. כל המנחות שרבה מדת חלות, או שחפר מדת חלות, או שהיתה מדה חסרה מחברתה, או יתרה מחברתה - הרי אלו פסולות. שתי הלחם ולחם הפנים, חלות תודה ורקיקי נזיר, שרבה מדת חלות, או שחפר מדת חלות, או שהיתה מדה יתרה מחברתה, או חסרה מחברתה - הרי אלו פסולות. ושאר כל המנחות, בין משל יחיד, ובין משל צבור - אין להם קצבה, ובלבד שיביאו מן המבחר.

ב. שתי הלחם ולחם הפנים - נאכלות אבל לא נקמצות. מנחת כהן גדול, מנחת כהן משיח, ומנחת נסכים - לא נאכלות ולא נקמצות. רבי שמעון אומר: מנחת חוטא של כהנים נקמצות. הקמץ קרב לעצמו, ושירים קרבין לעצמן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: הקמץ קרב בעצמו, והשירים מתפזרים על גבי הדשן.

ג. כל המנחות נעשות בכלי, וטעונות שלשה מתנות שמן: יציקה, ובלילה, ומתן שמן בכלי קדם לעשייתה. כיצד הוא עושה? נותן שמן בכלי ומטגנו שמן בסלת, ובוללה ופותתה, ויצק עליה שמן, כדרך שיצק על הגריסין. חלות טעונות בלילה ורקיקה משיחה. נמצאת אומר, כשר בחלות - פסול ברקיקין. כשר ברקיקין - פסול בחלות. כיצד בוללין? חלות חלות בוללין; דברי רבי, שנאמר (ויקרא ז, יב): "חלת בלולת בשמן". וחכמים אומרים: סלת, שנאמר (שם ב, ה): "סלת בלולה בשמן". אמר להן: עד אין הדבר שקול, מי מכריע? אמרו לו: נאמר כאן 'חלות', ונאמר בתודה 'חלות', מה 'חלות' האמורות בתודה, אי אפשר לבוללן, בלא סלת אף 'חלות' האמורות כאן - אי אפשר לבוללן בלא סלת. אמר רבי: רואה אני את דבריהם מדברי.

ד. כיצד מושחן? מושח פני כל הרקיק. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'כי', ושאר השמן נאכל לכהנים. מנחה שהיתה

באה מחצה חלות ומחצה רקיקין, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'כי', ושאר השמן נותן לחלות. וכן היה רבי שמעון אומר: מותר רקיקי מנחת ישראל פתיתיהן בזיתים - כדי שיהיה שולט בהן לקומצן.

ה. חצי לוג מים לסוטה, וחצי לג שמן לתודה, נותן מחצה לחלות ומחצה לרקיקין. רבי שמעון אומר: מושח את הרקיקין כמין 'כי', ושאר השמן נאכל לכהנים. וכן היה רבי שמעון אומר: האומר מאפה - מביא מחצה חלות ומחצה רקיקין, בולל ונוטל מן האמצע, ואם נתן ממין על חברו - יצא.

ו. רבי שמעון אומר: שלשה מיני טעונים שלש מצות. שתיים בכל אחד, ושלישית אין בהן. אלו הן: זבחי שלמי צבור וזבחי שלמי יחיד, ואשם מצורע. זבחי שלמי יחיד - טעונין סמיכה חיים, ותנופה שחוטין, ואין בהם תנופה חיים, היכן תנופתן? בזבחי שלמי צבור. זבחי שלמי צבור טעונין תנופה חיים ושחוטין, ואין בהן סמיכה. והיכן סמיכתן? באשם מצורע. אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חיים, ואין טעון תנופה שחוט, והיכן תנופתו? בזבחי שלמי צבור.

ז. כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה. אחרים אומרים: שיפה ובעיטה בחטין. רבי יוסי אומר: בכצק העמר היה בא עשרון משל סאין. כמה עשרון? שלש סאין, נמצא עשרון שלו קב ומחצה. העמר - היה מנפהו בשלש עשרה נפה. שתי הלחם - בשתיים עשרה. לחם הפנים - באחת עשרה. בדקה ובגסה, בדקה - שתהא קולטת את הסלת. ובגסה - שתהא קולטת את הסבין. רבי שמעון בן אלעזר אומר: שלש עשרה נפה היו זו על גבי זו, תחתונה שבכלן - עשויה שתהא קולטת את הסלת.

ח. העמר ושתי הלחם, ולחם הפנים, שרבה מדת עשרונן, או שחפר מדת עשרונן,

במחשבה אלא במעשה. רבי יהושע אומר: בעל מום - פסול ואין בו כרת, וחונן למקומו - פסול ואין בו כרת, ואל יוכיח חונן לזמנו, שפגול, וחביב עליו כרת.

יא. תודה טעונה לחם, והטועה אינה טעונה לחם. איזה הוא טועה? המפריש תודה ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה, עד שנמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות: ראשונה - תקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים. ושניה - תקרב ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים.

יב. המפריש מעות לתודתו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהם, ולא הספיק לקח בהן תודה עד שנמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו תודה, ותקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והשאר, יביא בהן תודה, ותקרב, ואין טעונה לחם. אבל טעונה נסכים. המפריש מעות לתודתו ואבדו, והפריש תודה תחתיהן, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו המעות - יביא בהן תודה ותקרב, וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והתודה - תקרב, ואין טעונה לחם אבל טעונה נסכים. המפריש תודתו ואבדה, והפריש מעות תחתיה, ולא הספיק לקח בהן תודה עד שנמצאת תודה, תודה תקרב וטעונה לחם, וטעונה נסכים, והמעות יביא בהן תודה ותקרב, ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים. המפריש מעות לתודתו, ואבדו, והפריש מעות תחתיה, ותקרב וטעונה לחם וטעונה נסכים, יביא מאלו ומאלו תודה, ותקרב, וטעונה לחם וטעונה נסכים, לקח בהן תודה והותר - יביא בהן תודה ותקרב, ואין טעונה לחם, אבל טעונה נסכים.

יג. עד שלא שחטה ויצא חונן לחומה - יחזר וישחט עליה וכשרה, מששחטה ויצא חונן לחומה - הדם יזרק ולא יצא ידי נדרו. תודה מתרת באכילה והלחם אסור. משזרק הדם

שהיתה מדה מרבה מחברתה, או חסרה מחברתה - הרי אלו פסולות. רבה מדת סאין, או שחסר מדת סאין - הרי אלו כשורות. תודה היתה באה חמש סאין ירושלמיות, שהן שש מדבריות, נמצאת ירושלמיות יתרה על מדבריות שתות.

ט. איל המלואים היה בא במצה שבתודה, חלות וקיקין ורבוכה, שמנן כשמן תודה ותנופה כתנופת איל נזיר. היה בא שני ידות כמצה שבתודה, חלות וקיקין, אין בו רבוכה, שמנו כשמן תודה, ותנופתו כתנופת תודה.

י. השוחט את התודה לפניו ולחומה אבית פגי - לא קדש הלחם. אפלו כלם בפנים ואחד מהם בחוץ - לא קדש הלחם. שחטה, ונמצא רובע ונרבע, מקצה ונעבד, אתנן ומחיר - לא קדש הלחם. זה הכלל, כל שפסלה קדם לשחיטה - לא קדש הלחם. שחטה חונן לזמנה, וחונן למקומה - קדש הלחם. שחטה ונמצאת טרפה - לא קדש הלחם. שחטה ונמצאת בעלת מום; רבי אליעזר אומר: קדש. רבי יהושע אומר: לא קדש; דברי רבי מאיר. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על ששחטה חונן לזמנה, שקדש הלחם, ועל ששחטה ונמצאת בעלת מום שלא קדש הלחם, על מה נחלקו? על ששחטה חונן למקומה, שרבי אליעזר אומר: קדש, ורבי יהושע אומר: לא קדש. אמר לו רבי אליעזר: אי אתה מודה ששחטה חונן לזמנה, שקדש הלחם? ! אף ששחטה חונן למקומה - יקדש הלחם! אמר לו רבי יהושע: אי אתה מודה ששחטה ונמצאת בעלת מום, שלא קדש הלחם, אף ששחטה חונן למקומה - לא יקדש הלחם? ! אמר לו רבי אליעזר: אתה מקישו לבעל מום? ואני מקישו חונן לזמנו! נראה, למי דומה? אם דומה לבעל מום - נלמדו מבעל מום. ואם דומה לחונן לזמנו - נלמדו מחונן לזמנו. רבי אליעזר אומר: חונן לזמנו נפסל במחשבה, וחונן למקומו נפסל במחשבה, ואל יוכיח בעל מום, שאין נפסל

תורמין ממה שבפנים על מה שבחוץ. עד שלא שחטה ונפרס הלחם - יביא לחם אחר וישחט עליו, וכשרה. מששחטה, ונפרס הלחם - הדם יזרק, ויצא ידי נדרו. תודה מתרת באכילה והלחם אסור. משנזרק הדם תורמין מן השלם על הפרוס. מששחטה נטמא לחמה - הדם יזרק ולא יצא ידי חובת נדרו. תודה מתרת באכילה, והלחם אסור. משנזרק הדם - תורמין מן הטהור על הטמא.

יד. תודה חצייה מן החלין וחצייה מן המעשר - יביא לחמה פיוצא בה. חצייה מן החלין וחצייה מן המעשר. תודה היא ולחמה מן המעשר, אבל חובתו אינו מביא אלא מן החלין, שנאמר (שמות יג, ה): "ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה", מה זו אינה באה אלא מן החלין, אף כל דבר שבחובה - לא יביא אלא מן החלין, לא יביא מחטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני. הרי עלי תודה והרי עלי שלמים, הואיל והן באין חובה - לא יביא אלא מן החלין. נסכים בכל מקום - לא יביא אלא מן החלין. מכאן אמרו: אין מביאין מנחות ונסכים, מנחת בהמה, ולחמה של תודה מן הטבל ומן התבואה. מעשר ראשון שנטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו, מן המדמע ומן החדש, ומפירות שביעית, ואם הביא - הרי אלו פסולין. ואין צריך לומר מן הערלה ומכלאי הפרס.

מסכת מנחות פרק תשיעי

א. כל קרבנות צבור והיחיד באין מארץ ומחוץ לארץ, אפלו מבין העובדי נוככים. חוץ מבכור ומעשר, שאין באין אלא מן הארץ. ואין באין אלא מששראל. כל המנחות באות מן הארץ ומחוץ לארץ, מן החדש ומן הישן, חוץ מן העמר ושתי הלחם, שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ. וכלן אין באין אלא מן המבחר, שנאמר (דברים יב, יא): "וכל מבחר נדריכם". איזהו מבחר שלקו? מכמש זו לחה אלפא לסלת, שניה לה עפרים בבקעה. רבי יוסי אומר: אף חטי

ברחים וכפר אחוס - אלו היו בצד ירושלים, ומהן היו מביאין. אין מביאין, אלא מן השדות הניטרות המיוחדות לכן. כיצד הוא עושה? נרה שנה ראשונה, ושניה חרשה, וזרעה קדם לפסח שבועים יום כדי שתהא סמוכה לחמה, והיא עושה סלת מרבה, והיתה עושה קנה זרת ושבלת זרמים. היו בוורין אותה ולותתין אותה, וטוחנין אותה ומרקדין אותה, ומוליכין אותה אצל גזבר, והגזבר מכניס ידו לתוכה, אם היה אבק עולה מתוכה - חוזר ומרקדין שניה. ומשם רבי נתן אמרו: ידו סף בשמן ומשקיע לתוכה, כדי שיהא אבק עולה מתוכה. סלת שהתליע - הרי זו בעל מום למזבח. חטין שהתליעו, או שהרקיבו - הרי אלו בעלי מומין למזבח. תקועה אלפא לשמן. אבא שאול אומר: שניה לה רגב בעבר הירדן. רבי אלעזר בן יעקב אומר: שלישיית היה לה גוש חלב בגליל.

ב. אין מביאין, אלא מן הזיתים המיוחדין לכהן. רבי יהודה אומר: לא היה טוחנין ברחים, אלא כותשן במכתשת. לא היה טוחנין בקורה אלא באבנים. אין נוטנין את הלחם לתוך הסל אלא סל לתוך הלחם. בוור מתוך הסל, הראשון למנורה השני והשלישי למנחות, שמן אנפוקנין - פסול שאינו אלא שרף, שמן השרוי, והשלוק, והמבשל של שמרים, ושל ריח רע - הרי זה בעל מום למזבח. יין אליסטיין והכושני, והבורק, ושל צמוקים - לא יביאין. ואם הביא - פשר. רבי אומר: יין בן שתי שנים, וכן שלש שנים שדחה טמא, או שנשפחה מראיו - לא יביא. ואם הביא - פשר. אין מביאין, לא מן הפדמת, ולא מן הדלית, אלא מן הרגליות המיוחדות לכן. לא היו בוצרים ענבים וכורמין אותן, אלא בוצרים אותן ודורכים אותן מיד, ולא היו כונסין אותן, לא בחצבים גדולים, ולא בחביות קטנות, אלא בכדידיות בינוניות. לא היו מניחין אותן, לא במרתף ולא בראש הגג, אלא מניחין אותן כמות שהן. ואינו ממלא חבית על פיה, אלא שתי ידות בה, כדי

במנוחה כשר בהצטרות. פסול בהצטרות -
 כשר במנוחה. של בעץ, ושל אבן, ושל
 קסטרין, ושל מתכות; רבי פוסל ורבי יוסי
 בר רבי יהודה מכשיר. של עץ, ושל עצם,
 ושל זכוכית - הכל מודים שפסולה.

י. כלי שרת, עד שלא נשתמש בהן גבוה -
 רשאי הדיוט לשתמש. משנשתמש בהן
 גבוה - אין רשאי הדיוט לשתמש בה. כלים
 שנעשו מתחלתן להדיוט - אין עושין אותן
 כלי שרת. כלי שרת שנקבו - אין מתיכין
 אותן, ואין מטילין לתוכן אבן, ואין
 משחזין את פגימתה. ספין שפיגם - אין
 מחזירין אותה, ואין משחזין את פגימתה.
 אבא שאול אומר: ספין היתה טורפת, וצוה
 עליה וגזוה.

מסכת מנחות פרק עשירי

א. רבי מאיר אומר: מה תלמוד לומר עשרון
 עשרון? אחד נגדש ואחד שאינו נגדש, זה
 שהיה נגדש בו היה מודד לכל המנחות. זה
 שלא היה נגדש בו היה מודד לחביתי כהן
 משיח. וכלן היה שם, לא מדת שלשה דפר
 ולא מדת שנים לאיל, אלא אפלו ששים
 פרים וששים אילים, עשרון אחד היה מודד
 לכלן, שנאמר (ויקרא יד, כא): "למנחה ולג
 שמן", שמן לכל מנחה ולוג שמן. שבעה
 מדות של לח היו במקדש, רביעית חצי לוג,
 ולוג רביע הין, ושליש הין והין. רבי יהודה
 אומר: הין, וחצי הין, ושלישית הין,
 ורביעית הין לוג, וחצי לוג ורביעית.
 רביעית מה היתה משמשת? בה היה מודד
 לחביתי כהן משיח. חצי לוג מה היה
 משמש? בו היה מודד שלשת לוגין ומחצה
 למנוחה, וחצי לוג לכל נר. לוג, בו היה
 מודד לכל המנחות, רביע הין מה היה
 משמש? כל מין צאן, גדולים וקטנים,
 זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים,
 נבללים זה בזה. שליש הין, הוא היה אומר:
 עני שבכלן לא היה משמש אלא בנסכי
 אילים, בן שתים ומהן למעלה. חצי הין מה
 היה משמש? כל מין בקר גדולים וקטנים,
 זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים,

שהיא ריחה נדרף. ואינו מביא, לא מפיה
 מפני קמחין, ולא משוליה מפני שמרים,
 אלא נוקבה, ונוטלה משלישה ומאמצעה.
 כיצד בודק? הגזבר קנה בידו, כיון שזרק
 גיר של שמרים, אומר, ומעבירין אותה
 מפניו, ומביאין אחרת תחתיה. והן אומרים:
 'בואו וקחו לכם פסלת המזבח'. אין מביאין
 יין פחות מכן ארבעים יום, ואם הביא מגתו
 - כשר.

ג. אילים - ממואב, ועגלים - משרון, כבשים
 - ממדבר. גוזלות - מהר המלך. רבי יהודה
 אומר: כבשים שגביהן רחבים.

ד. כל העצים כשרים לגבי מזבח, חוץ משל
 זית ושל גפן. רבי אליעזר מוסיף חמשה
 עצים פסולין, אף של שקמה, ושל חרוב,
 ושל דקל, ושל מים, ושל אלון, ושל סתירה,
 מכל מקום הרי אלו פסולין. אבל באלו
 רגילין במדבריות: של תאנה, ושל שמן,
 ושל אגוז.

ה. מלח - זו מלח סדומית; שנאמר (ויקרא
 ב, יג): "ולא תשבית מלח" - הבא מלח
 שאינו שובתת! ואיזו זו? מלח סדומית.
 ומנין אם לא מצא סדומית יביא
 אסתרקנית? תלמוד לומר "מלח", "מלח" -
 רבה.

ו. תכלת - אין כשרה אלא מן החלזון, שלא
 מן החלזון - פסולה. שני התולעת - מן
 התולע שבהרים. הביא שלא מן התולעת
 שבהרים - פסולה.

ז. שש - זה פשתן. הביאה מן הנקבות -
 פסולה.

ח. מנוחה וכלי שרת - מצותן להביא ממותר
 נסכים. אין להם - יביאו מתרומת הלשכה.
 מנוחה - אינה כשרה אלא מן העשת. עשאה
 מן הגרוטאות - פסולה. ומשאר מיני
 מתכות - כשרה.

ט. הצוצרות - אין כשרה אלא מן הכסף,
 עשאה מן הגוש - כשרה, משאר מיני
 מתכות - פסולה. ונמצאת אומר - פסול

ונבְלִילִין זֶה בְּזָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לֹא הִיְתָה מִדַּת שְׁבַעַה בְּמִקְדָּשׁ הַזֶּה, שְׁאִין נוֹתֵנִין מִדָּה אַחַת לְשֵׁנֵי פְּרִים, מִדָּה אַחַת לְשֵׁנֵי אֵילִים, מֵה הָיָה מִבֵּיא תַּחְתֵּיהֶם? לֹוג וּמִחֻצָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וְכִי הָיָה שֵׁם חֻצֵי לֹוג וְלֹוג? אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִם כֵּן, יִכּוֹל לְפָרְנֶס כֶּלֶן בְּרַבִּיעִית אֲלֵא שְׁאִין מִדָּה בְּמִקְדָּשׁ מִשְׁמֶשֶׁת תַּחַת חֲבָרְתָּהּ. רַבִּי אֲלֶעָזָר בֵּר רַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: אַרְבַּע מִדּוֹת שֶׁל לַח הֵיוּ בְּמִקְדָּשׁ: - רַבִּיעִית, וְחֻצֵי לֹוג, וְלֹוג, וְהֵינן, הֵיָה שֵׁם, וּשְׁנֹתוֹת הֵיוּ בֵּהֵינן: - עַד כָּאֵן לְפָר, עַד כָּאֵן לְאֵיל, עַד כָּאֵן לְכַבֵּשׁ, חֻצֵי לֹוג לְתוֹדָה, וְרַבִּיעִית לְנִזְיֹר.

ב. אֵין מִקְדִּישִׁין בְּפָנִים אֲלֵא בְּחוּץ. אֵין מְעַרְבִין נִסְכֵי כֶּבֶשִׁים בְּנִסְכֵי פְּרִים וְאֵילִים. בְּמָה דְּבָרִים אָמּוּרִים? בְּמִנְחוֹת, בְּסֻלַּת, וּבְשֶׁמֶן. אָבֵל בֵּינן מְעַרְבִים נִסְכֵי יַחֲדִיד בְּנִסְכֵי יַחֲדִיד, וְנִסְכֵי צְבוּר בְּנִסְכֵי צְבוּר, שֶׁל יַחֲדִיד בְּשֶׁל צְבוּר, וְשֶׁל יוֹם בְּשֶׁל אָמֶשׁ, וְשֶׁל הַיּוֹם בְּשֶׁל מָחָר. בְּמָה דְּבָרִים אָמּוּרִים? שְׁלֵא קָדְשׁוֹ בְּכָלִי, אָבֵל בְּזִמְן שֶׁקָּדְשׁוֹ בְּכָלִי - אֵין מְעַרְבִים שֶׁל יוֹם בְּשֶׁל מָחָר, מִפְּנֵי שְׁנִפְסָלִים בְּלִינָה. כֹּל בְּרוּצֵי מִדּוֹת הַלַּח בַּלַּח - קָדְשׁ. וּבִיבֶשׁ - חוֹל. מִפְּנֵי מָה בַּלַּח קָדְשׁ? מִפְּנֵי שְׁנִמְשָׁחוֹת מִבְּפָנִים. מִפְּנֵי מָה בִּיבֶשׁ חוֹל? מִפְּנֵי שְׁאִין נִמְשָׁחוֹת. כֹּל בְּרוּצֵי מִדּוֹת הַלֵּלוֹ, אִם יֵשׁ שֵׁם זָבַח אַחֵר - יִקְרְבוּ עִמּוֹ. וְאִם לֹא - יִפְסְלוּ בְּלִינָה. וְאִם לֹא - תַּעֲבֹר צוּרְתָן וַיֵּצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. וְאִם לֹא - יִמְכְּרוּ לְחִיבֵי זָבַח אַחֵר, יְבוֹא מִהֵן קִרְיַת הַמִּזְבֵּחַ, מֵה הֵן לוֹקְחִין בְּהֵן? עוֹלוֹת! וּמְקִיצִים בְּהֵן אֶת הַמִּזְבֵּחַ.

ג. כֹּל קָרְבָנוֹת צְבוּר אֵין בְּהֶם סְמִיכָה, חוּץ מִפָּר הַבָּא עַל כֹּל הַמִּצְוֹת וּשְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֶׁהֵן טְעוּנִים סְמִיכָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֵין טְעוּנִין סְמִיכָה. מֵה הָיָה מִבֵּיא תַּחְתֵּיהֶן? שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְהֵלֵא אֵין סְמִיכָה אֲלֵא בְּכַעֲלִים. שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח סוֹמְכִין עָלָיו אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאֶחָד. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: אַף הֵן מִתְּכַפְּרִין בּוֹ. כֹּלֵל אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כֹּל הַבָּא עַל

ד. חֲמֶשֶׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד - כֶּלֶן סוֹמְכִין עָלָיו. וְלֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא כֹל אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. סְמִיכָה בְּשֶׁלֶשֶׁה. סְמִיכַת זָקָנִים בְּשֶׁלֶשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּחֲמֶשֶׁה. לֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְּלוּאִים אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאֶחָד, כֶּשֶׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בְּטְהוֹרִין, כִּךָּ שְׁחִיטָה בְּטְהוֹרִין, תִּכְרַךְ לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה, בְּמִקּוֹם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בְּכַהֲנִים, בְּלוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים, בְּגָרִים וְעֶבְדִים מְשַׁחֲרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מְמֻזְרִין, וְסָרִיס אָדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דְּכָה, וְכָרוֹת שְׁפָכָה. אֵין נוֹהֶגֶת לֹא בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְלֹא בְּנָשִׁים, וְלֹא בְּעֶבְדִים וְלֹא בְּקִטְנִים.

ז. חֲמֶשֶׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד - כֶּלֶן סוֹמְכִין עָלָיו. וְלֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא כֹל אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. סְמִיכָה בְּשֶׁלֶשֶׁה. סְמִיכַת זָקָנִים בְּשֶׁלֶשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּחֲמֶשֶׁה. לֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְּלוּאִים אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאֶחָד, כֶּשֶׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בְּטְהוֹרִין, כִּי שְׁחִיטָה בְּטְהוֹרִין, תִּכְרַךְ לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה, בְּמִקּוֹם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בְּכַהֲנִים, בְּלוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים, בְּגָרִים וְעֶבְדִים מְשַׁחֲרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מְמֻזְרִין, וְסָרִיס אָדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דְּכָה, וְכָרוֹת שְׁפָכָה - אֵין נוֹהֶגֶת, לֹא בְּעוֹבְדֵי

ז. חֲמֶשֶׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד - כֶּלֶן סוֹמְכִין עָלָיו. וְלֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא כֹל אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. סְמִיכָה בְּשֶׁלֶשֶׁה. סְמִיכַת זָקָנִים בְּשֶׁלֶשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּחֲמֶשֶׁה. לֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְּלוּאִים אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאֶחָד, כֶּשֶׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בְּטְהוֹרִין, כִּי שְׁחִיטָה בְּטְהוֹרִין, תִּכְרַךְ לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה, בְּמִקּוֹם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בְּכַהֲנִים, בְּלוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים, בְּגָרִים וְעֶבְדִים מְשַׁחֲרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מְמֻזְרִין, וְסָרִיס אָדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דְּכָה, וְכָרוֹת שְׁפָכָה - אֵין נוֹהֶגֶת, לֹא בְּעוֹבְדֵי

ז. חֲמֶשֶׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד - כֶּלֶן סוֹמְכִין עָלָיו. וְלֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא כֹל אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. סְמִיכָה בְּשֶׁלֶשֶׁה. סְמִיכַת זָקָנִים בְּשֶׁלֶשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּחֲמֶשֶׁה. לֹא כֶּלֶן כְּאֶחָד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא אֶחָד וְאֶחָד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְּלוּאִים אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאֶחָד, כֶּשֶׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בְּטְהוֹרִין, כִּי שְׁחִיטָה בְּטְהוֹרִין, תִּכְרַךְ לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה, בְּמִקּוֹם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בְּכַהֲנִים, בְּלוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים, בְּגָרִים וְעֶבְדִים מְשַׁחֲרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מְמֻזְרִין, וְסָרִיס אָדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דְּכָה, וְכָרוֹת שְׁפָכָה - אֵין נוֹהֶגֶת, לֹא בְּעוֹבְדֵי

כוכבים, ולא בנשים, ולא בעבדים, ולא בקטנים. חמשה שהביאו זבח אחד - אחד מניף על ידי בלן. המשלח זכחו ביד אחר - כהן מניף על ידו, והאשה - כהן מניף על ידיה.

ה. רבי ישמעאל אומר: העמר היה בא בשבת - משלש סאין. ובחול - מחמש סאין. וחכמים אומרים: אחד בשבת ואחד בחול - משלש היה. אבא שאול אומר: בשבת - היה נקצר ביחיד, במגל אחת ובקפה אחת. בחול - בשלשה, ובשלש קפות ובשלש מגלות. וחכמים אומרים: אחד שבת ואחד חול - בשלשה, בשלש קפות ובשלש מגלות. עמר היה בא מבקעת בית מקלה של נחל קדרון, מקדמת היתה, וישנה, כבת שלש סאין היתה, וחמה זורחת מתוכה ושוקעת לתוכה, היה ניר לחצינה וזורע חצינה. שומרי ספיחין בשמיטין ויובלות להביא מהן עמר ושתי הלחם - נוטלין שכרן מתרומת הלשכה. ומשם היו מביאין, בין מרבה ובין מדבר מועט, הן היו דמים. הרוצה להתנדב - אין שומעין לו. רבי יוסי אומר: הרוצה להתנדב - ינדב, ובלבד שימסרם לצבור.

ו. יום הגף שחל להיות בשבת - דוחה את השבת בקצירת העמר. כיצד היו עושין? שלוחי בית דין יוצאין מערב יום טוב, נוטלין את הקפות ואת המגלות, ומסרגין שם בעומד שלש סאין, ומניחין את הקפות ואת המגלות, ובאין. יום טוב סמוך לחשכה היו יוצאין, ואוכלוס גדול היה יוצא עמהן, כיון שחשכה. אמר להן: בשבת זו? בשבת זו? בשבת זו? בקפה זו? בקפה זו? בקפה זו? רבי אלעזר ברבי צדוק מוסיף: אף, במגל זו? במגל זו? במגל זו? - שלש פעמים על כל דבר ודבר, והן אומרין לו: הן! הן! הן! אקצר? אומרים לו: קצור! וכל כך למה? מפני ביתוסין, שהיו אומרין: "אין קצירת העמר במוצאי יום טוב." קצרוהו ונתנוהו לקפות והביאו לעזרה, היו מהבהבין אותו באור, כדי לקים בו מצות קלי; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין

לשון הוא זה, אלא אבוב של נחשת היה מנקב נקבים, כדי שתהא האור יוצא בכלו בעזרה, והרוח מנשבת בו, ונתנוהו לרחים של גרוסות, להוציא ממנו עשורן שמנופה בשלש עשרה נפה. והשאר נפדה ונאכל לכל אדם. ותיב בחלה, ופטור מן המעשרות. רבי עקיבא מתיב בחלה ובמעשרות. בא לו לעשורן, נתן שמנו ולבונתו, יצק, ובלל, והניף והגיש. קמץ והקטיר, והשאר נאכל לכהנים, משקרב העמר - יוצאין ומוצאין את שוקי ירושלים, שמלא קמח וקלי, שלא ברצון חכמים; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: ברצון חכמים הן עושין. משקרב העמר - התר החדש מיד. הרחוקין מתרין מחצות היום ולהלן. משקרב הבית, התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהא יום הגף - בלו אסור. אמר רבי יהודה: והלא מן התורה הוא אסור! שנאמר (ויקרא כג, יד): "עד עצם היום הזה"; מפני מה הרחוקין מתרין מחצות היום ולהלן? מפני שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו. העמר - היה מתיר במדינה. ושתי הלחם - במקדש. כיון שקרבו שתי הלחם, התחילו מביאין מנחות ונסכים מכל מקום, אין נמנעין ואין מביאין מנחות בטובלן.

ז. המקדיש קמה למנחות - פטורה מן המעשרות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: מקטפין לפני העמר, ומוכרין לאחר העמר, ומביאין מנחות בטובלן. המקדיש קמה למנחות - פטורה מן המעשרות. ואף על פי שאמרו: אסור בחדש לפני הפסח - מתר לפוואה, לאכילת עובדי כוכבים, לאכילת כלבים. לא אסרו, אלא ישראל בלבד. ישראל שאכל מן החדש קדם לפסח - הרי זה לוקה את הארבעים. היה מכניס בשלשה עשר, ונעקרה בידו - שותלה במקום הטינא, אבל לא במקום הגריד, שמקצת היום ככלו. אף על פי שאמרו אסור לקצר בית השלחין שבהרים, בית הבעל שבצמקים, קוצרין מפני הנטיעות ומפני האבל ומפני בטול בית המדרש. לא יהא קוצר ועושה אותם כריכות, אלא קוצר ומניח כדרכו. מתר

ג. ארבע סניפין של זהב דומה לדרךנין היו שם, שבהן היו סומכין את החלה, מפני שדומה לספינה פדי שלא תהא ורקדת. רבי יהודה אומר: לא היו שם סניפין, אלא גבה ה'יה לשלחן טפח, שנאמר (שמות כה, כה): "ועשית לו מסגרת טפח סביב"; אמרו לו: והלא אין מסגרת אלא מן הרגלים.

ד. עשרים ושמונה קנים של זהב חלולין, מפצלין, מקבלין טמאה - היו שם.

ה. כל הכלים שהיו במקדש ארפן לארכו של בית, חוץ מן הארון, שהיה ארכו נתון פגגד רחבו של בית, כך היו בדיו נתונין פגגד רחבו, וכך היה נטל.

ו. עשרה שלחנות עשה שלמה, שנאמר (דברי הימים-ב ד, ח): "ויעש שלחנות זהב עשר", ואף על פי כן לא היו מסדרין אלא על של משה, שנאמר (מלכים-א ז, מט): "ואת השלחן אשר עליו לחם הפנים עשרה מגורות זהב עשה שלמה", שנאמר (דברי הימים-ב ד, ח): "ויעש מגורות זהב עשרה", אף על פי כן לא היו מדליקין אלא בשל משה, שנאמר (דברי הימים-ב יג, יא): "את המגורה ואת גרותיה לבער בערב בערב"; מה מגורה שעשה משה לא היתה צריכה שמן המשחה, מפני שקדשה ראשונה קדשה לשעתיה וקדשה לעתיד לבא. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: על כל השלחנות היו מסדרין, שנאמר (מלכים-א ז, מח): "את השלחנות ועליהם לחם הפנים זהב". ובכל מגורות היו מדליקין, שנאמר (דברי הימים-ב ד, כ): "ואת המגורות ונרתיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור". משום רבי אלעזר בן שמוע אמרו: מה תלמוד לומר "את השלחנות ועליהם לחם הפנים זהב" - זה שלחן גדול של זהב שהיה לפניו מבהיכל, ושלחן שהיה באולם על פתחו של בית, שעליו היו נותנין לחם הפנים ישנה.

ז. כיצד מכניסין לחם הפנים? ערב שבת ה'יה פורקה מדפוס ונותנה על גבי השלחן

לעשות בו שביל, קוצר לשחת, עד שלא הביא שלישי - יתחיל. משהביא שלישי - לא יתחיל. ואם התחיל - יגמר. עד שלא הביא שלישי - פטור בלקט שכחה ובפאה, משהביא שלישי - חייב בלקט בשכחה ובפאה. רבי שמעון אומר: אף משהביא שלישי - פטור בלקט ושכחה, וחייב במעשרות. מצות העמר, להביא מן הקמה, אין לו - יביא מן העמרים. אין לו - יביא מן האוצר. ומן הקוצר, אין לו - יביא מן הלח. אין לו - יביא מן היבש. שתי הלחם - מצוה להביא מן החדש. אין להן - יביאו מן העליה.

מסכת מנחות פרק אחד עשר

א. אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים, לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים, ואין דוחות את השבת; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל מעשיהן בפנים. רבי שמעון אומר: כל מעשיהן בחוץ, שהיה רבי שמעון אומר: לעולם אל תמנע לומר אחת שתי הלחם ואחת לחם הפנים, כדרך שפשרות בעזרה כך כשרות בבית פאגי. כדרך שנספלות בעזרה כך נספלות בבית פאגי, ולשכה היתה לה בפני עצמה, והיה עושה אותה בתוכה. תנור היה לה כמין מזרת מרבע, של שתי הלחם היה מחזיק אחד ושל לחם הפנים היה מחזיק שתיים. שלשה דפוסים היו שם: האחד לתנור ואחד לכצק, ואחד שהוא רודה ונותנו לאלפס כדי שלא יקלקלו את הלחם. מנחות יש בהן מעשה כלי בפנים, טחנן והרקידן בחוץ, לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים, ובזר - כשרות, עד שיביאו לבית הקמיצה.

ב. כל המנחות, אין דוחות, לא את השבת ולא את הטמאה, חוץ מחבתי כהן משיח, מפני שיש לו זמן קבוע. זה הכלל, כל שיש לו זמן קבוע מן התורה, ואין יכול לעשות מערב שבת דוחה את השבת, וכל שאין לו זמן קבוע מן התורה ויכול לעשות מערב שבת - אין דוחה את השבת.

י. כיצד מסדרין את הקנים? אחר שבת היה נכנס מגביה ראשה של חלה, ונותן קנה תחתיה, ומגביה ראשה של שניה, ונותן קנה תחתיה, ואזור באמצע, ושלושה תחת כל חלה וחלה, ושנים תחת העליונה שאין עליה משוי, התחתונה נתונה על טהרו של שלחן. הקטרו ואחר כך נפרס הלחם - כשר. נטמא לחמה, בין משפרקה ובין עד שלא פרקה - הלחם פסול, ולא הקטרו בזיכין. סדר את הלחם בשבת ואת הזיכין לאחר השבת, והקטיר את הזיכין בשבת - פסולה. ואין חיבין עליה משום פגול נותר וטמא. סדר את הלחם ואת הזיכין בשבת, והקטיר את הזיכין אחר שבת - פסולה, וחיבין עליה משום פגול נותר וטמא. סדר את הלחם ואת הזיכין אחר שבת, והקטיר את הזיכין בשבת - פסולה. אם יש שם לחמה מן המבחר - ביאו, ואם לאו, ימתין לשבת הבאה. הלחם מתר באכילה, וחיבין עליה משום פגול נותר וטמא.

מסכת מנחות פרק שנים עשר

א. המקדיש את העוף ונולד בו מום - יש לו פדיון. הקדישו בעל מום - אין לו פדיון, אין לה שטעון פדיון אלא בהמה בלבד. בבכור נאמר: "לא תפדה", במעשר נאמר: "לא יגאל". 'הרי עלי חלות' והביא ריקין, 'ריקין' והביא חלות - מה שהביא הביא, וידי חובתו לא יצא. 'אלו שני עשרונות להביא בכלי אחד' והביאם בשני כלים - לא קדשם בשני כלים. 'בשני כלים' והביאם בכלי אחד - לא קדשם בכלי אחד. 'בכלי אחד' - הביאם בשני כלים. אמרו לו: 'בכלי אחד נדרת' - הרי זה לא יחזיר, ואם החזיר הרי הוא כשתי מנחות שנתערבו. 'בשני כלים' והביאם בכלי אחד, ואמרו לו: 'בשני כלים נדרת' - הרי זה לא יחזיר, ואם החזיר - הרי אלו פסולין.

ב. 'הרי עלי תודה בלא לחם ועולה בלא נכסים' - כופין אותו ומביא תודה ולחמה עמה, ועולה ונסכיה עמה. כהן שאמר: 'הרי עלי מנחה שתקמץ ותאכל'. ישראל אמר:

שהיה באולם על פתחו של בית. בשחרית, כיון שזרק דם התמיד נטלו שני כהנים שתי בזיכין, ונותנין לתוכן שני קומצין של לבונה. כל בזיכין שבמקדש לא היו להן שוליים חוץ מאלו שהיו להן שוליים, אלו מושכין טפח ואלו מניחין טפח, טפחו של זה בתוך טפחו של זה, כדי שלא ילין שלחן בלא לחם, שנאמר (שמות כה, ל): "לפני תמיד". רבי יוסי אומר: אפלו פרקו ישנה בבקר והכניסו חדשה בין הערבים, אפלו בשאר ימות השנה מוציאים אותו חוץ לעזרה אין בכך כלום. ומה תלמוד לומר "לפני תמיד" - כדי שלא ילין שלחן בלא לחם, אלו שני כהנים שבידם שני בזיכין לבונה של לחם הפנים ישנה, היו נותנין אותה על גבי המזבח עם אברי תמיד, כיון שהקטרו שני בזיכין - נותנין חציה חלה לכל משמר ומשמר, והן חולקין ביניהן. רבי יהודה אומר: זה שהיה מחלק לחם הפנים היה עומד על הרבד שבאולם, מפריס ומניח, וכל אחד ואחד בא ונוטל חלקו, ולבעלי מומין שבכהונה מוציאים להן חלקן לחוץ, שאין יכולין לנגס בין האולם ולמזבח.

ח. כיצד מסדרין לחם פנים? נותן שש חלות לסדר זה, ושש חלות לסדר זה, ואם נתן שמונה חלות לסדר זה וארבע חלות לסדר זה, או שעשה שלשה סדרים של ארבעה ארבעה - לא עשה כלום. עשה שני סדרין של ארבע עשרה. רבי אומר: רואין את העליונות כאלו אינן והתחתונות כשרות.

ט. כיצד מסדרין את הזיכין? נותן בןך אחד על גבי סדר זה, ובןך אחד על גבי סדר זה, אם נתן בזיכין של לבונה, או לבונה של בזיכין, או שהיה דבר חוצץ בין הזיכין ללחם, או בין הלחם לשלחן - הרי אלו פסולין. אבא שאול אומר: בתוך שני טפחים שבין הסדר לחברו היה נותן, מה אני מקים (ויקרא כד, ז) "וננתה על המערכת לבנה זכה"? - שתהא בלה סמוכה למערכה.

לי: בששים - שולט, בששים ואחד - אינו שולט? אמרתי להן: כל השעורים שבתורה קצובין הן, בארבעים סאה - הוא טובל, בארבעים סאה חסר קרטוב - אינו יכול לטבל בהן. כביצה מטמא טמאת אוכלין חסר אפלו שומשום - אין מטמא טמאת אוכלין. שלשה על שלשה טמא מדרס, שלשה על שלשה חסר נימא אחת - אין מטמא טמאת מדרס. הוי כל השעורין שבתורה קצובין הן.

ד. המתנדב יין כדברי רבי עקיבא - נותנין לספלים שמן, כדברי רבי טרפון, קרב על גבי האשים. המתנדב יין כדברי רבי עקיבא, אינו מביא, לא אחד ולא שנים ולא חמשה, אלא מביא שלשה כדי שיקרבו עם הכבש. ארבעה - כדי שיקרבו עם האשים. ששה - כדי שיקרבו עם הפר. שבעה - כדי שיקרבו עם האיל ועם הכבש, מכאן ואילך, אתה יכול לחולקו.

ה. פרשתי מנחה ואיני יודע מה פרשתי - הרי זה מביא חמש מנחות לחמשה מינים. 'הרי עלי מין מנחות' - מביא שתי מנחות ממין אחד. 'שני מיני מנחות' - מביא שתי מנחות משני מינין. 'הרי עלי מין עשרונות' - מביא שני עשרונות ממין אחד. 'מיני עשרונות' - מביא שני עשרונות משני מינין. 'פרשתי מנחה של עשרונות ואיני יודע מאיזו מהן פרשתי' - הרי זה מביא חמש מנחות מחמשה מינים של ששים עשרונות, שהן שלש מאות עשרונות. 'פרשתי מנחה של עשרונות ואיני יודע של כמה עשרונות פרשתי' - הרי זה מביא מנחות של עשרונות, ואיני יודע מאיזה מין פרשתי, וכמה עשרונות פרשתי - הרי זה מביא חמש מנחות מחמשה מינין, של ששים עשרונות, מאחד ועד שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים עשרונות; דברי רבי. וחכמים אמרים: חמש מנחות

'הרי עלי מנחה שתעלה כלה לאישים' - כופין אותם, ומביא מנחה כתקונה; דברי רבי יהודה, ורבי שמעון פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבין.

ג. 'הרי עלי מן המנחה מן שעורין' - כופין אותו ומביא מן החטין; דברי רבי יהודה. ורבי שמעון פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבים. 'הרי עלי מן החטים' - כופין אותו ומביא מן הקמח; דברי רבי יהודה. רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין. 'הרי עלי חצי עשרון' - כופין אותו וביא עשרון שלם; דברי רבי יהודה. רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין. 'הרי עלי עשרון אחד להביא בשני פלים' - כופין אותו וביא שני עשרונים בשני פלים; דברי רבי יהודה. רבי שמעון פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבין. 'הרי עלי עשרון ומחצה' - כופין אותו ומביא שני עשרונים שלמים, שאין מתנדבין כדרך חצאין. 'הרי עלי מאה עשרונות להביא בכלי אחד' - כופין אותו ומביא ששים בכלי אחד, וארבעים בכלי אחר, ואם הביא מחצה בכלי אחד ומחצה בכלי אחר - לא יצא. 'בשני פלים' - מביא מחצה בכלי אחד ומחצה בכלי אחר, ואם הביא ששים בכלי אחד וארבעים בכלי אחר - יצא. אמר רבי שמעון: אמרו לי חברי, מפני מה האומר 'עלי ששים עשרון' מביא בכלי אחד. ששים ששים ואחד - מביא ששים בכלי אחד, ואחד בכלי אחר? ואמרתי להן: אמרו אתם! אמרו: שפן הצבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים. אמרתי להן: והלא ששים ואחד מקריבין?! אמרו לי: מעט יחיד מן הצבור אחד. אמרתי להן: והלא אלו קרבין בבקר, ואלו קרבין בין הערבים. דבר אחר: והלא יש שם מנחת פרים אילים וכבשים, ואין מערבין מנחת פרים ואילים וכבשים זה בזה. אמרו לי: אם לא, אמור אתה! אמרתי להן: תלמוד לומר (במדבר כח, יג): "סלת מנחה בלולה בשמן" - מנחה ששולט בה לכוללה. אמרו

מחמשת המינין, שלשים עשרון שהן שלש מאות עשרונים. הרי עלי לבונה - לא יפחות מן הקמץ. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כהן דיגריין. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כהן מקדשה בכלי שרת, ומקטירה. אחרים אומרים: 'האומר הרי עלי ברזל' - לא יפחות מפליא עורב שבהיכל.

מסכת מנחות פרק שלשה עשר

יג, א. 'הרי עלי עולה מן הבקר' - יביא עגל. 'מן הצאן' - יביא כבש. 'הרי עלי תודה ושלמים מן הבקר' - יביא עגל. 'מן הצאן' - יביא כבש. אמר רבי שמעון: אם יאמר לך אדם פדברי רבי עקיבא עגל - קבל הימנו. איל - קבל הימנו. כבש - קבל הימנו, שפכלן היה רבי עקיבא נותן את הטעם, עגל - שיד הגבוה על העליונה, איל - לא גדול ולא קטן אלא בינוני. כבש - המוציא מחברו עליו הראייה, כשם שהמקדיש סתם הרי זה מביא את הגדול שבהן, כף האומר 'הרי עלי סתם' - הרי זה מביא את הגדול שבהן. 'הרי עלי למזבח' - יביא לבונה, שסתם הקדש למזבח - לבונה. 'הפרשתי למזבח ואיני יודע על מה הפרשתי' - הרי זה מפריש והולך, עד שפריש, שייביא מכל מין ומין הקרב למזבח. 'סלע זו למזבח' - יביא בה עגל. 'הפרשתי למזבח ואיני יודע למי הפרשתי' - הרי זה מפריש כנגדה והולך, עד שייביא מכל מין ומין הקרב למזבח. 'עגל זה למזבח, עגל זה למזבח' - יביאנו עולה. 'הפרשתי למזבח, ואיני יודע למי הפרשתי' - ירעה עד שייסתאב, וימכר ויפריש כנגדו והולך, עד שייביא מכל מין ומין הקרב למזבח.

ב. 'הרי עלי קרון' והביא נימוס, 'נימוס' והביא קרון - מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא. 'הרי עלי שור במאתים' והלך והביא שני שורים במנה מנה - לא יצא. 'הרי עלי שור במנה' והלך והביא שור במאתים - יצא, שפכלל מאתים מנה. רבי אומר: לא יצא. 'שור זה עולה ונסתאב' - לא יביא בדמיו איל, אכל מביא בדמיו שני אילים,

ורבי אוסר, שאינה היא חבילה. 'איל זה עולה ונסתאב' - לא יביא בדמיו כבש, אכל מביא בדמיו שני כבשים, ורבי אוסר, שאינה היא חבילה. 'כבש זה עולה' ונסתאב, אם רצה - יביא בדמיו איל. 'איל זה עולה ונסתאב' - רצה יביא בדמיו כבש, אכל מביא בדמיו שני כבשים, ורבי אוסר, שאינה היא חבילה. 'כבש זה עולה' ונסתאב, אם רוצה - יביא בדמיו איל. 'איל זה עולה' ונסתאב, רצה - יביא בדמיו עגל. 'עגל זה עולה' ונסתאב, רצה - יביא בדמיו שור. 'שור מן שוריו עולה', וכן שור של עולה שנתערב בשוריו - הרי זה מביא את הגדול שבהן עולה. והשאר - ימכרו לחיבי עולות, ודמיו חליין.

ג. 'הרי עלי עולה' - יקריבנה במקדש, ואם הקריבה בבית חוניו - לא יצא, וחיבין עליה פרת. 'הריני נזיר' - יגלח במקדש, ואם גלח בבית חוניו - לא יצא, וחיבין על זבחיו פרת. הכהנים ששמשו בבית חוניו, או במקומות אחרים, בשעת אסור הבמה - אסור. בשעת הטר הבמה - מתר, שנאמר (מלכים ב כג, ט): 'אף לא יעלו פהני הבמות על מזבח ה' בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם'; יכול אם אכלו מצות בתוך אחיהן - יהיו אסורין, אם לאו - יהיו מתרים? אומר מעתה: כשרין לחלק ופסולין לקרב, כבעלי מומין. הרי שהיה טהור בשעת שחיטה, ובשעת זריקת דמים, ובשעת הקטר חלבים, נטמא - הרי זה חולק בפשר. רבי נהוראי אומר: אפלו טהור בשעת זריקה ובשעת הקטר חלבים, נטמא, אין חולק בפשר. לעולם אין חולק בפשר, עד שיהא טהור בשעת שחיטה ובשעת זריקת דמים ובשעת הקטר חלבים. כהן בא ומקריב קדשיו במשמר שאינו שלו - עורן ועבודתן שלו, ואם היה זקן או חולה - נותנן לכל כהן שירצה, עורן ובשרן שלו. ואם היה בעל מום - נותנן לאנשי משמר, עורן ועבודתן שלו. וגזל הגר - נותן לכל כהן שירצה, ושדה אחוזה - נתנת לאנשי משמר שבראש השנה, שהיובל נכנס לתוכה.

בו? "וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָרַב בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הָר ה' וְאָל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב" וְגו' (יִשְׁעִיָּה ב, ג). וְאָמַר (יִרְמְיָה לֹא, ה): "כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוּ נְצֻרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל ה' אֱלֹהֵינוּ".

ד. בְּרֹאשׁוֹנָה הָיוּ מְכַנְּסִין עוֹרוֹת קִדְשִׁים לְלִשְׁכַת בֵּית הַפָּרֹה, וְהָיוּ מַחְלְקִין אוֹתוֹ בְּעֶרְבֵית לְכָל בֵּית אָב שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהָיוּ גְדוּלֵי כְהֵנָה בָּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, הִתְקַיְּנוּ, שִׁיְהוּ מַחְלְקִין אוֹתוֹ בְּעֶרְבֵי שֶׁבֶת לְכָל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר, וְעֵדִין הָיוּ גְדוּלֵי כְהֵנָה בָּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, עֲמָדוֹ בְּעֵלִים וְהַקְדִּישׁוּם לְשָׁמַיִם. אָמְרוּ, לֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֵטִין עַד שֶׁחִפּוֹ כְהָנִים פָּנִי כָל הָאוֹלָם בְּטַבְּלוֹת שֶׁל זָהָב, מָאָה עַל מָאָה, וְעַל עֲבֵי דִינָר זָהָב, מֵה שֶׁמַּחֲפִּין עַד הַרְגֵל, וּבְרַגְלֵי מְקַפְּלִין אוֹתָן וּמְנִיחִין אוֹתָן עַל גְּבֵי מַעְלוֹת בְּהָר הַבַּיִת, כְּדֵי שִׁירָאוּ הָעַם אֶת מְלֹאכְתּוֹ שֶׁהִיא נֶאֱמָר. וְשֶׁלֹּא נָטָה בָּהּ כְּלוּם אַחַר הַרְגֵל - חוֹזְרִין וְקוֹבְעִין אוֹתָם בְּמִקוֹמָם. אָבֹא שְׂאוֹל אוֹמֵר: קוֹרוֹת שֶׁקָּמָה הָיוּ בִּירִיחוֹ, וְהָיוּ בְּעֵלֵי אֶגְרוֹף בָּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, עֲמָדוֹ בְּעֵלִים, וְהַקְדִּישׁוּם לְשָׁמַיִם. אָמְרוּ, לֹא הַקְדִּישׁוּ בְּעֵלִים לְשָׁמַיִם אֲלֵא קוֹרוֹת שֶׁקָּמָה בְּלִבָּד, עַל אֵלוֹ, וְעַל כִּיּוֹצֵא בְּהֵן, וְעַל דוּמָה לְהֵן, וְעַל הָעוֹשִׁין כְּמַעֲשֵׂיהֶן, הָיָה אָבֹא שְׂאוֹל בֶּן בְּטָנִית, וְאָבֹא יוֹסִי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר: אוֹי לִי מִבֵּית בִּיתוֹס! - אוֹי לִי מֵאֶלְתָּן! אוֹי לִי מִבֵּית קֶתְרוֹס! - אוֹי לִי מִקְּלָמוֹסן! אוֹי לִי מִבֵּית אֶלְחָנָן! - אוֹי לִי מִבֵּית לְחִישְׁתָּן! אוֹי לִי מִבֵּית אֶלִישֶׁע! - אוֹי לִי מִקְּלָמוֹסן! אוֹי לִי מִבֵּית יִשְׁמַעֵאל בֶּן פֶּאֲבִי! שֶׁהֵם כְּהָנִים גְּדוּלִים, וּבְנֵיהֶם גְּזֻרִים, וְחִתְנֵיהֶן אֲמֻרְקָלִין, וְעַבְדֵיהֶן בָּאֵין וְחוֹבְטִין עֲלֵינוּ בְּמִקְלוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן תּוֹרְתָא: מִפְּנֵי מָה חִרְבָה שִׁילָה? - מִפְּנֵי בְזִיוֹן קִדְשִׁים שֶׁבְּתוֹכָהּ. יְרוּשָׁלַיִם, בְּנִין הָרֹאשׁוֹן, מִפְּנֵי מָה חִרְבָה? - מִפְּנֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וְגִלּוֹי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁהָיוּ בְּתוֹכָהּ. אָבֹל בְּאַחֲרוֹנָהּ, מִכִּירִין אָנוּ בְּהֵן, שֶׁהֵן עֲמָלִים בְּתוֹרָה וְזִהִירִין בְּמַעֲשָׂוֹת, מִפְּנֵי מָה גָלוּ? - מִפְּנֵי שֶׁאוֹהֵבִין אֶת הַמָּמוֹן, וְשׁוֹנְאִין אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, לְלַמְדֵּךְ, שֶׁקֶשָׁה שְׁנֵאת אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לְפָנֵי הַמָּקוֹם, וְשֶׁקָּלָה הַכְּתוּב כְּנֶגֶד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, וְגִלּוֹי עֲרִיּוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. אָבֹל בְּבִנְיָן הָאֲחֵרוֹן, שֶׁעֲתִידָה לְבָנוֹת בְּחֵינּוּ וּבְכֵינּוּ, מָה נֶאֱמַר

איר קענט באקומען דעם שטארק
אויפגעכאפטע וועכנטליכע

קרית ברסלב

פרייליכע נייעס!

חיה וואג
ביי אייער
טיר

פאר זאויס
\$3.99

צו סובסקרייבן חפּט יעצט אריין
אדער שיקט א טעקסט צו:

718.387.2691

SUBSCRIBE@KERENHADFUSA.ORG

תוכנ'דיג און
ציענדיג

וואס איר וועט נישט
טרעפן אין ערענץ

אדבה איבערציגט
אייר אליון

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר'

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

13	ראשון Sunday	י 10	Daylight Savings Time	7:11 _____ נץ החמה	5:58 _____ עלות השחר
			10:08 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	9:32 _____ סו"ז קר"ש - מג"א	
14	שני Monday	יא 11	7:10 _____ נץ החמה	5:57 _____ עלות השחר	
			10:07 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	9:31 _____ סו"ז קר"ש - מג"א	
15	שלישי Tuesday	יב 12	11:06 _____ סו"ז תפלה - גר"א	10:42 _____ סו"ז תפלה - מג"א	
			8:13 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	7:00 _____ שקיעה	
16	רביעי Wednesday	יג 13	8:15 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	7:02 _____ שקיעה	
			בבלי: יבמות ח • ירושלמי: בבא מציעא ט • תוספתא: מנחות ט		
17	חמישי Thursday	יד 14	Fast of Esther	7:06 _____ נץ החמה	5:53 _____ עלות השחר
			10:05 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	9:29 _____ סו"ז קר"ש - מג"א	
18	ששי Friday	טו 15	Purim	11:05 _____ סו"ז תפלה - גר"א	10:41 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			8:16 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	7:03 _____ שקיעה	
19	שב"ק Shabbos	טז 16	בבלי: יבמות ח • ירושלמי: בבא מציעא י • תוספתא: מנחות י	בבלי: יבמות ח-לה • רמב"ם: פרה אדומה ט	
			Shushan Purim	7:03 _____ נץ החמה	5:50 _____ עלות השחר
			10:03 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	9:27 _____ סו"ז קר"ש - מג"א	
			11:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א	10:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א	
			8:19 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	7:06 _____ שקיעה	
			בבלי: יבמות יא • ירושלמי: בבא מציעא יב • תוספתא: מנחות יב		
			בבלי: יבמות יא • ירושלמי: בבא מציעא יג • תוספתא: מנחות יג		
			בבלי: יבמות יב • ירושלמי: בבא מציעא יד • תוספתא: מנחות יד		
			בבלי: יבמות יג • ירושלמי: בבא מציעא טז • רמב"ם: פרה אדומה יג		

Candle Lighting 6:48 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:20 זמן מוצש"ק

ווען מען דאוונט פרייליכערהייט, איז דאס זיס און געשמאק פאר'ן אייבערשטן.

(ספר המדות את תפילה סיון פ"א)